

KUHMOISTEN KUNTA

Tilinpäätös- ja toimintakertomus vuodelta 2024

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus	3
Yleistä kunnasta	4
Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	6
Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	10
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä	12
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	17
Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	20
Konsernin toiminta ja talous	30
Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	39
Talousarvion toteutuminen käyttötalous	
Yleishallinto	
Hallintopalvelut	40
Elinkeinoelämän edistäminen	44
Terveystoimi ja sosiaalityö	48
Sivistystoimi	
Varhaiskasvatus	51
Yhtenäiskoulu	54
Elämänlaatupalvelut	59
Ruokapalvelut	63
Tekninen toimi	
Kaavoitus ja maankäyttö	67
Kiinteistötoimi	69
Laitostoiminta	71
Rakennuslautakunta	75
Käyttötalous yhteensä	81
Investointien toteutuminen	82
Tuloslaskelmien toteutumisesta	83
Rahoituslaskelman toteutuminen	85
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	86
Tilinpäätöslaskelmat	88
Tilinpäätöksen liitetiedot	96
Vastuut	115
Kaukolämpöverkon tilinpäätös	117
Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös toimintakertomus liitetietoineen	122
Tilikaudella käytetyt tilikirjat, tosittelajit ja tositenumerot	139
Tilinpäätöksen allekirjoitus	140

MUUT LIITTEET

Liite 1 Henkilöstötilinpäätös	141
Liite 2 Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n tilinpäätös	146
Liite 3 Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n tilinpäätös	153

Kuhmoisten kunta

Tilinpäätös 2024

Vuosi 2024 oli kuntien taloudessa haastava, mutta odotettua parempi. Kuntatalouden tila heikkeni, mutta ei niin paljon kuin alun perin pelättiin. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous oli vuonna 2024 noin 470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien lainakanta kasvoi 720 miljoonalla eurolla, mikä on 3,6 % enemmän kuin vuonna 2023.

Kuntien toimintakulut kasvoivat vain 1,8 %, mikä oli maltillista verrattuna edellisvuosiin. Kuntien sopeuttamisohjelmat auttoivat hillitsemään kulujen kasvua, ja toimintamenojen kehitys oli odotettua maltillisempaa.

Vuoden 2024 kuntien taloudellinen tilanne heijastaa osittain myös valtion ja yleisen taloustilanteen kehitystä. Valtion talousarvio vuodelle 2024 oli 11,5 miljardia euroa alijäämäinen, ja valtion määrärahoiksi ehdotettiin 87,9 miljardia euroa. Tämä alijäämä johtui osittain talouden elvyttämistoimista ja investoinneista, jotka olivat tarpeen talouden elpymisen tukemiseksi.

Yleinen taloustilanne vuonna 2024 oli vaihteleva. Suomen bruttokansantuote (BKT) supistui hieman, mutta talouden odotetaan elpyvän vuonna 2025. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku paransivat kotitalouksien ostovoimaa ja yksityistä kulutusta, mikä auttoi vakauttamaan taloutta.

Kuntien ja kaupunkien talousnäkymät vuodelle 2025 ovat haasteelliset, mutta valtion toimenpiteet, kuten valtionosuuksien kasvu ja verotulomenetysten korvaukset, auttavat tukemaan kuntien taloutta. Yleinen taloustilanne paranee, kun inflaatio hidastuu ja korot laskevat, mikä parantaa myös kuntien ja kaupunkien taloudellista tilannetta. Kuntien menokehityksen odotetaan pysyvän maltillisena.

Kuhmoisten kunnan tilinpäätöksen 2024 tulos on 0,361 milj. euroa ylijäämäinen. Edellisiltä vuosilta taseeseen on kertynyt ylijäämää 7,157 milj. euroa. Käyttötalouden toimintatuotot olivat 2.815 milj. euroa ja ne ylittivät budjetin 0,385 milj. eurolla. Kunnan verotulot, 5,992 milj. euroa, toteutuivat ennakoitua suurempina. Valtionosuudet olivat 2.539 milj. euroa ja toteutuivat yli budjetoidun. Rahoitustuottojen ja -kulujen netto oli 0,240 milj. euroa negatiivinen johtuen lyhytaikaisen lainan ennakoitua suuremmista korkokuluista. Käyttötalouden toimintakulut olivat 9,3 milj. euroa ja ylittivät budjetin 107 %. Vuosikate on positiivinen 1,806 milj. euroa.

Vuoden 2024 investoinnit olivat yhteensä 0,951 milj. euroa. Tilinpäätösvoodelle suunnitellut investoinnit toteutuivat 60,4 prosenttisesti. Suurimmat yksittäiset hankkeet olivat Kuhmoisten kunnan yhtenäiskoulun liikuntahallin aulatilán valmistuminen, Nuutinrinteen tieinfran rakentaminen, Jussilankujan kunnostus ja jätevedenpuhdistamoon tehdyt saneeraustoimenpiteet. Kunnan pitkäaikaista lainaa lyhennettiin 47.000 eurolla, pitkäaikaisen lainan pääoma on tilinpäätöksessä 136.000 euroa. Tilinpäätöksessä maksuvalmiuteen otettua lyhytaikaista lainaa on 5 miljoonaa.

Valtteri Väyrynen
kunnanjohtaja

Yleistä kunnasta

Kuhmoisten kunta sijaitsee Päijänteen länsirannalla valtatie 24:n varrella. Naapurikunnat ovat Padasjoen kunta etelässä, Oriveden kaupunki ja Kangasalan kaupunki lännessä ja Jämsän kaupunki pohjoisessa. Idässä rajanaapureina ovat Luhanka ja Sysmä. Kunta perustettiin vuonna 1868.

Kuhmoisten kunta siirtyi Keski-Suomen maakunnasta osaksi Pirkanmaan maakuntaa vuoden 2021 alusta lukien. Maakunnan vaihtumisen jälkeen Kuhmoinen on Pirkanmaan itäisin kunta. Pirkanmaan maakunnassa oli 31.12.2024 yhteensä 23 kuntaa, joista 12 on kaupungeja.

Kuhmoinen on tunnettu historiastaan ja ihmisiä on liikkunut alueella jo tuhansien vuosien ajan. Historiaa todistavat kunnan alueelta löytyneet kalliomaalaukset ja muut muinaisjäännökset. Kunnan rikkautena ovat laajat metsäalueet, sadat järvet ja osaavat ihmiset. Vapaa-ajan asukkaat ovat löytäneet kunnan kesänviettopaikakseen. Kuhmoisten kunnan alueen merkittävät nähtävyydet ovat Päijälän linnavuori ja Pyhänpään kalliomaalaukset. Isojärven kansallispuisto houkuttelee kävijöitä ympäri vuoden.

Kunnan alueella sijaitsee useita kooltaan vaihtelevia yrityksiä muun muassa Meltex Oy, Kuhmoisten Sora Oy ja Roselli Oy. Lisäksi kunnasta löytyy suuri määrä pieniä palveluyrityksiä, jotka ovat erikoistuneet tuottamaan palveluja kunnan n. 10.000 vapaa-ajan-asukkaalle.

Kuhmoisten kunnan sijainti on hyvä: Helsinkiin Kuhmoisista on maanteitse matkaa vain 180 km, Lahteen 80 km ja Tampereelle 85 km. Jyväskylään on matkaa 95 km ja Jämsään 40 km. Kuhmoisten kunnan pinta-ala on 937 km², josta maapinta-alaa 662 km² ja vesipinta-alaa 275 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on 1.163 km, josta loma-asutukseen soveltuvaa rantaa on n. 900 km. Kuhmoisten kunnassa asui 31.12.2024 yhteensä 2037 vakituista asukasta.

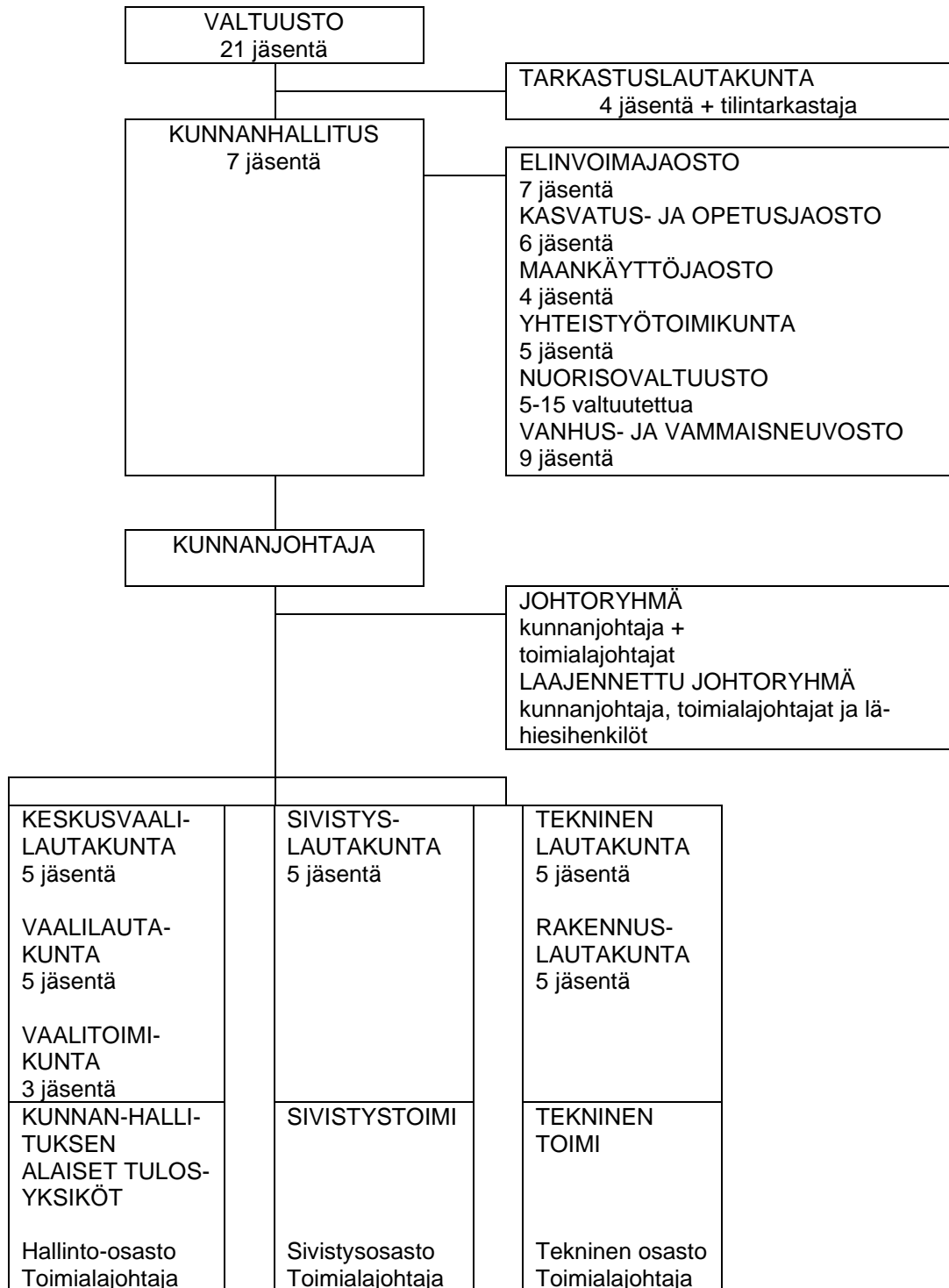

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuuston neljä vuotta kestävä kausi alkoi elokuussa 2021. Tilinpäätösvuonna valtuuston puheenjohtajana toimi Martti Kankkunen (kok) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi Kari Paajanen (kok).

Kuhmoisten kunnan organisaatio

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Hallinto

Työllisyydenhoito

Kuhmoisten kunnan työllisyydenhoidon asiakaspalvelutehtävissä on toiminut vuodesta 2010 lukien työn suunnittelija. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 31.10.2022 § 231 yhdistää työsuunnittelijan tehtävät elinkeinokoordinaattorin toimeen, uudeksi tehtävänimikkeeksi muodostui elinkeino- ja työllisyyskoordinaattori. Toimi oli määräaikainen 1.1.2023-31.12.2024 välisen ajan kunnes TE-palveluita koskeva lainsäädännön uudistus astuu voimaan 1.1.2025 lukien.

Vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyi kuntien vastuulle 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Uudistuksen tavoitteena on nivoa työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluita.

Kunta voi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000. Muutoin kuntien tulee muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva.

Kuntien välisten neuvotteluiden tuloksena Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluvat seuraavat 16 kuntaa: Akaa, Juupajoki, Kangasala, Kuhmoinen, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi. Kuntien yhteisenä tahtotilana on rakentaa yhdessä kattavat ja toimivat lähipalvelut työllisyysalueelle.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto on päätöksellään 30.10.2023 § 48 hyväksynyt Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja suunnitelman palvelujen järjestämiseksi 1.1.2025 lukien. Kuhmoisten kunta on ollut vuoden 2023 syksystä lukien Tampereen kaupungin organisoimassa Työsi-projektissa valmistelemassa tulevaa työllisyysaluetta yhdessä muiden sopijakuntien kanssa.

Kuhmoisissa oli vuoden 2024 lopussa 79 työtöntä työnhakijaa, joihin lukeutuvat myös lomautetut, osa-aikatyötä tekevät, sekä työmarkkinatuella olevat pitkäaikaissairaat. Nuoria, alle 20-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli viisi henkilöä. Yli 50 -vuotiaiden työttömien määrä oli 59 henkilöä, joka oli 8 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2023 lopussa.

Konserni

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 14.11.2022 § 51 Kuhmoisten Laajakaista Oy:n esittämän toimintamallin yhtiön purkamiseksi ja kauppahinnan käsittelyksi. Kuhmoisten Laajakaista Oy:n ja Valokuitunen Oy:n välinen liiketoimintakauppa allekirjoitettiin 29.12.2022.

Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n hallitus totesi kokouksessaan 23.4.2024, että yhtiön oma pääoma on menetetty lokakuussa 2023. Kuhmoisten kunnanvaltuusto on päätöksillään 1.7.2020 § 31 ja 13.6.2022 § 30 sijoittanut rahoitusanteina yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon yhteensä 262.500 euroa. Edellä mainituista rahoitusanneista, yhteensä 262.500 euroa, tehdään alaskirjaus (arvonalennus) vuoden 2024 tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanvaltuusto päätti 27.5.2024 § 22 myöntää Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:lle kunnan omavalkoisen lainantakauksen 400.000 euron lainalle Kuntarahoitus Oy:ltä (valtuusto täydensi päätöstään kokouksessaan 26.08.2024 § 34).

Tekninen toimi

Osaleiskaava työ jatkui vuonna 2024 uuden valitun luontoselvittäjän ja alusta lähtien mukana olleen yleiskaavan laatijan kanssa. Uusien kaavoitettujen asuinalueiden kaavoitus ja tonttien myynti on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Kaavoja on toteutettu Mäkinuutintien 2 vaihe (teollisuustontteja) infran rakentamisen ja Satamarinteen 2 vaiheen (omakotitalotontteja) infran suunnittelun osalta.

Useita kunnan omistamia kiinteistöjä on vuokrattu 1.1.2023 alkaen HVA:een käyttöön. Vuoden 2024 keväällä Pirha ei ollut valmis kertomaan, missä kiinteistöissä tulevat jatkamaan toimintaansa vuoden 2025 loppuun kestävä 3-vuotisen sopimuskauden päättymisen jälkeen. Tästä syystä Pirhan vuokraamiin kiinteistöihin ei tehty vuonna 2024 investointia vaativia remonteja. Käyttötalouden tasolla kyseisten kiinteistöjen ylläpitoon liittyviä remonteja tehtiin kuitenkin tarpeen mukaan.

Jussilankujan infran saneeraus tehtiin loppuvuodesta 2024 jatkuen hieman vuoden 2025 alkuun. Kadun asfaltointi ja penkereiden siistimiset jäivät kesälle 2025.

Koulukeskuksen liikuntasalin lisäosa valmistui vuodenvaihteessa 2023–2024 lukuun ottamatta joitakin ulkotöitä, jotka hoidettiin kesällä 2024. Koulun pihalle laadittiin suunnitelma, jonka toteuttaminen jäi tulevaisuuteen. Syksyllä 2024 aloitettiin koulun C-rakennuksen rakenteiden ja ilmastoinnin kuntotutkimukset opettajien oireilujen vuoksi. Saman aikaisesti aloitettiin selvitykset opetuksen järjestämiseksi muissa tiloissa.

Vesi- ja jätevesihuollon laitteiston päivittäminen ja parantaminen sekä automaation lisääminen jäteveden puhdistamolle vuosina 2023–2024 mahdollistavat turvallisen vesihuollon sekä ympäristöluvan vaatimusten täyttymisen. Vuonna 2023 saavutettiin riittävät henkilöstöresurssit toiminnan turvallisuuden takaamiseksi. ELY-keskuksen vaatimusten mukaisten jäteveden puhdistamon henkilökunnan sosiaalililat suunniteltiin valmiiksi vuonna 2024 ja ne tullaan rakentamaan vuonna 2025.

Jätehuollon laskutuksen kanssa oli vuonna 2024 ongelmia, joiden selvittely vaati ylimääräisiä resursseja.

Helmikuussa aloitti uudessa toimessa ruoka- ja siivouspalveluiden esihenkilö. Siivouspalveluita järjesteltiin kesällä 2024 uusiksi siten, että olemme pystyneet vähentämään olennaisesti ulkopuolisen siivouspalvelun käyttöä ja samalla parantamaan siivouksen laatua.

Sivistystoimi

Kuntalaisten hyvinvoinnille ja terveydelle luovat edellytyksiä koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut sekä monet muut kunnan tehtävät. Kunnalle otettiin käyttöön v. 2023 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Se on kannustin, joka tarkoittaa kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruuden määräytymistä osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Hyvinvointityön vahvistamiseksi rekrytoitiin kuntaan ma. hyvinvointisuunnittelija, joka hyvinvointityön lisäksi toimii ehkäisevän päihdetyön ja kotouttamisen koordinoijana. Ehkäisevän päihdetyön osalta kuntaan suunniteltiin vuodelle 2024 ehkäisevän päihdetyön vuosikello nuorille. Hyvinvointisuunnittelija toimii Liikunnan ja elintapaohjauksen sekä kunnan perhekeskuksen työryhmissä koollekutsujana tai sihteerinä. Nämä työryhmät aloittivat toimintansa v. 2024.

Kirjastolain tavoitteita ovat aktiivisen kansalaisuuden, demokratian sekä yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen. Kuhmoisten kirjastolaitosta pyrittiin edelleen kehittämään keskustelevan demokratian kohtaamispaikaksi, ja kulttuurihyvinvoinnin palveluketjua muodostettiin yhteistyössä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Vuoden 2024 keväällä Keskikirjastot liittyivät kansalliseen e-kirjastoon.

Yhteistyösopimus Oriveden kaupungin ja Kuhmoisten kunnan välille solmittiin siten, että Oriveden seudun kansalaisopisto järjesti kurssit kunnalle 1.1.2024 alkaen; yhteistyö Jämsän työväenopiston kanssa päättyi. Perinnetietoa digitoitiin tallentamalla kuvat Tampereen historiallisten museoiden ja pirkanmaalaisten paikallismuseoiden yhteiseen Siiri -tietokantaan. Kunnan taidekokoelma karttui keskuspuistoon valmistuneella lasten taidepolulla.

Lähellä kuntalaisten arkea olevia matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia ja lähiliikuntapaikkoja ylläpidettiin ja kehiteltiin edelleen v. 2024: koulualueelle avattiin uusi kuntosali aerobisen liikunnan tarpeisiin. Ryytjärvelle suunniteltiin luonto- ja virkistysreittiä. Liikuntaneuvonnassa rakennettiin alueellista yhteistyötä HLU:n (Hämeen Liikunta ja Urheilu ry) ja UKK-instituutin kanssa.

Nuorisotoimessa käynnistettiin kansainvälisyystyö osallistumalla kv.-leirille Nuorisokeskus Marttisessa. Nuorisotoimen alaisuuteen palkattiin kouluvalmentaja, jonka tehtävänä on toimia koulun arjessa tukihenkilönä oppilaille ja opiskelijoille sekä erityisesti avustaa ulkomaisia opiskelijoita vapaa-ajan toiminnoissa.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelujen keskeinen asema kunnan elinvoimatehtävänä on kasvanut jatkuvasti. Kasvatuksen ja koulutuksen uusiutuva normisto (varhaiskasvatuslaki, lukiolaki, opetussuunnitelmat, oppivelvollisuuslaki) asettivat edelleen sekä päiväkodin että yhtenäiskoulun toimintakulttuurille, pedagogiselle johtamiselle ja oppimisympäristölle haasteita sekä kehittämistarpeita.

Kuhmoisten paikallinen perhekeskustiimi Kupeke kokoontui vuoden aikana säännöllisesti. Ryhmä perustettiin kasvatuksen ja opetuksen järjestäjien ja lapsen hoidosta ja tuesta vastaavien tahojen yhteistyön kehittämiseksi.

Lukion ratsastuslinjalla aloitti 10 ja yleislinjalla 12 opiskelijaa. Näistä junioreista yhteensä 11 tuli muista perusopetuksen kouluista Kuhmoisten ulkopuolelta ja neljä Finest Future -yhteistyön kautta ulkomailta. Taide- ja taitoaineiden opetuksen C-rakennuksessa käyttäjien sisäilmaoireilu lisääntyi vuoden mittaan ja opetusta siirrettiin A-rakennuksen tiloihin.

Kunnan ruoka- ja siivouspalvelut yhdistettiin yhteisen esihenkilön alle, kun tämä pääsi aloittamaan tehtävässä helmikuussa. Toimintaa muutettiin niin, että siivouksesta siirrettiin yksi työntekijä yhdistelmätyöntekijäksi päiväkodille; lisäksi keittiöltä halusi toinen kokeista yhdistelmätyöntekijäksi päiväkodin filiaaliin seurakuntakodille.

Elinkeinoasiat

Kunnan elinkeinojen kehittämisestä on linjattu sekä Kuhmoisten kunnan strategiassa että kunnan elinvoimaohjelmassa 2024–2025. Elinvoimaohjelmaa seuraa ja toteuttaa kunnanhallituksen alainen elinvoimajaosto yhdessä kunnan elinkeinotoimen kanssa. Uusi elinvoimaohjelma valmistui vuoden 2024 keväällä.

Kuhmoisten kunnassa on toiminut elinkeinokoordinaattori helmikuusta 2023 lähtien 60 % työajalla. Hänen tehtäviinsä kuuluvat muun muassa seuraavat asiat: kunnan elinkeinoelämän kehittäminen ja kuntamarkkinointi, päätöksenteon valmistelu elinkeinopoliittiseen kehittämiseen liittyvissä asioissa, toimitilojen ja teollisuustilojen vuokrasopimusten valmistelu, yritysten perusneuvonta ja alkavien yrittäjien palvelut, matkailuelinkeinojen tukeminen, sidosryhmäyhteistyö, kunnan elinkeinotoimintaan liittyvät paikalliset ja alueelliset hankkeet, kunnan omistamien tonttien myynti ja markkinointi (neuvottelut ja sopimusten valmistelu). Elinkeinokoordinaattori on toiminut myös elinvoimajaoston sihteerinä.

Kuhmoisten kunnalla on elinvoimaohjelma vuosille 2024–2025. Elinvoimaohjelma jakautuu neljään valittuun painopistealueeseen, jotka ovat:

Kuhmoinen tarjoaa houkuttelevan asuinympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa
Kuhmoinen luo kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin

Kuhmoinen edistää vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituisille ja kausiasukkaille sekä matkailijoille

Kuhmoinen mahdollistaa vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä

Kunnan elinvoimajaosto toimii kunnanhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan aktiivinen kehittäminen ja työllisyyden edistäminen yhdessä kunnan alueen yrittäjien kanssa. Elinvoimajaoston toiminta painottui vuoden 2024 aikana yrittäjäyyskoulutuksen suunnitteluun koulun kanssa, elinvoimalupauksen valmisteluun sekä kunnan ulkoisen markkinoinnin tehostamiseen mm. uusimalla tienvarsikyltit.

Kuhmoisten elinvoimaa on piristänyt viime vuosina rakentaminen. Uusia rakennuslupia on myönnetty vilkkaasti: vuonna 2024 95 kpl, 2023 89 kpl, vuonna 2022 180 kpl, vuonna 2021 184 kpl ja vuonna 2020 125 kpl. Koronavuosina lupia myönnettiin huomattavasti normaalia enemmän.

Kuhmoisten kunta on osallistunut vuonna 2024 Lahdessa Raksa-messuille ja Tampereella Asta-messuille, K50-messuille sekä Kotimaan Matkamessuille.

Kunnan maankäyttöjaosto toimii kunnanhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on edistää kunnan maapolitiikan kokonaisvaltaista kehittämistä ja kunnan strategisen maankäytön suunnittelua. Jaosto valmistelee kunnanhallituksen määräämät yleiskaavoitusta, asemakaavoitusta ja ranta-asemakaavoitusta koskevat asiat sekä valmistelee maanrakennuslain mukaisen kaavoituskatsauksen kerran vuodessa. Maankäyttöjaoston toiminta painottui vuoden 2024 aikana kunnan ja yksityisten tahojen aloittamiin kaavahankkeisiin.

Satamarinteen asemakaavamuutoksen ehdotus oli nähtävillä helmi-maalikuussa 2024 ja kaava hyväksyttiin kesällä 2024. Meltexin teettämässä asemakaavan muutoksessa työvaiheena oli kaavaehdotuksen valmistelu. Keskusta-alueen yleiskaavatyötä vietiin myös eteenpäin. Yleiskaavan osalta selvitykset saatiin tehtyä loppuun, viimeisimpinä valmistuivat luonto- sekä maisemaselvitys. Kaavan laatija pääsi tekemään luonnosta syksyn 2024 aikana. Maankäyttöjaoston ympärille nimetty työryhmä edisti vuoden aikana rakennusjärjestyksen uudistusta. Työryhmä sai vuoden lopulla valmiiksi luonnosversion uudesta rakennusjärjestyksestä. Se oli nähtävillä joulukuussa 2024.

Kunnan teollisuuskiinteistöjen vakituiseen vuokra-asteeseen ei tullut muutoksia vuonna 2024.

Kunnan metsäomaisuuden myynnin tavoitteena on 250.000 euron puunmyyntitulo vuosittain. Hakkuita toteutettiin vuonna 2024 noin 320.590 euron arvosta.

Väestörakenne

Kuhmoisissa asui 31.12.2024 yhteensä 2 037 asukasta (vuoden 2022 lopussa oli 2 092 asukasta), joista alle 15 – vuotiaita 165, 15–64 – vuotiaita 908 ja yli 65 – vuotiaita 964. Väkiluvun muutos vuoden takaiseen tilanteeseen on 55 asukasta vähemmän. Väestömuutos selittyy luonnollisella poistumalla, sekä normaalista, pääosin työstä tai opiskeluista johtuvasta muuttoliikkeestä. Tehtyihin tilastoihin verrattuna Kuhmoisten väkiluvun pieneneminen on hitaampaa kuin tilastot ennustavat. Ennusteiden mukaan Kuhmoisten väkiluku on vuonna 2040 1 748 henkilöä

Ennakkotiedon mukaan vuoden 2024 kokonaisnettomuutto oli Tilastokeskuksen mukaan -14 asukasta.

Vuosia jatkunut väkiluvun pieneneminen tuo jatkossa entistä enemmän haasteita työnantajille, koska alueen työikäisten määrä vähenee. Tämä näkyy jo nyt selvästi muun muassa palvelualoilla ja rakentamisessa. Ikäihmisten ja vapaa-ajanasukkaiden määrän ja palvelutarpeen kasvu tuo kuntaan uusia mahdollisuuksia monialaiselle palveluyrittäjyydelle.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Henkilöstö

Pienen kunnan henkilöstön työnkuvat ovat varsin laajat. Laaja työnkuva ei välttämättä mahdollista erikoistumista vain tiettyihin asioihin. Laaja työnkuva haastaa niin osaamisen kuin työn sisällön hallinnan ja tämä saattaa aiheuttaa satunnaista kuormitusta.

Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvien riskien vähentämiseksi Kuhmoisten kunta on työnantajana kiinnittänyt huomiota henkilöstön työhyvinvointiin ja hyvään työilmapiiriin. Kuhmoisten kunta tukee henkilöstön työhyvinvointia muun muassa tarjoamalla useita henkilöstöetuuksia. Vuonna 2024 päätettiin laajentaa henkilöstöetuuksia entuudestaan. Työtyytyväisyyskyselyn totuttaminen joka toinen vuosi on asetettu työnantajan tavoitteeksi. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat olleet hyviä, eikä työhyvinvointiin liittyviä, mainittavia epäkohtia ole ilmennyt. Vuonna 2024 toteutettiin laaja työtyytyväisyyskysely.

Talous

Talouden näkökulmasta merkittävä tulevaisuudenriski on kunnan menojen ja tulojen epätasapaino. Sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023 lukien, merkittävä osuus kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta poistui kunnan tulorahoituksesta. Epävarmuus valtionosuuksien riittävyteen kunnan toimintakulujen kattamisessa muodostaa taloudellisen epävarmuustekijän ja riskin tulevaisuudessa. Työikäisten kuntalaisten määrän vähentyminen aiheuttaa kuntatalouteen haasteita verotulopohjan kaventuessa ja heikentää taloudellista huoltosuhdetta. Valtionosuudet ja verotulot toteutuivat vuonna 2024 ennakoitusti.

Kuhmoisten kunnan kirjanpito- ja reskontrapalvelut on tuotettu vuodesta 2022 lukien Kuntalaskenta Oy:n tuottamina palveluina. Edellä mainittujen palveluiden ulkoistaminen on aiheuttanut haasteen erityisesti kirjanpidossa laadittavien kirjausten oikeellisuuden seurantaan liittyen ja on aiheuttanut tätä kautta eräänlaisen riskitekijän. Yhtiön vähäiset henkilöstöresurssit vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla aiheuttivat palvelutason heikentymisen siten, että mm. vuoden 2023 tilinpäätöksen valmistuminen viivästyi eikä ajantasaista talousraportointia vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla ollut saatavissa. Tilanne korjaantui vasta loppuvuodesta.

Ympäristötekijät

Kuhmoisten kunnan talousvedenotat sijaitsevat samalla pohjavesiesiintymällä ja näin ollen riski vesikriisille on suuri, mikäli tämä alue jostain syystä saastuisi. Uuden alueen kartoitus on kesken. Vesihuoltolaitoksella on suoritettu valvontatutkimusohjelman mukaista vesijohtoverkoston veden laatutarkkailua. Valvontatutkimusohjelma on laadittu 2019 ja näytteenottosuunnitelma, jota valvoo ympäristöterveystarkastaja, päivitetään joka vuosi.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty lakisäätöistä jäteveden päästötarkkailua ennakkoon laaditun ohjelman mukaisesti. Puhdistamon lupavaateista ei jääty vuonna 2024 merkittävästi, vaan ylitykset ja alitukset olivat melko lieviä. Käsittelytulos parani edellisvuodesta selkeästi. Prosessin kehittäminen, ja henkilöstön kouluttaminen on alkanut jo vuonna 2015, siitä lähtien lupa-arvojen ylityksiä on ollut joitakin vuosittain. Päijänteen tila on kuitenkin pysynyt hyvänä purkupuutken läheisillä mittauspisteillä. Kesällä 2022 pintaan noussut purkupuutki oikaistiin paikoilleen kesäkuussa 2023. Pirkanmaan ELY-keskus tarkasti syksyllä purkupuutken ja totesi sen asemoinnin olevan sille määrättyllä paikalla. Puhdistamon toiminnan tarkkailuun, korjaustarpeiden selvittelyyn ja prosessin hoitamisen tarkkaan ohjeistukseen on kiinnitetty erityistä huomiota kesästä 2022 alkaen ottamalla kumppaniksi uusi asiantuntijakonsultti. Prosessin parantamista ja puhdistamon saneerauksen suunnittelua, sekä toteutusta jatketaan hyväksytyin investointiohjelman mukaisesti. Uudistuksilla pyritään saamaan prosessi pysymään lupamääräysten vaatimalla tasolla ilman vuodenaikaisia vaihteluja.

Häiriötilanteiden varalle on jo aiemmin asennettu varavoimalaitteisto, koska mm. sähkökatkot ja myrskyt ovat aiheuttaneet aikaisemmin ongelmia vesi- ja viemärlaitokselle. Samoin jätevedenpuhdistamon ja pumppaamoiden hälytysjärjestelmän toimintavarmuutta on parannettu osittain niiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi. Automaatio otettiin jätevedenpuhdistamon prosessiohjauksen käyttöön 2024. Talousvesiseuranta on ollut jo aiemmin automatisoitu.

Valmiudet valokuituyhteyksiin on asennettu kaikkiin kunnan omistamiin kiinteistöihin. Niitä on otettu käyttöön muutamilla kiinteistöillä. Vesihuollolla on olemassa suljettu valokuituyhteys.

Lainsäädännön mukaan kunnan hoidettavaksi kuuluva jätehuolto on ollut kunnan omana toimintana 1.1.2021 lukien. Jätehuollon ympäristöriskit ovat pienet, koska kaikki kunnan alueelta kerätyt kunnan vastuulla olevat jätejakeet toimitetaan käsiteltäväksi luvanvaraisiin laitoksiin kunnan ulkopuolelle. Kunnalla ei ole omaa jätteen käsittelyä eikä omaa kalustoa jätteen keräykseen ja kuljetukseen. Nämä toiminnot hoidetaan urakoitsijoilta ostettuina palveluina.

Elinkeinotoimi

Yleinen suhdannekehitys vaikuttaa Kuhmoisiin, niin kuin muihinkin Suomen pieniin maalaiskuntiin. Valtionvarainministeriön joulukuun 2024 talouskatsauksen mukaan Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus hieman laskee. Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT kasvaa 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Rakentamisen jyrkkä lasku näyttäisi pysähtyneen. Ensi vuodesta lähtien asuntorakentamisen odotetaan toipuvan, kun korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita. Toipuminen kuitenkin kestää, sillä markkinoilla on edelleen paljon uusia asuntoja tarjolla. Muussa rakentamisessa nousu on nopeampaa.

Ennusteeseen epävarmuutta tekevät sekä maailmantalouden riskit että kotimainen talouskehitys. Yhdysvaltojen tuleva talouspolitiikka ja erityisesti kauppapolitiikka ovat riski maailmantalouden kasvulle. Toipuvalla eurotaloudelle eskaloituva kauppasota olisi myrkyä jo aiempien geotalouden riskien lisäksi. Euroalueen ja koko maailmantalouden odotettua heikompi kasvu näkyisi myös Suomen taloudessa viennin kasvun hyytymisenä ja investointien lykkääntymisinä.

Kotimaan taloudessa kulutuksen kasvu on lykkääntynyt kotitalouksien säästämisen kasvaessa. Jos kuluttajat pysyvät varovaisina, vaikka korot laskevat ja tulot kasvavat, ei talouskaan kasva ennustetulla vauhdilla. Suomen taloudessa on kuitenkin myös positiivisia riskejä. Investointisuunnitelmia on varsin paljon ja niistä saattaa tulla talouteen ennustettua suurempi vetoapu. Maahanmuuton lisääntyminen on kasvattanut myös reilusti työvoiman ja talouden potentiaalia. Hyvien kysyntäolosuhteiden koittaessa taloudessa on myös hyvin kasvunvaraa ja tuotannon määrä saattaa yllättää myös positiivisesti.

Julkisen talouden alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin vuonna 2024 heikon suhdanteen, varautumismenojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten takia. Verotulot kasvoivat edelleen, vaikkakin vaihteasti. Rahoitusasemaa heikensi myös työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja mm. puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin.

Vuonna 2025 alijäämä paranee 3,5 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat suuret puolustushankinnat, vähentävät hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen asteittain ja asettuu 2,0 prosenttiin vuonna 2029.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selontekoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauksikäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kunnanhallituksen on selonteossa käytävä läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet ja jos kunnan sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selontekoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauksikäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kuhmoisten kunnassa on hankintojen osalta noudatettu hankintalain säännöksiä. Pienhankintojen tekemisen menettelytavoista ei säädetä hankintalaissa. Hankintalakea sovelletaan ainoastaan EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Pienhankinnoilla tarkoitetaan niitä hankintoja, jotka alittavat kansalliset kynnysarvot. Kuhmoisten kunnassa noudatetaan kunnan pienhankintaohjeiden mukaista hankintamenettelyä. Kuhmoisten kunnassa noudatetaan kunnan pienhankintaohjeiden mukaista hankintamenettelyä ja ohjeiden noudattamiseen on kiinnitetty talousarviovuonna huomiota. Pienhankintaohjeiden noudattamisessa on havaittu puutteita ja asiaan on reagoitu asian edellyttämällä tavalla.

Kunnan johtoryhmäyöskentelyssä on kiinnitetty erityistä huomiota toiminnan suunnitteluun, aikataulujen laatimiseen, toimialojen säännöllisten työpaikkakokousten pitämiseen ja sisäiseen tiedottamiseen. Kunnassa on toiminut tilinpäätösvuoden ajan kaksi johtoryhmää. Varsinainen johtoryhmä on koostunut toimialojen johtajista. Laajennettu johtoryhmä on koostunut toimialajohtajien lisäksi lähiesihenkilöistä. Viranhaltijapäätösten asianmukaiseen laadintaan on kiinnitetty erityistä huomiota ja epäkohtiin puututtu niiden edellyttämällä tavalla.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet eivät ole kaikilta osin toteutuneet. Tavoitteiden seurantaan tuleekin kiinnittää erityistä huomiota jo tilikaudella. Jos selkeästi on odotettavissa, että tavoite ei tule toteutumaan, tulee asiasta raportoida ja tehdä tarvittava muutosesitys jo ennen tilikauden päättymistä koskien erityisesti valtuuston sitovuustason tavoitteita.

Määrärahojen käytössä tulee vastuullisten viranhaltijoiden kiinnittää erityisestä huomiota määrärahojen riittävyyteen. Käyttötalouden osalta menokuri on ollut pääosin hyvä, mutta esimerkiksi vesilaitoksen ja kaukolämmön tulot eivät ole viime riittäneet menojen kattamiseen. Suurista investoinneista tulee laatia etukäteen ns. maksupostit, jolloin kunnan taloushallinto voi varautua tulevaan rahoitustarpeeseen. Kunnanhallituksen vuosittainen talousarvion täytäntöönpano-ohje on kaikkia sitova asiakirja, joka omalta osaltaan ohjaa toimialoja vastuulliseen taloudenhoitoon.

Kunnanhallitus on ohjeistanut virkojen ja toimien täyttölupaohjeistuksen osalta toimialoja siten, että täyttölupaesityksessä tulee olla perustelut tehtävän edelleen täyttämiseksi sekä sille, onko tehtävät tarpeellista täyttää kokoaikaisena ja vakituksena. Täyttölupa tulee pyytää hyvissä ajoin ennen tehtävän laittamista avoimeksi ja hakua ei saa tehdä ennen kunnanhallituksen antamaa täyttölupaa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Yleishallinto

Yleishallinnossa riskien arviointia toteutetaan jatkuvasti erityisesti talouden hallintaan liittyen. Kunnan talouden hallintaan liittyvät ratkaisut joudutaan usein arvioimaan monesta eri näkökulmasta. Maksuvalmiuden turvaamiseksi Kuhmoisten kunta on solminut Kuntatodistusohjelmat kolmen eri rahoituslaitoksen kanssa nopean maksuvalmiuden varmistamiseksi.

Sivistystoimi

Sivistystoimi on kunnan suurin toimiala henkilöstön ja asiakkaiden määrällä mitattuna. Tämä aiheuttaa toimintaan tiettyjä riskejä. Erityisesti lakisääteisten palveluiden järjestäminen on kiinni riittävästä henkilömäärästä. Toiminnan varmistamiseksi on pyritty keräämään riittävä sijaisverkosto. Lisäksi tulostyöyksiköiden esihenkilöille on nimetty varahenkilöt. Jatkuvaa huolta pienessä kunnassa aiheuttaa kuitenkin sopivan henkilöstön rekrytointi sijaistarpeita varten.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa on päivitetty vesihuollon riskien arviointi vuonna 2024. Arviointi sisälsi fysikaalisten vaaratekijöiden, tapaturman vaaran, ergonomian, kemiallisten vaaratekijöiden, biologisten vaaratekijöiden sekä henkisen kuormittumisen tarkastelun työpisteittäin ja henkilöittäin.

Tärkeimpien kiinteistöjen valmiudet toiminnan varmistamiseksi esimerkiksi sähkönjakelun keskeytyksien osalta ovat olemassa Päijännekodilla, terveysasemalla, jätevedenpuhdistamolla ja kunnanvirastolla. Laitosten varavoimajärjestelmä on rakennettu jo aiemmin, minkä puitteissa toiminta on varmistettu sähkökatkoista huolimatta. Kylmänlähteen vedenottamolla on myös valmius siirrettävän varavoimalaitteiston käyttöönottoon, jota voidaan tarvittaessa käyttää myös jätevesiverkoston pääpumppaamalla ja yhtenäiskoululla. Yhtenäiskoululle hankitaan kiinteä varavoimakone lähivuosina.

Valmiussuunnitelman kehittämistä, koskien mahdollisia eri kriisitilanteita, on viety eteenpäin ja sen jatkuvaa tarkastelua ja päivittämistä jatketaan.

Riskienhallinta ja seuranta

Yleishallinto

Yleishallinnon rooli riskienhallinnassa on merkittävä. Erityisesti kunnan varojen käytön valvonta ja siihen liittyvä tarkkailu on merkittävä osa riskienhallintaa. Yleishallinnon henkilöstö noudattaa kunnan toimintaa sitovien sääntöjen asettamia velvoitteita vastuujakoihin sekä toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Havaittuihin puutteisiin varojen käytössä on reagoitu asian edellyttämällä tavalla.

Sivistystoimi

Toimialan yksiköiden varautumis- ja pelastussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti. Poistumisharjoituksia järjestetään vuosittain. Henkilöstön ensiaputaitoja päivitetään järjestämällä koulutusta. Myös mm. työturvallisuus- ja tulityökorttien voimassaolo varmistetaan koulutuksilla.

Tekninen toimi

Tekninen toimi on vastuussa riskienhallinnasta ja seurannasta sekä on velvollinen kehittämään riskienhallintaa myös kokonaisuutena. Erityisalojen lisäkoulutus on joiltakin osin tarpeellista. Vesilaitoksen varautumista häiriö- ja kriisitilanteisiin korostetaan. Riskienhallinnan työkalu on otettu käyttöön ja riskienhallintasuunnitelmia päivitetään. Viimeisin on vesihuoltolaitokselle tehty päivitys 25.9.2024.

Tapaturmariskien osalta jätevedenpuhdistamolla on jatkuva seuranta ja ongelmakohtiin puututaan nopealla aikataululla. Vuoden 2023 lopussa aloitettu investointi automaation laajentamisesta talousvesipuolelta myös jätevesipuolelle on tärkeä osa prosessin parantamista ja riskien minimoimista. Kuhmoisten jätevedenpuhdistamo täytti vuonna 2024 Yhdyskuntajätevesiasetuksen 888/2006 vähimmäisvaatimukset.

Riskien ennakointi

Yleishallinto

Kunnan maksuvalmiuteen liittyviin riskeihin on myös vuonna 2024 pystytty kaikilta osin varautumaan ajoissa. Kunnalla on käytössään Kuntarahoitus Oyj:n, Nordea Pankki Oyj:n ja Pohjola Pankki Oyj:n kanssa solmitut Kuntatodistusohjelmat, jotka mahdollistavat lyhytaikaisen rahoituksen järjestämisen kunnan käyttötilille vuorokauden kuluessa tarjouspyynnön hyväksymisestä. Kuntatodistusohjelmien kautta hankittavan lyhytaikaisen rahoituksen rahoituslaitoskohtainen limiitti on 4.000.000 euroa. Vuonna 2025 lyhytaikaista rahoitusta oli yhteensä 5.000.000 euroa.

Sivistystoimi

Sivistystoimessa riskien ennakointia on tehty erityisesti niiden palvelujen turvaamiseksi, joiden on toimittava päivittäin: ateriapalvelu, koulutus ja varhaiskasvatus. Toiminnasta vastaavien esihenkilöiden välttämättömille tehtäville on nimetty varahenkilöt, pl. ruokapalveluesihenkilö (vuoden 2025 alussa).

Sivistystoimessa johtajan, esihenkilöiden, opettajien ja liikunnan ja nuoriso-ohjaajan työnkuva on laaja, mikä haastaa niin osaamisen kuin työn sisällön hallinnan. Esihenkilöiden ja henkilöstön jaksamiseen on kiinnitetty huomiota järjestämällä työnohjausta ja kuntoutusta.

Tekninen toimi

Vesihuollon ajallisiin riskeihin on pystytty varautumaan ennakolta. Kuluneen vuoden aikana vesihuoltolaitos on toiminut valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Kylmänlähteen vedenottamon tekniikkaa uusittiin vuoden 2024 aikana, sekä otettiin käyttöön kameravalvonta. Ajanmukaistamalla laitteistoa varmistamme puhtaan veden pumppaamisen verkostoon. Mällykäisen vedenottamalla on ollut pieniä torjunta-ainejäämiä, mutta aktiivihiihtisuodattimet poistavat ne tehokkaasti. Vesihuollon verkostoa on uusittu laadun parantamiseksi. Valvontatutkimusohjelma on uudistettu. UV- säteilijä on toiminnassa koko ajan Mällykäisen vedenottamalla.

Teknisen toimen esihenkilöiden ja työntekijöiden työnkuvat ovat laajoja, mikä haastaa niin osaamisen kuin työn sisällön hallinnan ja aiheuttaa ajoittaista kuormittumista. Vuoden aikana esille tulleet riskit eivät olleet niiden laajuus huomioiden, ennalta arvattavia. Riskien ennakointi esimerkiksi sairauslomien ja irtisanoutumisten suhteen on mahdotonta, mutta tekninen toimi on miettinyt ratkaisuja mm. kiinteistönhoidon, siistinnän, rakennustarkastajan tai avainhenkilöiden työn keskeytymisen osalta ja ajalta. Teknisen johtajan varahenkilö on ympäristösihteeri. Ammattiosaamista ja moniosaamista kehitetään jatkuvasti. Varahenkilöjärjestelmään on suunnitelmia ja esityksiä, kuinka ne parhaiten palvelisivat kokonaisuutta. Melkein kaikessa toiminnassa on kyse resursseista, jotka ovat rajalliset. Kaiken kaikkiaan mitään sellaisia ongelmia ei ole ollut, joista ei olisi selvitty vähintään kohtuullisesti.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Yleishallinto

Yleishallinnon hankinnat alittivat vuonna 2024 kansallisen kynnysarvon. Vuonna 2024 kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa on sovellettu kunnan pienhankintaohjetta.

Sivistystoimi

Sivistystoimen johtoryhmässä on linjattu omaisuuden hankinnan ja luovutuksen periaatteet. Omaisuuden hoidon valvonta on kuvattu tehtäväkuvausten tasolla.

Tekninen toimi

Kunnan hallintosäännössä on linjattu omaisuuden hankinnan ja luovutuksen periaatteet. Omaisuuden hoidon valvonta on kuvattu tehtäväkuvausten tasolla.

Sopimustoiminta

Yleishallinto

Yleishallinnossa valvotaan yleishallinnon toimesta laadittujen sopimusten ehtoja siltä osin, kun sopimukset kuuluvat yleishallinnon toimialaan. Sopimusehtoja, joiden velvoitteiden täyttäminen kuuluu muille toimialoille, kuuluu valvoa kyseisen toimialan viranhaltijoiden toimesta. Asuinkiinteistöjen vuokrasopimusten valvonta on kuitenkin täysin yleishallinnon vastuulla.

Sivistystoimi

Sivistystoimessa toiminta järjestetään tehtyjen sopimusten ehtojen mukaisesti ja vanhentumisaikoja seurataan säännöllisesti. Hankinnoissa noudatetaan lainsäädännön lisäksi kunnan pienhankintaohjeita.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa tehtyjen sopimusten ehtoja ja vanhentumisaikoja seurataan säännöllisesti. Hankinnoissa noudatetaan lainsäädännön lisäksi kunnan pienhankintaohjeita.

Vuokrasopimusten kiinteistöihin liittyvät tekniset osat pyritään laatimaan selkeämmiksi. Sopimisen tekniikkaan ja hankintatoimiin on haettu kouluttautumisen kautta laatua. Koulutusta ostetaan edelleen ja hankintoihin, sekä niiden tarpeellisuuteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Yleishallinto

Yleishallinnossa sisäinen valvonta on jatkuvaa kunnan toimintojen arviointia erityisesti taloudenhallinnan näkökulmasta katsottuna. Yleishallinnon henkilöstö on sitoutunut noudattamaan kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Epäkohtiin on puututtu kulloinkin niiden edellyttämällä tavalla. Yleishallinnon toimesta kunnan toimialoilla on otettu käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä. Asianhallintajärjestelmän voidaan katsoa olevan olennainen osa riskienhallintaa, koska se lisää sisäistä läpinäkyvyyttä kunnan toimintoihin liittyen. Kunnan toimialoilla on toteutettu toimintojen ja talouden laaja riskiarviointi.

Sivistystoimi

Sivistystoimen johtoryhmässä on käsitelty sisäisen valvonnan ohjeita ja esihenkilöiden velvollisuuksia. Hallintosäännön määrittelemien toimivaltuuksien noudattamiseen, toiminnan taloudellisuuteen liittyviin virkavelvoiteteisiin ja viranhaltijapäätösten asianmukaisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Tekninen toimi

Teknisen toimen osalta toimihenkilöiden toimenkuvia on tarkennettu vuoden 2023 aikana hallintosääntöuudistuksen yhteydessä.

Sisäinen valvonta on ollut jatkuvaa toimintojen tarkkailua, sekä havaittuihin epäkohtiin puuttumista henkilökohtaisin keskusteluin. Huomioitavien asioiden luonteen mukaan niihin on puututtu joko välittömästi tai osastokokousten yhteydessä ja myös ajatellen tulevaisuuden linjauksia toiminnassa. Aiheina kehityskeskusteluissa ovat olleet henkilöriskit ja erityisesti työturvallisuus, toiminnan riskit sekä sisäinen valvonta yhtenä kokonaisuuteen liittyvänä työkaluna. Teknisen toimen työntekijöiden kokonaisvaltainen vastuu omasta sekä myös muiden työntekijöiden työstä, on ollut kehittämistoimenpiteenä mm. mahdollisten epäkohtien löytymiseksi.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen kuntakonsernissa

Kuntalaki 46 §: Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eriyteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Valtuusto linjaa kuntastrategiassa kunnan omistajapolitiikan. Konserniyhtiöllä on aina jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite, ja se toteuttaa tuloksellisesti omistajan tavoitteita. Tarkoituksen ja tavoitteiden on perustuttava kuntastrategiaan.

Kuntalaki 47 §: Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Yhteisöjen tulee raportoida konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhteisöihin, yhtiöihin ja liikelaitoksiin ja antaa heille toimintaohjeet.

Kuntakonsernin ohjauksesta ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuuden valvonnasta vastaavat konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Kunnanhallitus antaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat tarkemmat ohjeet mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja päivittää ohjeistusta tarpeen mukaan.

Kuhmoisten kunnalla on käytössä konserniohje. Konserniohjeessa määritellään Kuhmoisten kunnan ja sen omistamien tytäryhteisöjen johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvistä toimintaperiaatteista. Tavoitteena on varmistaa kunnan omistajapolitiittisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen sekä yhtenäistää toimintakulttuuri ja käytännöt koko konsernin tasolla.

Konserniohjeen tavoitteena on, että kunnan tytär- ja osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät ja muut kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt toteuttavat valtuuston hyväksymiä ja asettamia tavoitteita. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen

Konsernijohton tehtävät ja toimivallan jako Kuhmoisten kunnan hallintosäännön mukaan:

Kunnanhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeenkehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle;
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta;
4. antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä kunnanhallituksen antamien ohjeiden ja määräämien aikataulujen mukaisesti vähintään kolme kertaa vuodessa;
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa;
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa;
7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä;

8. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa;
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista;
10. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Riskienhallinnan järjestäminen kuntakonsernissa

Kuhmoisten kunnan konserniohjeen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta. Tytäryhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Tytäryhteisöjen hallitusten on huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määritelty ja että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Kokonaisvastuu tytäryhteisön riskienhallinnasta kuuluu yhteisön hallitukselle. Konsernijohto ja tilintarkastajat arvioivat prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan toimivuudesta ja merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävyydestä. Käytännössä raportointi toteutetaan vuosittain kunnan toimintakertomuksen yhteyteen laadittavassa raportissa.

Tämän lisäksi tytäryhteisön hallituksen on raportoitava viipymättä konsernijohtolle, jos yhtiön toimintaan liittyvän merkittävän riskin realisoituminen on todennäköistä.

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee hyväksyä yhtiölle sisäisen valvonnan ohjeet ja pitää ne ajan tasalla. Yhteisön hallituksen on valvottava sisäisen valvonnan toteutumista ja ohjeiden noudattamista. Tytäryhteisön hallituksen tulee tarvittaessa hyväksyä myös yhteisön erillinen hallinnoinnin ohje. Tytäryhteisön on toimitettava sisäisen valvonnan ohjeet emoyhteisölle.

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kunnassa vastaa kunnanhallitus ja sen valvontavastuu on kunnanjohtajalla ja toteuttamisvastuu tilivelvollisilla. Toimialojen johtajat vastaavat omalla toimialallaan valvonnan toteuttamisen organisoinnista siitä, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin. Toimialojen johtajat vastaavat omalla tulosalueellaan sisäisen valvonnan toteutumisesta. Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto.

Tunnusluvut ja mittarit, joilla tytäryhteisöjen toiminnan kannattavuutta, vaikuttavuutta ja talouden tilaa kuntakonsernissa arvioidaan, ovat samat, jotka tarvitaan konsernitalinpäätöksessä. Tunnuslukuista ohjeistetaan vuosittain ohjeissa, jotka annetaan tilinpäätöksen laatimiseksi.

Valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi julkishallinnon ja -talouden hyväksytty tilintarkastaja (JHTT-tilintarkastaja). Tilintarkastajat toimivat tehtävissään virkavastuulla.

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen.

Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

Tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka 75 §:n mukaan ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan.

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämisestä varten. Kunnanhallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa ja säätiöiden vuosikokouksissa tehtävää päätöstä varten. Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

Kunnanhallitus suoritti konserniohjausta vuonna 2024 seuraavasti:

Kunnanhallitus 19.02.2024 § 21: Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n anomuksen ja päättää myöntää Kuhmoisten kunnan omavelkaisen takauksen 400.000 euron lainalle anomuksessa esitetyin ehdoin. Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen 11.03.2024 § 8.

Kunnanhallitus 20.05.2024 § 84: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että esittelytekstissä todetun perusteella se hyväksyy Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n anomuksen ja päättää myöntää Kuhmoisten kunnan omavelkaisen takauksen 400.000 euron lainalle anomuksessa esitetyin ehdoin. Valtuusto valtuuttaa kunnanhallituksen laatimaan sopimuksen 2 %:n takausprovisiolla kunnan ja yhtiön välillä. Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen 27.05.2024 § 22.

Kunnanhallitus 19.08.2024 § 118: Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää täydentää päätöstään 27.5.2024 § 22 seuraavin kirjauksin: 1. kunnan takaus kattaa lainan pääoman lisäksi korot, viivästyskorot, kulut sekä muut mahdolliset lainan liitännäiskustannukset; 2. takaus on täysimääräisenä voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin; 3. takausta koskevan lainan laina-aika on 15 vuotta. Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen 26.08.2024 § 34.

Kunnanhallitus 19.08.2024 § 119: Kunnanhallitus antaa Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n osavuosi-katsauksen ajalta 1.1.–30.6.2024 valtuustolle tiedoksi. Valtuusto hyväksyi tiedoksiannon 26.08.2024 § 35

Kunnanhallitus 02.12.2024 § 209 Kunnanhallitus antaa Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n osavuosi-katsauksen ajalta 1.1.–30.9.2024 valtuustolle tiedoksi. Valtuusto hyväksyi tiedoksiannon 09.12.2024 § 62.

Kunnanhallitus 02.12.2024 § 210: Kunnanhallitus päätti nimetä Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n hallitukseen seuraavat ehdokkaat jäseniksi ja varajäseneksi: Kari Paajanen, Silmu Sarvala, Lea Aittolahti, Virve Toukola ja varajäseneksi Sanna Luukkasen. Puheenjohtajaehdokkaaksi kunnanhallitus nimesi Kari Paajasen.

Konsernivalvonnassa ja riskien hallinnassa ei ole havaittu puutteita vuonna 2024.

Konsernivalvontaa ja riskien hallintaa ei ole tarve lisätä tai kehittää. Toimet vastaavat kuntakonsernin kokoa ja laajuutta.

Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kuhmoisten kunta laati vuodelle 2024 talousarvion, jossa tilikauden tulosarvio oli 176.440 euroa ylijäämäinen. Kunnan talousarviota vuodelle 2024 muutettiin syyskuussa 2024, muutetun talousarvion ylijäämä oli 561.760 euroa. Kuhmoisten kunnan vuoden 2024 tilinpäätös on 0,361 milj. euroa ylijäämäinen.

Tuloslaskelma

Toimintatuotot ovat tilinpäätöksessä yhteensä 2,815 milj. euroa, ne toteutuivat 115 % ja ylittivät talousarvion 0,386 milj. eurolla. Muut toimintatuotot olivat yhteensä 1,066 milj. euroa, ne ylittivät talousarvion 0,251 milj. eurolla. Tuet ja avustukset toteutuivat 98,2 %, ollen yhteensä 0,344 milj. euroa. Tämä johtuu mm. sivistystoimen eräiden hankkeiden siirrosta vuodelle 2025 sekä palkkatukien ennakoitua vähäisemmistä määristä. Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat 115,9 %

Toimintakulut olivat vuonna 2024 yhteensä 9,3 milj. euroa. Toimintakulut ylittivät talousarvion 0.6 milj. eurolla. Käyttötalouden toimintakulut toteutuivat 107,1 %.

Henkilöstökulut ovat tilinpäätöksessä yhteensä 4,863 milj. euroa, joka on n. 0,126 milj. euroa yli arvioidun. Tämä johtuu ennakoitua suuremmasta tilapäisen työvoiman käytöstä.

Kunnan verotuloiksi arvioitiin vuoden 2024 talousarviota laadittaessa yht. 5,599 milj. euroa. Tilinpäätöksen verotulojen toteuma on 5,992 milj. euroa. Verotulot toteutuivat 0,393 milj. euroa suurempana, 107 %. Kunnan tuloverotuotot toteutuivat 113,2 % ja kiinteistöverotuotot toteutuivat 100,7 %. Yhteisöverotuotto jäi hie-man arvioitua pienemmäksi, toteutuman ollessa 97 %.

Kuhmoisten kunnan valtionosuuksien määräksi arvioitiin vuoden 2024 alkuperäisessä talousarviossa 2,173 milj. euroa. Lopulliset peruspalveluiden valtionosuuspäätökset annettiin kunnille vuoden 2024 joulukuussa talousarvion valmistumisen jälkeen. Valtionvarainministeriön päätökseen perustuen Kuhmoisten kunnan peruspalveluiden valtionosuus kasvoi 0,304 milj. euroa talousarvioon arvioidusta määrästä. Syynä kasvuun oli kunnille myönnettäviin valtionosuuksiin suunniteltujen leikkausten peruuntuminen vuodelta 2024. Syksyllä 2024 valtuusto hyväksyi lisäyksen vuoden 2024 talousarvioon, jolloin valtionosuudet olivat vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 2,477 milj. euroa. Valtionosuudet toteutuivat vuonna 2024 yht. 2,539 milj. euroa.

Rahoitustuottojen ja kulujen nettosumma oli 0,241 milj. euroa negatiivinen. Tämä johtuu lyhytaikaisten kuntatodistuslainojen ennakoitua suuremmista korkokuluista.

Sijoitustoimintaan liittyvistä arvopapereista kirjataan tilinpäätökseen arvon alenema, mikäli tilinpäätöshetken arvo on alhaisempi kuin hankintahinta ja arvo palautumiseksi kirjataan edellisen tilinpäätöksen arvon alenema. Arvopapereiden arvon alentumiset olivat vuonna 2024 n. 93.000 euroa. Korkotuotot sijoituksista, talle- tuksista ja maksuliikenteestä olivat yhteensä n. 62.000 euroa.

Kokonaisuutena tarkastellen kunnan tulot ylittivät menot siten, että vuosikatteesta muodostui 1,806 milj. euroa positiivinen (vuonna 2023 vuosikate oli 1,683 milj. euroa positiivinen). Vuosikate asukasta kohti on 887 euroa.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto on päätöksillään 1.7.2020 § 31 ja 13.6.2022 § 30 sijoittanut rahoitusanteina Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n vapaan oman pääoman rahastoon yhteensä 262.500 euroa. Edellä maini- tuista rahoitusanneista, yhteensä 262.500 euroa on tehty alaskirjaus (arvonalennus).

Vuonna 2024 poistojen määrä on 1,178 milj. euroa (vuonna 2023 poistojen määrä oli 1,224 milj. euroa). Poistot huomioiden tilikauden tulos on 360.674 euroa positiivinen.

**TULOSLASKELMA JA SEN TUN-
NUSLUVUT**
(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	2 815	2 857
Toimintakulut	-9 300	-9 328
Toimintakate	-6 485	-6 471
Verotulot	5 992	5 994
Valtionosuudet	2 539	2 221
Rahoitustuotot ja -kulut	-241	-61
Korkotuotot	74	88
Muut rahoitustuotot	21	17
Korkokulut	-242	-161
Muut rahoituskulut	-94	-5
Vuosikate	1 806	1 683
Poistot ja arvonalentumiset	-1 445	-1 225
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	361	458

**TULOSLASKELMAN TUNNUSLU-
VUT**

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	30,3	30,6
Vuosikate/Poistot, %	125,0	137,4
Vuosikate, euroa/asukas	887	804
Asukasmäärä	2 037	2 092

Tunnuslukujen selitykset:

$$\text{toimintatuotot/toimintakulut, \%} = 100 \times \text{toimintatuotot / toimintakulut}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

$$\text{vuosikate / poistot, \%} = 100 \times \text{vuosikate/poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Rahoituslaskelma

Investointimenoja kunnalle kertyi eri hankkeista yhteensä 0,951 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset hankkeet olivat Kuhmoisten kunnan yhtenäiskoulun liikuntahallin aulatilán valmistuminen, Nuutinrinteen tieinfran rakentaminen, Jussilankujan kunnostus ja jätevedenpuhdistamoon tehdyt saneeraustoimenpiteet.

Varsinaiset kiinteistöinvestoinnit olivat yhteensä 191.075 euroa ja laitostoimintaan käytetyt investoinnit 289.354 euroa. Yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin tehtyihin investointeihin käytettiin yhteensä 384.632 euroa.

Uutta pitkäaikaista lainaa ei vuonna 2024 nostettu. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 47.000 eurolla. Maksuvalmiuden parantamiseksi otettua lyhytaikaista lainaa oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 5 miljoonaa euroa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 806	1 683
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	-63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-951	-1 068
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	193
Toiminnan ja investointien rahavirta	857	746
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	8	8
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	8	8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47	-47
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	341	-1 213
Rahoituksen rahavirta	302	-2 252
Rahavarojen muutos	1 159	-1 506
Rahavarat 31.12.	5 213	4 054
Rahavarat 1.1.	4 054	5 561
	1 159	-1 506

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä**

5 vuodelta, €	-1 649	-3 059
Investointien tulorahoitus, %	162	135
Lainanhoitokate	6	6
Laskennallinen lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys, pv	175	139
Asukasmäärä	2 037	2 092
Lanakanta 31.12. (milj. €)	5,2	5,2
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 544	2 500
Lainasaamiset (milj. €)	0,4	0,4

Tunnuslukujen selitykset:**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta**

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa eli kassavaroja.

kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan kassavaroilla kattaa.

Tasetarkastelu

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta laskettaessa vuoden 2024 tilinpäätöksen perusteella kunnan omavaraisuusaste on 72 % (v. 2023 tp 72,3 %). Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on 61,5 % (v. 2023 tp 61,7 %).

Kunnan taseessa oleva lainakanta 31.12.2024 oli yht. 5,183 milj. euroa, 2544 euroa/asukas (v. 2023 tp 2500 euroa/asukas). Kunnan pitkäaikaiset lainat taseessa ovat 0,136 milj. euroa ja lyhytaikaiset lainat 5 milj. euroa. Kunnan taseen vaihtuvat vastaavat ovat 3,870 milj. euroa ja vastattava vieraspääoma yhteensä 6,984 milj. euroa.

Kunnan taseessa 31.12.2024 oleva, edellisten tilikausien ylijäämä on 7,157 milj. euroa. Esitetään, että tilikauden ylijäämä 360.674,01 euroa kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	21 112	21 617
I Aineettomat hyödykkeet	13	17
1. Aineettomat oikeudet	0	0
2. Muut pitkävaikutteiset menot	13	17
3. Ennakkomaksut	0	0
II Aineelliset hyödykkeet	18 616	18 847
1. Maa- ja vesialueet	2 601	2 602
2. Rakennukset	11 348	11 331
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 322	4 316
4. Koneet ja kalusto	189	201
5. Muut aineelliset hyödykkeet	3	4
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	153	392
III Sijoitukset	2 482	2 753
1. Osakkeet ja osuudet	2 003	2 266
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	439	447
3. Muut lainasaamiset	40	40
4. Muut saamiset	0	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	421	394
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Lahjoitusrahastojen varat	421	394
3. Muut toimeksiantojen varat	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 870	3 948
I Vaihto-omaisuus	0	0
1. Aineet ja tarvikkeet	0	0
2. Keskeneneräiset tuotteet	0	0
3. Valmiit tavarat/tuotteet	0	0
4. Muu vaihto-omaisuus	0	0
5. Ennakkomaksut	0	0
II Saamiset	604	642
Pitkäaikaiset saamiset	16	90
1. Myyntisaamiset	0	0
2. Lainasaamiset	16	22
3. Muut saamiset	0	68
4. Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	589	552
1. Myyntisaamiset	176	266
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	128	112
4. Siirtosaamiset	285	174
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	3 266	3 306
1. Osakkeet ja osuudet	0	0
2. Sijoitukset ja rahamarkkinainstr	3 266	3 306
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
4. Muut arvopaperit	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 948	748
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 350	26 708

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	19 681	19 320
Peruspääoma	12 524	12 524
Arvonkorotuspääoma	0	0
Muut omat rahastot	0	0
Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 796	6 338
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	361	458
POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	0	0
1. Poistoero	0	0
2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
1. Eläkevaraukset	0	0
2. Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	685	663
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	685	663
3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
VIERAS PÄÄOMA	6 984	6 725
Pitkäaikainen	336	383
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	136	183
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	4	4
6. Ostovelat	0	0
7. Liittymismaksut ja muut velat	196	196
8. Siirtovelat	0	0
Lyhytaikainen	6 648	6 342
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 000	5 000
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	47	47
5. Saadut ennakot	0	0
6. Ostovelat	720	630
7. Liittymismaksut ja muut velat	0	0
8. Siirtovelat	881	665
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 350	26 708
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	72,0	72,3
Suhteellinen velkaantuneisuus,	61,5	61,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 157	6 796
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 513	3 249
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 183	5 231
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 544	2 500
Lainasaamiset, 1000 €	439	447
Asukasmäärä	2037	2092

Tunnuslukujen selitykset

omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valti-onosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

kertynyt yli-/alijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

lainakanta 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

lainat euroa/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

lainsaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainsaamiset ja muut lainasaamiset.}$$

Lainsaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2 815	Toimintakulut	9 300
Verotulot	5 992	- valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	2 539	Korkokulut	242
Korkotuotot	74	Muut rahoituskulut	94
Muut rahoitustuotot	21	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	0
Tulorahoituksen korjauserät		- pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	0
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0	- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	951
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäys	0
Antolainasaamisten vähennykset	8	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	47
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Oman pääoman vähennykset	0
Oman pääoman lisäys	0		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	11 452	KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	10 634

Täsmäytys:

Kokonaistulot	11 452
Kokonaismenot	10 634
	<u>-818</u>

Muut maksuvalmiuden muutokset	341
Rahavarojen muutos	-1 159
	<u>-818</u>

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuhmoisten kunnan tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt olivat vuonna 2024 seuraavat:

Tytäryhteisöt:

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)
Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (omistusosuus100 %)

Kuntayhtymät:

Pirkanmaan liitto (0,32 %)
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (1,27 %)
Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä (0,23 %)

Osakkuusyhteisöt:

Asunto Oy Kuhmoisten Hokkalanperä 31,7 %.
Kiinteistö Oy Pohjoisportti 35,05 %

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy ja Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy ovat raportoineet kunnanhallitukselle toiminnastaan pääsääntöisesti neljännesvuosittain konserniohjeen mukaisesti.

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt	1	
Muut	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		2
Muut omistusyhteisyhteisöt		5
Yhteensä	5	7

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n tilinpäätös sekä toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen on tämän asiakirjan liitteenä. Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n tilinpäätös on myös asiakirjan liitteenä.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	4 989	3 786
Toimintakulut	-11 271	-11 136
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiost)	0	0
Toimintakate	-6 282	-7 350
Verotulot	5 972	5 974
Valtionosuudet	2 539	3 493
Rahoitustuotot ja -kulut	-317	-144
Korkotuotot	65	78
Muut rahoitustuotot	40	18
Korkokulut	-323	-241
Muut rahoituskulut	-99	1
Vuosikate	1 911	1 972
Poistot ja arvonalentumiset	-1 467	-1 467
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	444	505
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	2	-6
Laskennalliset verot	9	0
Vähemmistöosuudet	112	-7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	567	492

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,3	34,0
Vuosikate/Poistot, %	130,3	134,4
Vuosikate, euroa/asukas	938	943
Asukasmäärä	2 037	2 092

Tunnuslukujen selitykset:

Toimintatuotot/toimintakulut, % = 100* Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate/poistot, % = 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 911	1 972
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tilikauden verot	2	-6
Tulorahoituksen korjauserät	-4	-105
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 048	-1 085
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6	203
Toiminnan ja investointien rahavirta	867	978
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	400	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-212	-348
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-231	-970
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	314	-1 250
Rahoituksen rahavirta	271	-2 568
Rahavarojen muutos	1 138	-1 589
Rahavarat 31.12.	6 441	5 303
Rahavarat 1.1.	5 303	6 892
	1 138	-1 589
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	182	160
Laskennallinen lainanhoitokate	4	2
Lainanhoitokate	2	3
Kassan riittävyys, pv	182	150
Asukasmäärä	2 037	2 092

Tunnuslukujen selitykset:**Investointien tulorahoitus, %**

=100* Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv)

=365 pv* Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan konsernin rahavaroilla kattaa. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 517	22 938
I Aineettomat hyödykkeet	14	18
1. Aineettomat oikeudet	1	1
2. Muut pitkävaikutteiset menot	13	17
3. Ennakkomaksut	0	0
II Aineelliset hyödykkeet	21 376	21 793
1. Maa- ja vesialueet	2 900	2 901
2. Rakennukset	13 727	13 908
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 323	4 317
4. Koneet ja kalusto	256	266
5. Muut aineelliset hyödykkeet	6	6
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	163	396
III Sijoitukset	1 127	1 127
1. Osakkeet ja osuudet	1 069	1 069
2. Joukkovelkakirjalainasaamis-	0	0
3. Muut lainasaamiset	3	3
4. Muut saamiset	55	55
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	466	479
1. Valtion toimeksiannot	39	78
2. Lahjoitusrahastojen varat	6	6
3. Muut toimeksiantojen varat	421	394
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 097	6 014
I Vaihto-omaisuus	6	6
1. Aineet ja tarvikkeet	6	6
2. Keskeneräiset tuotteet	0	0
3. Valmiit tavarat/tuotteet	0	0
4. Muu vaihto-omaisuus	0	0
5. Ennakkomaksut	0	0
II Saamiset	650	705
Pitkäaikaiset saamiset	17	23
1. Myyntisaamiset	0	0
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	17	23
4. Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	633	682
1. Myyntisaamiset	178	275
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	169	229
4. Siirtosaamiset	286	178
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	3 390	3 348
1. Osakkeet ja osuudet	3 334	3 312
2. Sijoitukset ja rahamarkkinain-	56	36
3. Joukkovelkakirjalainasaamis-	0	0
4. Muut arvopaperit	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 051	1 955
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 080	29 431

	2024	2023
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	18 775	18 209
I Peruspääoma	12 524	12 524
II Arvonkorotuspääoma	0	0
III Muut omat rahastot	466	466
IV Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 218	4 727
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	567	492
B VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	112
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
1. Eläkevaraukset	0	0
2. Muut pakolliset varaukset	0	0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	731	749
1. Valtion toimeksiannot	39	78
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	691	669
3. Muut toimeksiantojen pääomat	2	1
E VIERAS PÄÄOMA	10 574	10 362
I Pitkäaikainen	2 977	2 918
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 808	2 749
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	4	4
6. Ostovelat	0	0
7. Liittymismaksut ja muut velat	165	165
8. Siirtovelat	1	1
II Lyhytaikainen	7 597	7 444
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 741	5 843
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	24	14
6. Ostovelat	910	832
7. Liittymismaksut ja muut velat	1	23
8. Siirtovelat	921	732
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 080	29 431
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	63,0	62,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,1	79,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5 785	5 219
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 840	2 495
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 082	8 591
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 458	4 107
Lainasaamiset	3 450	3 450
Asukasmäärä	2037	2092

Tunnuslukujen selitykset

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernin välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 360.674,01 euroa. Ylijäämä esitetään kirjattavaksi taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

KÄYTTÖTALOUSOSA

TULOSALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA MÄÄRÄRAHAT

YLEISHALLINNON TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2024

HALLINTOPALVELUT

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit ja EU-vaalit.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Ville Valkonen, JHT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHT-tilintarkastaja/JHT-yhteisö). Kunta ostaa tilikauden 2021-2024 tilintarkastuspalvelut valtuuston päätökseen 31.5.2021 § 32 perustuen tilintarkastusyhteisö Revisium Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana tilikaudella 2024 toimi JHT Ville Valkonen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmis- tulla valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Hallinto

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, toimikunnat, hallinto-toimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Hallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuntakonsernin talous on vakaa			
Valtuustokauden tavoite 2021 – 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia	176.240 euroa	Tilikauden tulos	360.674 euroa
Vuosikate kattaa poistot	1.469.964 euroa	Kunnan vuosikate	1.806.155 euroa

Kunnan päätöksenteko tukee kuntastrategi			
Valtuustokauden tavoite 2021 – 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Kuntastrategia huomioidaan toimielinten päätöksenteossa ja strategian toteutumista tarkastellaan vuosittain	Strategia-asiakirja ja toimenpideohjelmat ovat käytössä	Valtuuston päätökset ovat strategian ja toimenpideohjelmien mukaisia	Toteutunut.

Kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut ja hyvinvoiva henkilöstö			
Valtuustokauden tavoite 2021 – 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Työntekijöiden työhyvinvointia tuetaan sekä osaamista kehitetään järjestelmällisesti ja samalla vahvistetaan vastuullista toimintakulttuuria	Ajantasainen henkilöstöstrategia on käytössä	Henkilöstöstrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Asiakirja on valmistelussa.

Perustelut: Kunnan talouden tulee olla tasapainossa, jolloin kuntalaiset saavat hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut myös tulevaisuudessa. Lisäksi palvelujen tuottamiseen tarvitaan osaava ja motivoitunut henkilöstö, jonka ammattitaitoa pidetään yllä koulutuksen avulla. Kuluvan vuoden kuntastrategia-asiakirja on valmistunut syksyllä 2022. Kunnan strategia-asiakirjan sisältö tulee huomioida valmistelussa ja päätöksenteossa. Huolelliseen ja perusteelliseen päätösvalmisteluun tulee myös kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäiset palvelut

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tietohallinto, talous- ja palkkahallinto, tietoliikenne, kopiointi- ja puhelinvaihdopalvelujen tuottaminen kunnan eri toimialoille.

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sekä talous- ja palkkahallinnon palvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu puhelinvaihteesta, kopioinnista, tieto- ja taloushallintopalveluista aiheutuvista menoista. Vuoden 2022 alusta lukien kunnan kirjanpidon ja myynti- ja ostoreskontran palvelut on tuotettu Kuntalaskenta Oy:n toimesta. Kuhmoisten kunnan puhelinvälitys hoidetaan Jämsän kaupungin toimesta. Jämsän kaupunki lakkautti puhelinvaihdopalvelut maaliskuussa 2024 osana kaupungin säästöohjelmaa. Kuhmoisten kunta siirtyi käyttämään suoravalintanumeroita huhtikuusta 2024 lukien. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Jämsän kaupungin kanssa myös tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen sekä palkkahallinnon palvelujen tuottamisen osalta. Kuhmoisten kunnan palveluksessa on atk-tukihenkilö, joka varmistaa mm. tietohallintoon liittyvien lähipalvelujen sujuvuuden ja järjestelmien häiriöttömän toiminnan.

Taloushallinnon tehtäviä ovat mm. 1) taloustiedon tuottaminen (talousarvio, raportointi ja tilinpäätös) 2) maksuliikenteen hoitaminen 3) perinnän suorittaminen 4) taloushallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen 5) tarvittava koulutus esihenkilöille ja henkilöstölle.

Palkka- ja henkilöstöhallinnon keskeisinä tehtäviä ovat mm. 1) henkilöstön ja luottamushenkilöiden palkanmaksu 2) henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpito 3) linjata työ- ja virkaehtosopimusten ja lainsäädännön tulkintaa työnantajan näkökulmasta henkilöstöä koskevissa kysymyksissä 4) tukea organisaatiota henkilöstöhallinnon kysymyksissä 5) työsuojelutoiminta.

Talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa.

TOIMIALA:	Alkuperäinen	Talous-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
Hallintopalvelut	talousarvio	arvio-	muutosten	31.12.2024		
	€	muutokset	jälkeen	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	0	0	0	5 937,83	-5 937,83	
Maksutulot	3 000	0	3 000	124,18	2 875,82	4,1 %
Tuet ja avustukset	64 000	0	64 000	178 209,76	-114 209,76	278,5 %
Muut tulot	0	0	0	6 362,32	-71 073,07	0,0 %
tulot yhteensä	67 000	0	67 000	190 634,09	-188 344,84	284,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-493 052	0	-493 052	-596 663,88	103 611,47	121,0 %
Palvelujen ostot	-418 220	0	-418 220	-535 137,65	116 917,65	128,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-19 600	0	-19 600	-33 123,05	13 523,05	169,0 %
Avustukset	-135 000	0	-135 000	-103 758,23	-31 241,77	76,9 %
Muut menot	-8 250	0	-94 720	-8 587,56	-86 132,44	9,1 %
menot yhteensä	-1 074 122	0	-1 160 592	-1 277 270,37	116 677,96	110,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 007 122	0	-1 093 592	-1 086 636,28	-6 956,13	99,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset				-262 500,00		
Tulot	0	0	0	3 750,65	-3 750,65	0,0 %
Menot	0	0	0	-63 142,52	63 142,52	0,0 %
KOKONAISTULOT	67 000	0	67 000	194 384,74	-127 384,74	290,1 %
KOKONAISMENOT	-1 074 122	0	-1 160 592	-1 602 912,89	442 320,48	138,1 %
NETTO KUSTANNUS	-1 007 122	0	-1 093 592	-1 408 528,15	314 935,74	128,8 %

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne. Elinkeinotoimen kehittäminen pohjautuu Kuhmoisten kunnan strategiaan sekä elinvoimaohjelmaan. Kuntastrategia on hyväksytty syksyllä 2022. Elinvoimaohjelman uusiminen aloitettiin loppuvuodesta 2022. Kunnan elinkeinoelämän kehittämisestä vastaavat kunnanjohtaja ja elinkeino- ja työllisyyskoordinaattori. Kuhmoisten kunnan elinkeinojen kehittämisestä on linjattu kunnan strategiassa 2022–2035 ja elinvoimaohjelmassa. Valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian vuosille 2022–2035 sekä hyväksyi päivitetyn elinvoimaohjelman keväällä 2024.

Lisäksi kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittämistä linjaa elinvoimajaosto. Tehtyjen linjausten toteuttamisesta vastaa kunnanjohtaja yhteistyössä elinkeinokoordinaattorin kanssa. Kunnanjohtaja ratkaisee omalta osaltaan, kunnan hallintosäännön puitteissa, asiat jotka koskevat: kunnan elinkeinoelämän kehittämistä ja kunnan markkinointia, päätöksenteon valmistelua elinkeinopoliittiseen kehittämiseen liittyvissä asioissa, toimitilojen ja teollisuustilojen määräaikaista vuokrasopimuksia, kunnanhallituksen ohjeiden mukaisesti laadittuja vuokrasopimuksia, yritysten perusneuvontaa ja alkavien yrittäjien palveluja, matkailuelinkeinojen tukemista, sidosryhmäyhteistyötä, kunnan elinkeinotoimintaan liittyviä alueellisia ja paikallisia hankkeita, kunnan omistamien tonttien myyntiä neuvottelujen ja sopimusten valmistelun osalta ja niiden markkinointia.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen			
Valtuustokauden tavoite 2021–2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Satama-alueen kehittäminen entistä vetovoimaisemmaksi matkailualueeksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Satamarinteen kaavan toimeenpanon jatkaminen ja kehittäminen tarvittavalla tavalla. Satama-alueen palvelukokonaisuuden kehittäminen	Satama-alueen palveluiden määrän ja laadun kasvattaminen yhteistyössä yritysten kanssa Satamarinteen kaava-alueen aktiivinen markkinointi	Yhteistyö sataman yrittäjien kanssa on ollut hyvää. Kesällä satamassa järjestettiin Festarit, joiden valmistelu aloitettiin jo alkukevällä. Satamayrittäjien kanssa tehtiin yhteinen mainos Kippari-lehteen Satamarinteen kaava-alueen markkinointi on

		Matkaparkin kehittäminen ja markkinointi	lähtenyt liikkeelle. Matkaparkkiin saatiin valmiiksi septitankin tyhjennyspiste
Houkuttelemme uutta yritystoimintaa kuntaan markkinoimalla tonttejamme, palveluitamme ja toimivia yhteyksiä	Kunnan yritys- tonttien aktiivinen markkinointi ja markkinoinnin kehittäminen	Uusien yritysten määrä Tonttien aktiivinen markkinointityö	Vuoden 2023 lopussa Kuhmoisissa toimi 225 ja vuoden 2024 lopussa 216 yritystä Tontteja on mainostettu Etuovi.com sivustolla sekä Lahden Rakas- ja Tampereen Asta-messuilla

Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle	Tonttimyynnin jatkaminen ja kehittäminen	Myytyjen tonttien määrä, nettomuutto kuntaan	Vuoden aikana on myyty yksi yritystontti Kuhmoisten kunnan nettomuutto vuonna 2024 oli -14 henkilöä
Myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen ja vahvistaminen kaikessa toiminnassa Ainutlaatuisten luonto- ja kulttuurikohteiden markkinointi ja kehittäminen matkailun, viihtymisen ja hyvinvoinnin lähteinä ympärivuotisesti	Verkostoitumisen jatkaminen ja kehittäminen Kunnan aktiivinen markkinointi eri kanavien kautta	Yhteistyösuhteiden ja kumppanuuksien lisääntyminen Kunnan näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääntymisen erityisesti Pirkanmaan maakunnassa	Yhteistyötä on tehty tiiviisti hyvinvointialueen kanssa, sekä tulevan TE-uudistuksen valmistelun yhteydessä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa Tunnettavuutta lisättiin kahdella Pirkan-

			maan ja Tampereen seudulle kohdennetulla radiomainoskampanjalla. On myös aktiivisesti lisätty näkyvyyttä Youtubessa, Tiktokissa, Instagramissa, Facebookissa sekä kunnan nettisivuilla
--	--	--	--

Elinvoimaohjelman neljä painopistealuetta ovat seuraavat:

- Kuhmoinen tarjoaa houkuttelevan asuinympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa
- Kuhmoinen luo kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin
- Kuhmoinen edistää vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituksille ja kausiasukkaille sekä matkailijoille
- Kuhmoinen mahdollistaa vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä

Jokaiselle painopistealueelle on asetettu konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi toimenpiteille on asetettu vastuutahot. Kuhmoisten kunnan strategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon, jossa määritellään tarvittavat määrärahat ja muut resurssit. Toimenpiteiden toteutumista seurataan kunnan osavuosisraporteissa ja tilinpäätöksessä sekä säännöllisissä keskusteluissa yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kuhmoisten kunta siirtyi osaksi kasvavaa ja kehittyvää Pirkanmaan talousaluetta vuoden 2021 alussa. Kunnan tunnettuuden lisääminen uuden maakunnan alueella, sekä verkostoituminen Pirkanmaan elinkeinoelämään, ovat edelleen merkittävimpiä talousarviovuoden 2024 painopistealueita.

Kuhmoisten kunta toimii aktiivisesti oman alueensa, sekä muiden kuntien ja maakuntien kanssa yhteisissä kehittämishankkeissa. Kunta osallistuu maakuntarajojen yli muun muassa valtatie 24 alueen kehittämiseen.

Satamarinteen asemakaava hyväksyttiin vuoden 2020 lopussa. Alueen ensimmäinen tontti on myyty vuonna 2022. Satamarinteessä tehtiin kortteleiden 203 ja 452 asemakaavan muutos. Asemakaavan muutosalue sijaitsee Kuhmoisten Satamarinteen alueella. Asemakaavamuutoksessa muutettiin Satamarinteen kortteleiden 203 ja 452 alueilla rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten rakentamisen sallivat AR-korttelit erillispientalorakentamisen salliviksi. Samalla tarkasteltiin alueen kulkuyhteyksiä. Tavoitteena on, että alueelle muodostetaan viihtyisä pientaloalue, jossa huomioidaan myös alueelle kohdistuva ulkoilutarve sekä yhteydet sataman ja keskustan suuntaan.

Aurinkorinteen asuinalueen rakentuminen käynnistyy vähitellen. Alueen kunnallistekniikka valmistui syksyllä 2022. Alueelta on myyty vuoden 2024 loppuun mennessä neljä tonttia – yksi on enää myymättä.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama	Toteutuma
Elinkeinoelämän edistäminen	€	€	€	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	290 300	0	290 300	393 059,04	-102 759,04	135,4 %
Maksutulot	100	0	100	0,00	100,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0		0,00	0,00	0,0 %
Vuokratulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	22 000	0	22 000	3 070,40	18 929,60	14,0 %
tulot yhteensä	312 400	0	312 400	396 129,44	-83 729,44	126,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-33 809	0	-33 809	-34 020,88	212,38	100,6 %
Palvelujen ostot	-184 700	0	-184 700	-244 593,65	59 893,65	132,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 300	0	-2 300	-4 636,82	2 336,82	201,6 %
Avustukset	-500	0	-500	-1 262,17	762,17	252,4 %
Vuokramenot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-500	0	-500	-1 411,19	911,19	282,2 %
menot yhteensä	-221 809	0	-221 809	-285 924,71	64 116,21	128,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	90 592	0	90 592	110 204,73	-19 613,23	121,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Menot	-100	0	-100	-1 469,94	1 369,94	0,0 %
KOKONAISTULOT	312 400	0	312 400	396 129,44	-83 729,44	126,8 %
KOKONAISMENOT	-221 909	0	-221 909	-287 394,65	65 486,15	129,5 %
NETTO KUSTANNUS	90 492	0	90 492	108 734,79	-18 243,29	120,2 %

Terveysthuolto ja sosiaalitoimi, oma toiminta (ei ostopalveluja)

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Oman toiminnan tulosalueeseen kuuluu tulona toimeentulotuen valtionosuus. Menoina sosiaali- ja terveystoimen siirtynyttä henkilöstöä koskevat eläkemenoperusteiset- ja varhemaksut. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksetaan myös tulosalueen menoista.

TOIMIALA:	Alkuperäinen	Talous-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
SOTE, oma toiminta	talousarvio	muutokset	muutosten	31.12.2024		
	€	€	€	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	0	0	0	3 626,64	-3 626,64	0,0 %
Maksutulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
tulot yhteensä	0	0	0	3 626,64	-3 626,64	0,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-380 000	0	-380 000	-156 988,08	-223 011,92	41,3 %
Palvelujen ostot	-130 000	0	-130 000	-61 064,43	-68 935,57	47,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	0	0	-10 743,81	10 743,81	0,0 %
Avustukset	0	0	0	-5 212,18	5 212,18	0,0 %
Muut menot	0	0	0	-207,73	207,73	0,0 %
menot yhteensä	-510 000	0	-510 000	-234 216,23	-275 783,77	45,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-510 000	0	-510 000	-230 589,59	-279 410,41	45,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	0	0	0	1 001,55	-1 001,55	0,0 %
Menot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
KOKONAISTULOT	0	0	0	4 628,19	-4 628,19	0,0 %
KOKONAISMENOT	-510 000	0	-510 000	-234 216,23	-275 783,77	45,9 %
NETTO KUSTANNUS	-510 000	0	-510 000	-229 588,04	-280 411,96	45,0 %

Terveysthuolto ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Keuruu

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

TOIMIALA:	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
SOTE, ostopalvelut	talousarvio	muutokset	muutosten	31.12.2024		
	€	€	jälkeen	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	0	0	0	0	0	0,0 %
Maksutulot	0	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	0	0	0,0 %
tulot yhteensä	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	0	0	0	0	0	0,0 %
Palvelujen ostot	-69 023	0	-69 023	-56 414,90	-12 608,10	81,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
menot yhteensä	-69 023	0	-69 023	-56 414,90	-12 608,10	81,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-69 023	0	-69 023	-56 414,90	-12 608,10	81,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Menot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
KOKONAISMENOT	-69 023	0	-69 023	-56 414,90	-12 608,10	81,7 %
NETTO KUSTANNUS	-69 023	0	-69 023	-56 414,90	-12 608,10	81,7 %

TOIMIALA:	Alkupe- räinen	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama	Toteutuma
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ	€	€	€	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	290 300	0	290 300	402 624	-112 324	138,7 %
Maksutulot	3 100	0	3 100	124	2 976	4,0 %
Tuet ja avustukset	64 000	0	64 000	178 210	-114 210	278,5 %
Muut tulot	22 000	0	22 000	9 466	12 534	
tulot yhteensä	379 400	0	379 400	590 423,25	-211 023,25	155,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-906 861	0	-906 861	-787 673	-119 188	86,9 %
Palvelujen ostot	-801 943	0	-801 943	-897 211	95 268	111,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-21 900	0	-21 900	-48 504	26 604	221,5 %
Avustukset	-135 500	0	-135 500	-110 233	-25 267	81,4 %
Muut menot	-8 750	0	-8 750	-10 207	1 457	116,6 %
menot yhteensä	-1 874 954	0	-1 874 954	-1 853 826,29	-21 127,62	98,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 495 554	0	-1 495 554	-1 263 403,04	-232 150,87	84,5 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-262 500	0	
Tulot	0	0	0	4 752	-4 752	
Menot	-100	0	-100	-64 612	64 512	64612,5 %
KOKONAISTULOT	379 400	0	379 400	595 175,45	-215 775,45	156,9 %
KOKONAISMENOT	-1 875 054	0	-1 875 054	-1 918 438,75	43 384,84	102,3 %
NETTO KUSTANNUS	-1 495 654	0	-1 495 654	-1 323 263,30	-172 390,61	88,5 %

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2024

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa, perhepäivähoidossa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuoroahoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty v. 2022. Suunnitelma tukee esihenkilöiden ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2024 ammattitaitoisen kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistettiin määräaikaista työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi lisäänty-

neen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvaapat) varalle varattiin tarvittavat henkilöstöresurssit etukäteen lain edellyttämällä tavalla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen edellytti kahden määräaikaisen, osa-aikaisen työntekijän resurssin.

Kotihoidon tuen kuntalisää on maksettu perheille, joissa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiaasta lasta, vuodesta 2010 alkaen 135 €/kk ja v. 2017 alkaen 180 €/kk. Lautakunta päätti kuntalisäkokeilusta elokuusta alkaen: Jos perheen kaikki lapset hoidetaan kotona ja perheeseen kuuluu vähintään yksi alle 3-vuotias kotihoidon tukeen oikeutettu lapsi, on suuruus on 350 e/kk jokaisesta alle 3-vuotiaasta lapsesta; sisaruslisää maksetaan 150 e/kk/lapsi perheen 3-5 vuotiaista lapsista.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustuksia toimintavuodelle 2024 varhaiskasvatuslain uudistusten tukemiseen sekä digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämiseen. Saaduilla avustuksilla täydennetään henkilöstöresurssia edellä mainitulla tavalla sekä hankitaan koulutusta ja edistetään digitaltoja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Varhaiskasvatuksen käyttöaste Asiakastyytyväisyyskyselyt Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto	Saukontassun käyttöaste arkipäivinä 54-84% välillä. Käyttöaste vaihtelee lasten poissaolojen ja vähäisen iltakäytön takia. Kivitassun käyttöaste 53-113% välillä. Huoltajille tyytyväisyyskysely toukuussa, nykytilan arviointi lokakuussa. Suunnitelman mukaan teatteria, taidenäyttely, satuseikkailu, askartelutyöpaja, lastenkonsertti taidepolun avajaisten yhteydessä sekä yhteistyökumppani Uulun muskari-konsertti.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Toimintakauden arviointi Henkilöstön pedagogisen osaamisen ylläpitäminen	Varhaiskasvatuksessa toimintaa arvioidaan koko toimintavuoden aikana sekä syksyllä että keväällä Varhaiskasvatuksen valtakunnallisen arviointi työkalun Valssin avulla. Toimitakaudella 2024-2025 arvioidaan leikkiä. Koulutuksia: Lapsen kieli, mieli ja kulttuuri

			varhaiskasvatuk- sessa; Pedagoginen johtaminen varhais- kasvatuksessa; Toi- minnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- suunnittelu varhais- kasvatuksessa; Kat- somuskasvatuksen webinaari. Vaka-opet- taja opiskelee Nepsy- valmentajaksi ja 3 työntekijää suorittaa oppisopimuksella työn ohessa Lapsen neuro- psykiatriset erityispiir- teet ja kasvattajan tuki (15 op) opintoja.
--	--	--	--

TOIMIALA:	Alkuperäi räinen	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteu- tuma
Varhaiskasvatus	talousarvio	€	€	31.12.2024	€	%
	€	€	€	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	0	0	0	400,00	-400,00	
Maksutulot	40 200	0	40 200	37 737,57	2 462,43	93,9 %
Tuet ja avustukset	35 000	30 000	65 000	73 680,88	-8 680,88	113,4 %
Muut tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
tulot yhteensä	75 200	30 000	105 200	111 818,45	-6 618,45	106,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-677 112	-30 000	-707 112	-776 245,12	69 133,53	109,8 %
Palvelujen ostot	-22 690	0	-22 690	-31 666,34	8 976,34	139,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-10 350	0	-10 350	-10 163,64	-186,36	98,2 %
Avustukset	-50 000	0	-50 000	-56 860,57	6 860,57	113,7 %
Vuokramenot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-1 350	0	-1 350	-6 121,78	-1 972,13	
menot yhteensä	-761 502	-30 000	-791 502	-881 057,45	89 555,86	111,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-686 302	0	-686 302	-769 239,00	82 937,41	112,1 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00	0,00	
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Menot	-202 769	0	-202 769	-239 975,05	37 206,05	0,0 %
KOKONAISTULOT	75 200	30 000	105 200	111 818,45	-6 618,45	106,3 %
KOKONAISMENOT	-964 271	-30 000	-994 271	-1 121 032,50	126 761,91	112,7 %
NETTO KUSTANNUS	-889 071	0	-889 071	-1 009 214,05	120 143,46	113,5 %

Yhtenäiskoulu

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukioskoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määrittämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Lukuvuoden 2023-2024 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia*. Kunnan strategian mukaisesti nämä arvot jalkautuvat koulun arjessa palveluhenkisytenä, yhteisöllisyytenä ja rohkeutena (tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia vuodelle 2024 tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen, Kuhmoisissa kuultua – Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon sekä koulunuorisotyön käynnistämiseen. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresurssia ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. Ylä-Pirkanmaan kuntien kanssa Oikeus oppia –verkostossa ja Pirkanmaan oppilaidenohjauksen kehittämishankkeessa.

Koululle on laadittu varautumissuunnitelma häiriötilanteiden varalle.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET 29.1.2025

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Pitkillä välitunneilla tarjotun ohjatun toiminnan määrä	<p>Keskipäivän pitkillä välitunneilla oppilaille on ollut tarjolla runsaasti erilaista kerhotoimintaa (kuntosali, frisbee, laulu, tanssi, koodaus, käsityö ja askartelu, lautapeli, satu) sekä läksyparkki. Näitä on hyödynnetty kiitettävästi. Iso osa kerhotoiminnasta on toteutettu keskiviikkoiltapäivisin. Kerhojen lukumäärä on ollut 12—15. Osallistuminen ollut aktiivista. Kerhotoimintana on myös järjestetty laskettelureissuja, sirkuskoulua, kuplafutista, parkouria ym. Kouluvalmentaja on ollut tavattavissa mm. pitkillä välitunneilla.</p> <p>Työterveyden työpaikkaselvityksen ja sisäilmaoireilukyselyn tulosten perusteella tilannetta C-rakennuksessa on seurattu. Rakennetutkimuksia on tehty syyslukukauden aikana. Ongelmaksi ovat osoittautuneet mineraalikuidut. Loppuvuodesta selvitetty käsityön ja kuvataiteen opetuksen siirtämistä väistötiloihin. A-rakennuksen siivouksessa otettu käyttöön uudentyypinen puhdistusmenetelmä sekä kemikaalien vähentäminen.</p>
		Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden tarkastukset	

		<p>Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua</p> <p>Lukuvuoden jaksopalautteen kehittäminen</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto</p>	<p>Nykytila.fi-arviointi toteutettu syyskuudella 2024 ruoka- ja siivouspalveluiden esihenkilön johdolla.</p> <p>Opettajia on ohjeistettu jatkuvaan oman työn arviointiin ja palautteen keräämiseen oppilailta ja opiskelijoilta. Lukuvuoden 2024—2025 alusta opettajia on veloitettu keräämään arviointi vähintään kahdesti lukuvuodessa.</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen keväällä sisälsi Kulttuuriosuuskunta Uulun työpajat kaikille luokka-asteille esikoulusta lukioon.</p>
<p>Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.</p>	<p>Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen</p>	<p>Lukuvuoden arviointi</p> <p>Koulutuspäivien määrä</p>	<p>Lukuvuoden toiminnan arviointikyselyn tulokset olivat jälleen varsin positiivisia. Uuden lukuvuoden kehittämiskohteiksi valittiin kyselyn perusteella yhdenvertainen kohtelu ja hyvinvointi. Esihenkilö on käsitellyt kehittämis- ja koulutustarpeita yksilötasolla mm. kehityskeskusteluissa.</p> <p>Henkilöstölle järjestetty yhteistä koulutusta ja jokaista on ohjattu osallistumaan oman alan koulutuksiin. Noin kolme koulutuspäivää/henkilö. Lisäksi neljä opettajaa on suorittanut pitkäkestoisia koulutuksia lisäkelpoisuuden saavuttamiseksi. Liikunnanopettaja opiskelee nepsyvalmentajaksi.</p>

<p>Tarjoamme houkuttelevan asuinympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnetta- vuus kasvaa.</p>	<p>Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittä- minen koko kun- nan alueelle.</p>	<p>Lukion markkinoinnin näkyvyys si- säisesti ja ulkoisesti</p> <p>Lukiolaisten yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen edistämäinen ja keskeyttämisen ehkäisy</p>	<p>Yhteishakukotivä- enilta tammikuussa. Facebook, In-stagram, blogi, pa- periesitteet, lehtimai- nontaa, ravimainon- taa, messut, koulun esittelyt kiinnostu- neille.</p> <p>Yhteisiä tapahtumia. Kunkin periodin aloi- tustapahtuma. Lu- kion tutoreiden toi- minta. Erilaisten hy- vinvointituokioiden pitäminen luokissa. Kouluvalmentaja työssä 16.9. alkaen; toimii opiskelijoiden ennaltaehkäisevänä tukena ja edistää ryhmäytymistä. Ku- raattorin, psykologin ja terveydenhoitajan resurssi.</p>
--	---	--	---

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama	Toteutuma
	€	€	€	€	€	%
Yhtenäiskoulu						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	0	0	0	12 109,99	-12 109,99	0,0 %
Maksutulot	1 600	0	1 600	1 852,49	-252,49	0,0 %
Tuet ja avustukset	78 500	115 000	193 500	61 811,07	131 688,93	31,9 %
Vuokratulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	6 966,28	-6 966,28	0,0 %
tulot yhteensä	80 100	115 000	195 100	82 739,83	112 360,17	42,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-1 740 224	0	-1 740 224	-1 806 279,46	66 055,37	103,8 %
Palvelujen ostot	-382 410	0	-382 410	-540 244,73	157 834,73	141,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-59 650	0	-59 650	-79 030,95	19 380,95	132,5 %
Avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-22 450	0	-22 450	-21 678,43	-771,57	96,6 %
menot yhteensä	-2 204 734	0	-2 204 734	-2 447 233,57	242 499,48	111,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-2 124 634	115 000	-2 009 634	-2 364 493,74	354 859,65	117,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Menot	-443 365	0	-443 365	-314 710,48	-128 654,52	0,0 %
KOKONAISTULOT	80 100	115 000	195 100	82 739,83	112 360,17	42,4 %
KOKONAISMENOT	-2 648 099	0	-2 648 099	-2 761 944,05	113 844,96	104,3 %
NETTO KUSTANNUS	-2 567 999	115 000	-2 452 999	-2 679 204,22	-1 484,79	109,2 %

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilö (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistyksen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kirjaston toimintaan. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita. Nuorisohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiön Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esihenkilöiden johdolla. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään Pop up -toiminnalla sekä yhteistyön tiivistämisellä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Palveluiden ja sujuvan asiointin kehittäminen digitalisatiota hyödyntäen Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä.	Asiakastyytyväisyyskyselyt ja asiakasmäärät Nuorisovaltuuston kokoukset /aloitteet	Nuorisotalon kävijät 650, kesäleirien osallistujamäärä 57 lasta, kv-leiri Marttissa 5 nuorta. Nuorisovaltuuston kokouksia 8/aloitteita 2. Hv-suunnittelijan maahanmuuttajien neuvonnan piirissä kevään aikana 21 kotikunnan Kuhmoisista saanutta henkilöä.

	<p>Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen.</p>	<p>Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ja ryhmät</p> <p>Digituki, verkkokirjasto, e-aineisto, omatoimiasioinnit määrät</p> <p>Kulttuurihyvinvointitarjottimen kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveys-toimen kanssa</p>	<p>Kirjastossa toteutetun perinteisen lehtikyselyn kautta tarjottiin asiakkaille mahdollisuus vaikuttaa kirjaston lehtivalikoimaan. Syksyllä järjestimme muki-kampanjan, jossa tarjosimme asiakkaille mahdollisuuden lahjoittaa ylimääräiset käyttämättömät kahvi-/tee -mukit yhteiseen käyttöön kirjatotiloissa. Koulun oppilaita ja kirjaston asiakkaita osallistettiin palveluiden tuottamiseen maskottikilpailun myötä. Kirjaston julkisivun ikkunoiden joulukoristelu pyydettiin Kuhmoisten Martoilta. Asiakastoiveita niin kirjaston kalusteiden kuin kirjahankintojenkin osalta otettiin vastaan myös asiakaspalvelutilanteissa.</p> <p>Liikuntaneuvonnan ja -ohjauksen toimenpiteet: mm. uimahallikuljetukset ja maksuttomat uimahallikäynnit, liikuntaviikko, Ikäinstituutin vertaisohjaaja-koulutus</p> <p>Henkilökohtaista digineuvontaa ja -opastusta jatkettiin entiseen tapaan. Kirjaston omien ja muiden toimijoiden tarjoamien sähköisten palveluiden käyttöön opastettiin asiakaspalvelutilanteiden yhteydessä. Marraskuussa vakituisena työn aloittanut pedagoginen informaa-</p>
--	---	--	---

	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	<p>tikko on ottanut vastuulleen lasten- ja nuortenkirjastopalveluiden kehittämisen. Työnkuvan keskiössä on varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa tehtävä yhteistyö sekä kaiken ikäisten asiakaskoulutukset</p> <p>Perheliikunnan ja ikäihmisten ryhmiä kuusi (6), satamajumppa 6 kertaa. Kirjastopedagogi työssä 1.11. alkaen mm. lasten ja nuorten kirjastopalveluja kehittämään.</p> <p>Kirjaston henkilökunta jatkoi kulttuuriohjelman tuottamista lähitorille keran kuukaudessa. Museoviraston myöntämällä avustusrahalla palkattiin hanketyöntekijä kolmeksi kuukauden ajaksi tallentamaan kotiseutuarkiston ja museon valokuvakoelmaa digitaaliseen muotoon ja edelleen luetteloidaan kuvamateriaali SIIRI-tietokantaan.</p> <p>Kuhmoisten kulttuurihyvinvointitarjotin on osana Pirkanmaan kulttuurihyvinvoinnin verkostoa.</p> <p>Pitkän välitunnin liikunnallisissa kerhoissa 10-15 oppilasta kolme kertaa/vuosi, Harrastamisen mallin liikunnallisia kerhoja viisi, osallistujia 7-14 henkilöä/kerho.</p>
--	--	--	---

Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautusmislaskuri	Kirjaston henkilökunta osallistui aktiivisesti oman työnkuvan kannalta oleellisiin täydennyskoulutuksiin. Nuoriso-ohjaaja osallistui NUORI2024 -tilaisuuteen (2 pvää) Liikunnanohjaaja osallistui liikuntaneuvonnan valtakunnalliseen seminaariin (2 pvää) ja LSSAVI:n verkostotilaisuuteen (1 pvä). Kuntalassa järjestettiin 4 työhyvinvointitaapahtumaa työntekijöille.
---	---	--	---

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 31.12.2024 €	Poikkeama €	Toteutuma %
Elämänlaatu palvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	8 800	0	8 800	13 419,10	-4 619,10	152,5 %
Maksutulot	19 600	0	19 600	15 345,95	4 254,05	78,3 %
Tuet ja avustukset	21 000	0	21 000	24 193,64	-3 193,64	115,2 %
Vuokratulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	1 412,35	-1 412,35	0,0 %
tulot yhteensä	49 400	0	49 400	54 371,04	-4 971,04	110,1 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-374 408	-6 000	-380 408	-412 486,23	32 078,65	108,4 %
Palvelujen ostot	-97 340	-10 000	-107 340	-120 278,36	12 938,36	112,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-65 280	0	-65 280	-68 208,79	2 928,79	104,5 %
Avustukset	-4 600	0	-4 600	-7 875,21	3 275,21	171,2 %
Muut menot	-5 600	0	-5 600	-8 634,75	3 034,75	154,2 %
menot yhteensä	-547 228	-16 000	-563 228	-617 483,34	54 255,76	109,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-497 828	-16 000	-513 828	-563 112,30	49 284,72	109,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-30 688,56	30 688,56	
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Menot	-41 809	0	-41 809	-49 621,04	7 812,04	0,0 %
KOKONAISTULOT	49 400	0	49 400	54 371,04	-4 971,04	110,1 %
KOKONAISMENOT	-589 037	-16 000	-605 037	-697 792,94	92 756,36	115,3 %
NETTO KUSTANNUS	-539 637	-16 000	-555 637	-643 421,90	87 785,32	115,8 %

Ruokapalvelut

Vastuhenkilö: Ruoka- ja siivouspalveluiden esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on lailla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailta ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on kaksi valmistuskeittöä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hanselin toimesta (ent. Kuntahankinnat). Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut: Päiväkodin ateriat

Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuosituksen mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset: Syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus, ikääntyneiden ravitsemussuositukset sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Kouluruokadiplomi ja Oiva-raportit Koululaiskysely vuosittain Lähiruoan monipuolinen hyödyntäminen	Keittiötoiminnan Oiva-raportit oivallisin ja hyvin tuloksin. Oppilaskunnan palaute ja yhteinen suunnittelu. Tuotannossa hyödynnetty-hirvenlihaa, pensasmustikkaa, viinimarjoja, munia.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri	Sähköisen omavalvonnan käyttöönottokoulutus 1 pvä. Ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytilan arvio tehty syksyllä.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama	Toteutuma
	€	€	€	€	€	%
Ruokapalvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	4 050	0	4 050	4 111,06	-61,06	101,5 %
Maksutulot	0	0	0	45,00	0,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	5 150	0	5 150	2 745,63	2 404,37	53,3 %
Vuokratulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
tulot yhteensä	9 200	0	9 200	6 901,69	2 298,31	75,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-125 956	0	-125 956	-143 929,73	17 974,13	114,3 %
Palvelujen ostot	-4 800	0	-4 800	-8 801,90	4 001,90	183,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-70 220	-18 000	-88 220	-133 178,71	44 958,71	151,0 %
Avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-1 650	0	-1 650	-12 701,66	11 051,66	769,8 %
menot yhteensä	-202 626	-18 000	-220 626	-298 612,00	77 986,40	135,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-193 426	-18 000	-211 426	-291 710,31	80 284,71	138,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00	0,00	
Tulot	189 521	0	189 521	100 595,41	88 925,59	0,0 %
Menot	-410	0	-410	-609,50	199,50	0,0 %
KOKONAISTULOT	198 721	0	198 721	107 497,10	91 223,90	54,1 %
KOKONAISMENOT	-203 036	-18 000	-221 036	-299 221,50	78 185,90	135,4 %
NETTO KUSTANNUS	-4 315	18 000	-22 315	-191 724,40	169 409,80	859,2 %

TOIMIALA: SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 31.12.2024 €	Poikkeama €	Toteu- tuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot	12 850	0	12 850	30 040,15	-17 190,15	233,8 %
Maksutulot	61 400	0	61 400	54 981,01	0,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	139 650	145 000	284 650	162 431,22	122 218,78	57,1 %
Muut tulot	0	0	0	8 378,63	0,00	0,0 %
tulot yhteensä	213 900	145 000	358 900	255 831,01	103 068,99	71,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-2 917 699	-36 000	-2 953 699	-3 138 940,54	185 241,67	106,3 %
Palvelujen ostot	-507 240	-10 000	-517 240	-701 509,42	184 269,42	135,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-205 500	-18 000	-223 500	-290 582,09	67 082,09	130,0 %
Avustukset	-54 600	0	-54 600	-64 735,78	0,00	0,0 %
Muut menot	-31 050	0	-31 050	-49 196,68	18 146,68	158,4 %
menot yhteensä	-3 716 089	-64 000	-3 780 089	-4 244 964,51	464 875,64	112,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-3 502 189	81 000	-3 421 189	-3 989 133,50	567 944,63	116,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-30 688,56	30 688,56	
Tulot	189 521	0	189 521	100 595,41	88 925,59	0,0 %
Menot	-688 353	0	-688 353	-604 916,07	-83 436,93	0,0 %
KOKONAISTULOT	403 421	145 000	548 421	356 426,42	191 994,58	65,0 %
KOKONAISMENOT	-4 404 442	-64 000	-4 468 442	-4 880 569,14	412 127,27	109,2 %
NETTO KUSTANNUS	-4 001 021	81 000	-3 920 021	-4 524 142,72	604 121,85	115,4 %

TEKNISEN TOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2024

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimen päätehtävä on huolehtia Kuhmoisten kunnan fyysisen ympäristön toimivuudesta ja turvallisuudesta. Tekninen toimi vastaa siitä, että kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja lakisääteiset rakennusvalvonnan viranomaispalvelut toimivat kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Kuhmoisten kunnan tekninen lautakunta huolehtii kunnan kiinteistöomaisuuden, infra-omaisuuden (vesi ja viemäri ja kaukolämpö) hallinnasta ja kunnossapidosta sekä katualueiden ja kaavateiden, leikkipuistojen, viheralueiden, yleisten alueiden kuten uimarantojen, laitureiden sekä puistometsien huoltamisesta ja hoitamisesta sekä niiden suunnitelmista ja rakentamisesta. Tekninen lautakunta toimii myös kunnan jätehuoltoviranomaisena huolehtien yhdyskuntajätteiden jätehuollon järjestämisestä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien toteutus			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointi-kriteeri	Toteutuminen
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Jätevedenpuhdistamon saneeraus	Laitoksen vaatimustenmukainen toiminta	Toteuttaminen on edennyt muuten suunnitelmien mukaisesti, mutta vuodelle 2024 suunniteltu ferrosulfaattialtaan saneeraus siirtyi vuodelle 2025.
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Uuden yhtenäiskoulun piha-alueen rakentaminen Sähkölatauksen mahdollistamien kiinteistöissä	Toteutuminen	Yhtenäiskoulun piha-alueesta on tehty suunnitelmat. Pihaa on tattu sen verran, että käyttö on mahdollista odoteltaessa toteutusvaihetta. Sähkölatausasemat on asennettu Kuntalaan ja Kuhmolaan.
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueella	Satama-alueen palvelujen kehittäminen	Toteutuminen	Sataman alueelta on purettu Euroonpaikka ja rakennettu matkaparkin septitankintyhjennyspiste.

Perustelut: Koko Teknisen toimen tehtäväkentän toiminta-ajatuksen suunnitelman mukainen toteuttaminen aiemmillä henkilöresursseilla hyvin, ollut haasteellista ja haavoittuvaa.

Vuoden 2023 aikana lisättyjen henkilöresurssien pysyvyys ja uuden hyväksytyyn hallintosäännön mukaisten henkilöstön toimenkuvien pysyvyys on varmistettava myös tulevina vuosina, jotta voidaan vastata kaikkiin lakisääteisiin kuntaa koskeviin vaatimuksiin.

Henkilöstössä on useita eläkeikää lähestyviä tai jo alimman eläkeiän saavuttaneita. Tähän tulisi varautua uusien työntekijöiden rekrytoinneilla ajoissa ennen kokeneiden tekijöiden poisjääntiä, jotta tietoa ja osaamista saadaan siirrettyä seuraaville. Pienessä organisaatiossa haasteita aiheuttaa ajoittain myös sairaslomat ja niiden aikaiset töiden kasaantumiset.

Kaavoitus ja maankäyttö

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja.

Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvien valmistelutehtävien vastuuhenkilönä rakennustarkastaja. Kaavoitustyössä käytetään lisäksi kaavoitusasiantuntijaa ostopalvelusopimuksella.

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen muuttuviin tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet.

Kaavahankkeina on menossa jatkuvasti yksityisiä kaavanmuutoshankkeita, joita edistetään ja pyritään saattamaan lainvoimaiseksi. Tällä edistetään loma-asuntorakentamisen lisääntymistä ja siten omalta osaltaan tuetaan elinkeinoelämää lisäämällä kunnan kiinnostavuutta.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Jatkuva kaavatyö			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/ arviointikriteeri	Toteutuminen
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittämisen koko kunnan alueella	Yleiskaavatyön jatkaminen Uusien kiinnostavien kaava-alueiden suunnittelu Koirapuistohankkeen valmistuminen	Jatkuva toiminta Valmistuminen	Yleiskaavoituksen luontoselvitys on valmistunut ja kaavoitustyötä on päästy jatkamaan. Koirapuistohankkeesta on luovuttu jo ennen vuoden 2024 alkua.
Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettuus kasvaa	Aurinkorinne- ja Sata- marinne, kaava-alueella tonttien varaaminen Rivitalotonttien hyödyntäminen omakotirakentamiseen	Toteutuminen	Satamarinteen kaava on saanut lainvoiman. Koivulehdonkujan katusuunnitelma on käynnissä.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	Alkupe- räinen	Talous- arvio-	Talousarvio muutosten	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
Kaavoitus- ja maan- käyttö	talousarvio	muutokset	jälkeen	31.12.2024		
	€	€	€	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 600	0	2 600	1 136,39	1 463,53	43,7 %
Maksutulot	250 700	0	250 700	261 929,09	-11 229,17	104,5 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	3 806,33	0,00	0,0 %
Vuokratulot	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	14 400	0	14 400	12 123,85	2 276,15	
tulot yhteensä	267 700	0	267 700	278 995,66	-11 295,82	104,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-160 459	0	-160 459	-303 635,38	143 176,24	189,2 %
Palvelujen ostot	-485 320	0	-485 320	-488 192,94	2 872,94	100,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-46 600	0	-46 600	-57 707,76	11 107,76	123,8 %
Avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-3 440	0	-3 440	-6 592,38	3 152,38	191,6 %
menot yhteensä	-695 819	0	-695 819	-856 128,46	160 309,32	123,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-428 119	0	-428 119	-577 132,80	149 013,50	134,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	-170 480	0	-170 480	-185 226,26	14 746,26	108,6 %
Tulot	0	0	0	55 574,40	52 458,00	0,0 %
Menot	-8 200	0	-8 200	-73 827,20	65 627,20	0,0 %
KOKONAISTULOT	267 700	0	267 700	334 570,06	41 162,18	125,0 %
KOKONAISMENOT	-874 499	0	-874 499	-1 115 181,92	240 682,78	127,5 %
NETTO KUSTANNUS	-606 799	0	-606 799	-780 611,86	281 844,96	128,6 %

Kiinteistötoimi

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla huomioiden asukas- ja käyttäjäterveellisyyden vaatimukset.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoiduin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy. Tässä huomioidaan aiemmin laaditun kiinteistöstrategian linjaukset. Pyritään hyödyntämään reaaliaikaisesti sisäilman laadun tarkkailua ja varhaista puuttumista poikkeamiin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan omistamien kiinteistöjen vastuullinen ylläpito			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointi-kriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Yhtenäiskoulun piha-alueen kehittäminen Koulun c-rakennuksen salaojakorjaus	Toteutumisprosentti	Yhtenäiskoulun piha-alueesta on tehty suunnitelmat. Pihaa on tasattu sen verran, että käyttö on mahdollista odoteltaessa toteutusvaihetta, jota ehdotetaan vuodelle 2025. C-rakennuksen salaojat korjattu musiikki- ja käsityöluokan kohdalta. Koulun C-rakennukseen on syksyn 2024 aikana tehty täydentäviä ilmanvaihdon, rakenteiden ja sisäilman tutkimuksia rakennuksen tulevaisuuden suunnittelua varten.
Houkuttelevan asuin- ja elinympäristön kehittämisen koko kunnan alueella	Kiinteistöstrategian toteuttaminen Koko kiinteistökantaa koskevan kiinteistönhoitojärjestelmän käyttöönoton selvittäminen palvelemaan sekä käyttäjiä, että kiinteistönhoitotyötä.	Olosuhteiden parantuminen, työhyvinvointi ja toiminnan tehokkuus	Kiinteistöihin liittyvän hiljaisen tiedon taltiointi on aloitettu. Paikkatietojärjestelmän kehitys tukemaan laajasti teknisen toimen tietojen hallintaa ja työn sujuvuutta on käynnissä.

Perustelut: Keskeisten kiinteistöjen määrittely ohjaa tavoitteita. Kiinteistöjen tehokkaan ylläpidon ja korjaustoiminnan edellytyksenä on riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot. Nämä selviävät hyväksytystä ja päivitetyistä kiinteistöstrategiasta. Kiinteistöstrategian päivitystyö on aloitettu loppuvuodesta 2024.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	Alkupe- räinen	Talous- arvio-	Talousarvio muutosten	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
Kiinteistötoimi	talousarvio €	muutokset €	jälkeen €	31.12.2024 €	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 000	0	2 000	11 395,24	-9 395,20	569,8 %
Maksutulot	0	0	0	1 285,35	-100,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	778 560	0	778 560	1 034 469,58	-255 909,58	132,9 %
tulot yhteensä	780 560	0	780 560	1 047 150,17	-265 404,78	134,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-409 630	0	-409 630	-376 581,13	-33 048,51	91,9 %
Palvelujen ostot	-274 590	0	-274 590	-229 711,87	-44 878,13	83,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-310 120	0	-310 120	-340 883,47	30 763,47	109,9 %
Avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-86 120	0	-86 120	-132 869,16	46 749,16	154,3 %
menot yhteensä	-1 080 460	0	-1 080 460	-1 080 045,63	-414,01	100,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-299 900	0	-299 900	-32 895,46	-267 004,14	11,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	-892 940	0	-892 940	-782 578,96	-110 361,04	87,6 %
Tulot	513 582	0	513 582	619 332,00	-105 750,00	0,0 %
Menot	-366 200	0	-366 200	-369 290,25	3 090,25	0,0 %
KOKONAISTULOT	1 294 142	0	1 294 142	1 666 482,17	-372 340,13	128,8 %
KOKONAISMENOT	-2 339 600	0	-2 339 600	-2 231 914,84	-107 684,80	95,4 %
NETTO KUSTANNUS	-1 045 458	0	-1 045 458	-565 432,67	-480 024,93	54,1 %

Laitostoiminta (vesihuolto ja kaukolämpö)

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti. Kaukolämmön tavoitteena on toimittaa tarvittava lämpöenergia kunnan omistamiin sekä yksityisiin, kaukolämpöön liitettyihin kiinteistöihin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn. Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpökeskuksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin. Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpölaitoksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Laitostoiminnan tuottavuuden parantaminen ja häiriötön toiminta			
Valtuustokauden tavoite 2021-2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Vesihuoltoverkoston saneeraus jatkuva Jätevedenpuhdistamon saneeraus suoritettuna analyysivaiheen jatkumona	Laboratoriotulokset / lupaehdot ja häiriötön toiminta	Vesijohtoverkoston saneeraus Jussilankujan osalta valmistui tammikuussa 2025. Pumppaamoilla on tehty laitteistojen uusimisia. Jäteveden puhdistamon saneerauksen toteuttaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti, mutta vuodelle 2024 suunniteltu ferrosulfaattialtaan saneeraus siirtyi vuodelle 2025. Laboratoriotulokset ovat parantuneet sitä mukaan, kun prosessia ja automaatiota on saatu parempaan kuntoon. Viimeisen puolen vuoden ajan näytteenottojen tulokset ovat olleet lupaehtojen mukaiset. Alkuvuoden kahdella ensimmäisellä näytteenotto kerralla ylitykset olivat vähäisiä. Kokonaisuutena käsittelytulos parani edellisvuodesta selkeästi. Yhdyskuntajätevesiasetuksen vähimmäisvaatimukset täyttyivät vuonna 2024. Häiriöt (purkupumppaamon hajoaminen ja sakkokaivolietteen vastaanottolaitteiston tekniikan hajoaminen) on saatu korjattua ilman ympäristöriskejä.
Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön	Vesihuollon häiriötön toiminta	Vedenjakelun keskeytykset	Keskeytyksiä ei juurikaan ole ollut. Jussilankujan saneerauksen aikaiset keskeytykset on hoidettu suunnitelmallisesti, etukäteen asukkaille tiedottaen.

Perustelut: Vesi- ja jätevesihuollon laitteiston päivittäminen ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesi- huollon sekä ympäristöluvan vaatimuksien täyttymisen. Huolehtimalla riittävästä kokoaikaisista- sekä päivystysresursseista voidaan vakuuttua toiminnan turvallisuudesta. Lisäksi rakentamalla uudet henkilökunnan sosiaalitalat vuonna 2025 ja pitämällä vedenottamoiden laitostilat ajanmukaisessa viranomaisen vaatimassa kunnossa, voidaan varmistaa riittävä hygieniataso laitostoiminnassa. Kaukolämpöasiakkuuksien lisääminen tasapainottamisohjelmaa toteutettaessa sekä laskustustoiminnan reaaliaikaisuudesta huolehtiminen.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

TOIMIALA:	Alkupe- räinen	Talous- arvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
Laitostoiminta	talousarvio	muutokset	muutosten	31.12.2024		
	€	€	€	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	596 000	0	596 000	568 748,65	27 251,35	95,4 %
Maksutulot	0	0	0	25 013,46	-25 013,46	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	830,25	-830,25	0,0 %
tulot yhteensä	596 000	0	596 000	594 592,36	1 407,64	99,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-162 209	0	-162 209	-120 391,45	-41 817,42	74,2 %
Palvelujen ostot	-145 180	0	-145 180	-126 879,38	-18 300,62	87,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-664 800	0	-664 800	-773 072,61	108 272,61	116,3 %
Avustukset	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Muut menot	-3 700	0	-3 700	-9 926,56	6 226,56	268,3 %
menot yhteensä	-975 889	0	-975 889	-1 030 270,00	54 381,13	105,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-379 889	0	-379 889	-435 677,64	55 788,77	114,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	-230 300	0	-230 300	-184 487,31	-45 812,69	80,1 %
Tulot	364 550	0	364 550	354 483,08	10 066,92	0,0 %
Menot	-5 000	0	-5 000	-12 271,71	7 271,71	0,0 %
KOKONAISTULOT	960 550	0	960 550	949 075,44	11 474,56	98,8 %
KOKONAISMENOT	-1 211 189	0	-1 211 189	-1 227 029,02	15 840,15	101,3 %
NETTO KUSTANNUS	-250 639	0	-250 639	-277 953,58	27 314,71	110,9 %

JÄTEHUOLTO		1.1.-31.12.2024				
		Toteutuma 2024 €	Talousarvio 2024 €	Poikkeama €	Toteuma 2024 %	
TOIMINTATUOTOT	Yhteensä	267 004,37	251 000,00	16 004,37	106,4%	
	Myyntituotot	975,10	1 000,00	-24,90	97,5%	
	Maksutuotot	261 929,09	250 000,00	11 929,09	104,8%	
	Tuet ja avustukset	3 806,33	0,00	3 806,33	-	
	Muut toiminta- tuotot	293,85	0,00	293,85	-	
TOIMINTAKULUT	Yhteensä	-250 251,47	-237 116,97	-13 134,50	105,5%	
	Henkilöstökulut	-38 175,85	-36 416,97	-1 758,88	104,8%	
	Palvelujen ostot	-207 409,82	-196 800,00	-10 609,82	105,4%	
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 507,49	-3 900,00	2 392,51	38,7%	
	Muut toimintakulut	-3 158,31	0,00	-3 158,31	-	
TOIMINTAKATE	Yhteensä	16 752,90	13 883,03	2 869,87	120,7%	
VUOSIKATE	Yhteensä	16 752,90	13 883,03	2 869,87	120,7%	
Poistot ja arvonalentumiset	Yhteensä	-431,87	-430,00	-1,87	100,4%	
	Suunnitelman mukaiset poistot	-431,87	-430,00	-1,87	100,4%	
TILIKAUDEN TULOS	Yhteensä	16 321,03	13 453,03	2 868,00	121,3%	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Yhteensä	16 321,03	13 453,03	2 868,00	121,3%	

TEKNINEN LAUTAKUNTA					
	1.1.-31.12.2024				
		Toteutuma 2024 €	Talousarvio 2024 €	Poikkeama €	Toteuma 2024 %
TOIMINTA-TUOTOT	Yhteensä	1 920 738,19	1 644 260,00	276 478,19	116,81%
	Myyntituotot	581 280,28	600 600,00	-19 319,72	96,78%
	Maksutuotot	288 227,90	250 700,00	37 527,90	114,97%
	Tuet ja avustukset	3 806,33	0,00	3 806,33	-
	Muut toimintatuotot	1 047 423,68	792 960,00	254 463,68	132,09%
TOIMINTAKULUT	Yhteensä	-2 935 131,57	-2 752 167,66	-182 963,91	106,65%
	Henkilöstökulut	-773 383,21	-732 297,66	-41 085,55	105,61%
	Palvelujen ostot	-844 575,73	-905 090,00	60 514,27	93,31%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 169 434,27	-1 021 520,00	-147 914,27	114,48%
	Muut toimintakulut	-147 738,36	-93 260,00	-54 478,36	158,42%
TOIMINTAKATE	Yhteensä	-1 014 393,38	-1 107 907,66	93 514,28	91,56%
VUOSIKATE	Yhteensä	-1 024 417,34	-1 107 907,66	83 490,32	92,46%
Poistot ja arvonalentumiset	Yhteensä	-1 146 986,07	-1 293 720,00	146 733,93	88,66%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-1 142 170,20	-1 293 720,00	151 549,80	88,29%
	Arvonalentumiset	-4 815,87	0,00	-4 815,87	-
TILIKAUDEN TULOS	Yhteensä	-2 171 403,41	-2 401 627,66	230 224,25	90,41%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Yhteensä	-2 171 403,41	-2 401 627,66	230 224,25	90,41%

RAKENNUSLAUTAKUNNAN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2024

Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta käsittelee haetut luvat ja neuvoo/palvelee asiakasta hankkeen alusta loppuun. Rakennusvalvonta pyrkii käsittelemään luvat 4 – 5 viikossa. **Toteutunut n. 90 %.**

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa. Vuonna 2024 huomio keskittyy paljon uuden rakentamislain vaatimiin valmisteluihin. Jatkamme myös paperilupa-arkiston digitointia. **Toteutunut.**

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Selkeä, laadukas ja tasapuolinen rakennusvalvonta			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Paluumuuton edistäminen Kuhmoisisiin	10 paluumuuttotaloutta	Toteutuminen	Tilastojen saaminen hankalaa.
Kausiasukkaiden Kuhmoisissa viettämän ajan lisääminen ja vakituisten asumisen mahdollistaminen	Vakituisten asukkaiden lisäys ja kausiasukkaiden viihtyminen	Myönteinen kehitys	Kunta on pysynyt myönteisenä käyttötarkoitusten muutosten myöntämiselle. Tarkkaa tilastoa kehityksestä vaikea saada.

Perustelut:

Rakennusvalvonnan lupapäätöksillä ja neuvonnalla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

RAKENNUSVALVONTA	1.1.-31.12.2024				
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-12/2024	Bud yht 2024	Tot 1- 12/2024 - Bud 2024	Tot vs. Bud %2024
TOIMINTATUOTOT	Totals	40 003,31	42 000,00	-1 996,69	95,25%
	Myyntituotot	0,00	2 000,00	-2 000,00	0,00%
	Maksutuotot	40 003,31	40 000,00	3,31	100,01%
	Muut toiminta- tuotot	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	Totals	-132 426,90	-144 349,65	11 922,75	91,74%
	Henkilöstökulut	-108 108,87	-96 599,65	-11 509,22	111,91%
	Palvelujen ostot	-21 854,83	-42 550,00	20 695,17	51,36%
	Aineet, tarvik- keet ja tavarat	-694,52	-3 200,00	2 505,48	21,70%
	Muut toiminta- kulut	-1 768,68	-2 000,00	231,32	88,43%
TOIMINTAKATE	Totals	-92 423,59	-102 349,65	9 926,06	90,30%
VUOSIKATE	Totals	-92 423,59	-102 349,65	9 926,06	90,30%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-92 423,59	-102 349,65	9 926,06	90,30%
TILIKAUDEN YLI-/ALI- JÄÄMÄ	Totals	-92 423,59	-102 349,65	9 926,06	90,30%

Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille. Ympäristönsuojelun useissa laeissa määriteltyihin viranomaistehtäviin kuuluu ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusten ja hakemusten valmistelu, käsittely ja valvontatehtävien hoitaminen. **Toteutunut.**

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisäätöiden tehtävien hoitaminen resurssien rajoissa. **Toteutunut.**

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Tasapuolinen ympäristönsuojelu			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.	Asuin- ja elinympäristön ovat houkuttelevia	Houkuttelevuutta häiritsevien asioiden vähentäminen	Maisemaa ja ympäristöä pilaaviin ilmoituksiin reagoitu
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Ympäristöasiat huomioidaan paremmin päätöksenteossa	Vastuullisuus ja ympäristöarvot näkyvät tehdyissä päätöksissä	Ympäristöpuolen päätöksen teossa huomioidaan ympäristöasiat
Lupahakemukset	Ei oikaisuvaatimuksia ja valituksia päätöksistä	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia tai valituksia ei ole tullut/ tai on saapunut todella vähän.
Selkeät ja yksiselitteiset lausunnot	Kyselyjä enint. 2 % Ei valituksia	Kyselyjen määrä lupapäätöksistä	Valituksia ei ole tullut/ tai on saapunut todella vähän

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen annolla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

YMPÄRISTÖNSUOJELU	1.1.-31.12.2024				
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-12/2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024 - Bud 2024	Tot vs. Bud %2024
TOIMINTATUOTOT	Totals	7 319,50	2 000,00	5 319,50	365,97%
	Myyntituotot	6 990,50	0,00	6 990,50	-
	Maksutuotot	329,00	2 000,00	-1 671,00	16,45%
TOIMINTAKULUT	Totals	-30 978,61	-56 321,00	25 342,39	55,00%
	Henkilöstökulut	-27 962,28	-47 796,00	19 833,72	58,50%
	Palvelujen ostot	-2 548,57	-6 900,00	4 351,43	36,94%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50,26	-1 500,00	1 449,74	3,35%
	Muut toimintaku- lut	-417,50	-125,00	-292,50	334,00%
TOIMINTAKATE	Totals	-23 659,11	-54 321,00	30 661,89	43,55%
VUOSIKATE	Totals	-23 659,11	-54 321,00	30 661,89	43,55%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-23 659,11	-54 321,00	30 661,89	43,55%
TILIKAUDEN YLI-/ALI- JÄÄMÄ	Totals	-23 659,11	-54 321,00	30 661,89	43,55%

Yksityistiet

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille. **Toteutunut.**

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta huolehtiminen. **Toteutunut.**

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Strategiset tavoitteet**

Yksityistielain mukaiset tehtävät			
Valtuustokauden tavoite 2021 - 2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Yksityisteiden avustaminen	Myönnettyjen määrärahojen jako	Toteutuminen	76:lle tiekunnalle maksettu avustusta 71 000 €

Perustelut:

Rakennuslautakunta käsittelee ja myöntää yksityistieavustukset vuosittaisten määrärahojen puitteissa.

YKSITYISTIET	1.1.-31.12.2024				
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-12/2024	Bud yht 2024	Tot 1-12/2024 - Bud 2024	Tot vs. Bud %2024
TOIMINTAKULUT	Totals	-71 169,91	-76 600,00	5 430,09	92,91%
	Palvelujen ostot	-169,88	-600,00	430,12	28,31%
	Avustukset	-71 000,03	-76 000,00	4 999,97	93,42%
TOIMINTAKATE	Totals	-71 169,91	-76 600,00	5 430,09	92,91%
VUOSIKATE	Totals	-71 169,91	-76 600,00	5 430,09	92,91%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-71 169,91	-76 600,00	5 430,09	92,91%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-71 169,91	-76 600,00	5 430,09	92,91%

RAKENNUSLAUTAKUNTA KOKONAISUUDESSAAN

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama	Toteutuma
	€	€	€	€	€	%
RAKENNUSLAUTAKUNTA						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 000	0	2 000	6 990,50	-4 990,50	349,5 %
Maksutulot	42 000	0	42 000	40 332,31	1 667,69	96,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	0	0	0,0 %
tulot yhteensä	44 000	0	44 000	47 322,81	-3 322,81	107,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-144 396	0	-144 396	-136 071,15	-8 324,50	94,2 %
Palvelujen ostot	-50 050	0	-50 050	-24 573,28	-25 476,72	49,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 700	0	-4 700	-744,78	-3 955,22	15,8 %
Avustukset	-76 000	0	-76 000	-71 000,03	-4 999,97	80,3 %
Muut menot	-2 125	0	-2 125	-2 186,18	61,18	102,9 %
menot yhteensä	-277 271	0	-277 271	-234 575,42	-42 695,23	81,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-233 271	0	-233 271	-187 252,61	-46 018,04	80,3 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	289	0	0,0 %
Menot	0	0	0	-10 108,40	10 108,40	0,0 %
KOKONAISTULOT	44 000	0	44 000	47 611,81	-3 611,81	108,2 %
KOKONAISMENOT	-277 271	0	-277 271	-244 683,82	-42 586,83	88,2 %
NETTO KUSTANNUS	-233 271	0	-233 271	-197 072,01	-56 198,64	84,5 %

TOIMIALA:	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
TEKNINEN TOIMI	talousarvio	muutokset	muutosten	31.12.2024		
YHTEENSÄ	€	€	jälkeen	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	602 600	0	602 600	588 270,78	14 329,22	97,6 %
Maksutulot	292 700	0	292 700	328 560,21	-35 860,21	112,3 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	3 806,33	-3 806,33	0,0 %
Muut tulot	792 960	0	792 960	1 048 417,68	-255 457,68	132,2 %
tulot yhteensä	1 688 260	0	1 688 260	1 969 055,00	-280 795,00	116,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-876 693	0	-876 693	-936 679,11	59 985,80	106,8 %
Palvelujen ostot	-955 140	0	-955 140	-869 369,46	-85 770,54	91,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 026 220	0	-1 026 220	-1 172 860,93	146 640,93	114,3 %
Avustukset	-76 000	0	-76 000	-71 000,03	-4 999,97	93,4 %
Muut menot	-95 385	0	-95 385	-151 574,28	56 189,28	158,9 %
menot yhteensä	-3 029 438	0	-3 029 438	-3 201 483,81	172 045,50	105,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 341 178	0	-1 341 178	-1 232 428,81	-108 749,50	91,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 152 292,53	-141 427,47	89,1 %
Tulot	878 132	0	878 132	1 029 678,48	-151 546,48	0,0 %
Menot	-379 400	0	-379 400	-465 497,56	86 097,56	0,0 %
KOKONAISTULOT	2 566 392	0	2 566 392	2 998 733,48	-432 341,48	116,8 %
KOKONAISMENOT	-4 702 558	0	-4 702 558	-4 819 273,90	116 715,59	102,5 %
NETTO KUSTANNUS	-2 136 166	0	-2 136 166	-1 820 540,42	-315 625,89	85,2 %

TOIMIALA:	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
KÄYTTÖTALOUS	talousarvio	muutokset	muutosten	31.12.2024		
YHTEENSÄ	€	€	jälkeen	€	€	%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	905 750	0	905 750	1 020 934,44	-115 184,44	112,7 %
Maksutulot	357 200	0	357 200	383 665,40	-26 465,40	107,4 %
Tuet ja avustukset	205 650	145 000	350 650	344 447,31	6 202,69	98,2 %
Muut tulot	814 960	0	814 960	1 066 262,11	-251 302,11	130,8 %
tulot yhteensä	2 283 560	145 000	2 428 560	2 815 309,26	-386 749,26	115,9 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-4 701 253	-36 000	-4 737 253	-4 863 292,49	126 039,41	102,7 %
Palvelujen ostot	-2 264 323	-10 000	-2 274 323	-2 468 089,51	193 766,51	108,5 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 253 620	-18 000	-1 271 620	-1 511 946,70	240 326,70	118,9 %
Avustukset	-266 100	0	-266 100	-245 968,39	-20 131,61	92,4 %
Muut menot	-135 185	0	-135 185	-210 977,52	75 792,52	156,1 %
menot yhteensä	-8 620 481	-64 000	-8 684 481	-9 300 274,61	615 793,53	107,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-6 336 921	81 000	-6 255 921	-6 484 965,35	229 044,27	103,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 445 481,09	151 761,09	111,7 %
Tulot	1 067 653	0	1 067 653	1 135 026,09	-67 373,09	106,3 %
Menot	-1 067 853	0	-1 067 853	-1 135 026,09	67 173,09	106,3 %
KOKONAISTULOT	3 351 213	145 000	3 496 213	3 950 335,35	-454 122,35	113,0 %
KOKONAISMENOT	-10 982 054	-64 000	-11 046 054	-11 880 781,79	834 727,71	107,6 %
NETTO KUSTANNUS	-7 630 841	81 000	-7 549 841	-7 930 446,44	380 605,36	105,0 %

INVESTOINNIT V. 2024		TA+muutos		Toteutunut		Toteutunut	Tot.
		Valtuuston sitovuustaso		31.12.2024		31.12.2024	%
Investointihanke	Hanke €	Muutos €	Yhteensä €	Menot €	Menot €	Tulot €	Menot
Osakkeet ja osuudet						0	
Maa-alueet	0 €	0 €	0 €		729,00 €	1 760,00 €	
- Määräalan osto/myyminen					729,00 €	1 760,00 €	
Investoinnit kiinteistöihin:							
Koulukeskuksen korjaukset	89 000 €				23 297,30 €		
Liikuntahallin aulatila	10 000 €				145 678,61 €		
Päijännekodin korjaukset	50 000 €						
Paloaseman kunnostustyöt saneeraus	20 000 €						
Kirjasto korjaukset ja lämmöneristys	10 000 €						
Kuhmola korjaustyöt	15 000 €				11 360,58 €		
Veljestupa	57 000 €						
Kuntalan korjaukset	15 000 €				10 739,42 €		
Koulun varavoimakone	7 000 €						
Investoinnit kiinteistöihin yhteensä	273 000 €			273 000 €	191 075,91 €	0,00 €	70,00 %
Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin:							
Yritystoimitilat	25 000 €						
24-Hallin korjaukset	250 000 €						
Invest. kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin yht.	275 000 €			275 000 €	0,00 €		0,00 %
Investoinnit laitostointiaan:							
JVP:n saneeraus	300 000 €				145 729,67 €		
Laitostointiaan tutkimus- ja projektityöt	10 000 €						
Nuutinrinteen vesi- ja jätehuolto	60 000 €				85 414,03 €		
Vesi- ja viemäriverkostot	40 000 €				38 075,69 €		
JVP:n auto	20 000 €				20 135,24 €		
Investoinnit laitostointiaan yhteensä	430 000 €			430 000 €	289 354,63 €		67,30 %
Yleiset alueet ja liikenneväylät:							
Nuutinrinteen tieinfra	90 000 €	104 742 €	194 742 €		186 163,97 €		
Myllykujan osakorjaus	15 000 €						
Teiden ja ulkoalueiden valaistus	15 000 €				13 195,44 €		
Jussilankujan kunnostus	125 000 €				108 919,05 €		
Ryytjärven ulkoilureitti	0 €	30 000 €	30 000 €				
Kaavateiden kunnostaminen ja päällyst.	30 000 €				33 570,35 €		
Puuhapuiston rakentaminen	30 000 €				30 953,61 €		
Veneiden tankkausaste	15 000 €						
kunta/Päijän Marine)	11 830 €				11 830,00 €		
Yleiset alueet ja liikenneväylät yhteensä	331 830 €	134 742 €		466 572 €	384 632,42 €		82,40 %
Investoinnit kalustoon:							
Teknisen toimen auto	40 000 €				24 836,79 €		
Yhdistelmäkone (siv ja tek)	66 000 €				40 015,15 €		
Kuntosalilaitteet	23 000 €				20 003,76 €		
Investoinnit kalustoon yhteensä	129 000 €			129 000 €	84 855,70 €		66 %
	0 €						
Investoinnit yhteensä	1 438 830 €	134 742 €		1 573 572 €	950 647,66 €	1 760,00 €	60,40 %

TULOSLASKELMA (ulkoiset)	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot.	Muutos
	talousarvio	muutokset	+ muutokset	€	€	%	%
Myyntituotot	905 750	0	905 750	1 020 934,44	-115 184,44	112,72 %	12,72 %
Maksutuotot	357 200	0	357 200	383 665,40	-26 465,40	107,41 %	7,41 %
Tuet ja avustukset	205 650	145 000	350 650	344 447,31	6 202,69	98,23 %	-1,77 %
Muut toimintatuotot	814 960	0	814 960	1 066 262,11	-251 302,11	130,84 %	30,84 %
TOIMINTATUOTOT	2 283 560	145 000	2 428 560	2 815 309,26	-386 749,26	115,93 %	15,93 %
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot							
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 625 078	-36 000	-3 661 078	-3 983 510,36	322 432,36	108,81 %	8,81 %
Henkilöstökorvaukset				68 855,24	-68 855,24		
Palkat ja palkkiot	-3 625 078	-36 000	-3 661 078	-3 914 655,12	253 577,12	106,93 %	6,93 %
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-969 567	0	-969 567	-821 676,32	-147 890,97	84,75 %	-15,25 %
Muut henkilösivukulut	-106 608	0	-106 608	-126 961,05	20 353,26	119,09 %	19,09 %
Henkilösivukulut	-1 076 175	0	-1 076 175	-948 637,37	-127 537,71	88,15 %	-11,85 %
Henkilöstökulut	-4 701 253	-36 000	-4 737 253	-4 863 292,49	126 039,41	102,66 %	2,66 %
Palvelujen ostot							
Asiakaspalvelujen ostot	-237 623	0	-237 623	-248 044,64	10 421,64	104,39 %	4,39 %
Muiden palvelujen ostot	-2 026 700	-10 000	-2 036 700	-2 220 044,87	183 344,87	109,00 %	9,00 %
Palvelujen ostot	-2 264 323	-10 000	-2 274 323	-2 468 089,51	193 766,51	108,52 %	8,52 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							
Ostot tilikauden aikana	-1 253 620	-18 000	-1 271 620	-1 511 946,70	240 326,70	118,90 %	18,90 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 253 620	-18 000	-1 271 620	-1 511 946,70	240 326,70	118,90 %	18,90 %
Avustukset							
Avustukset kotitalouksille	-50 000	0	-50 000	-63 903,66	13 903,66	127,81 %	27,81 %
Avustukset yhteisöille	-216 100	0	-216 100	-182 064,73	-34 035,27	84,25 %	-15,75 %
Avustukset	-266 100	0	-266 100	-245 968,39	-20 131,61	92,43 %	-7,57 %
Vuokrat	-122 870	0	-122 870	-138 512,36	15 642,36	112,73 %	12,73 %
Muut toimintakulut	-12 315	0	-12 315	-72 465,16	60 150,16	588,43 %	488,43 %
TOIMINTAKULUT	-8 620 481	-64 000	-8 684 481	-9 300 274,61	649 828,80	107,09 %	7,48 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 336 921	81 000	-6 255 921	-6 484 965,35	263 079,54	103,66 %	4,21 %
VEROTULOT	5 599 000		5 599 000	5 992 495,96	-393 495,96	107,03 %	7,03 %
VALTIONOSUUDET	2 173 086	304 314	2 477 400	2 539 181,00	-61 781,00	102,49 %	2,49 %
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT							
KORKOTUOTOT	80 000	0	80 000	74 449,11	5 550,89	93,06 %	-6,94 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	12 000	0	12 000	21 196,52	-9 196,52	176,64 %	76,64 %
KORKOKULUT	-50 000	0	-50 000	-242 483,74	192 483,74	484,97 %	384,97 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 000	0	-7 000	-93 718,40	86 718,40	1338,83 %	1238,83 %
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	35 000	0	35 000	-240 556,51	275 556,51	-687,30 %	-787,30 %
VUOSIKATE	1 470 165	385 314	1 855 479	1 806 155,10	83 359,09	97,34 %	-4,49 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poisto	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 178 165,22	-115 554,78	91,07 %	-8,93 %
Arvonalentumiset		0	0	-267 315,87	267 315,87	0,00 %	0,00 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 445 481,09	151 761,09	111,73 %	11,73 %
TILIKAUDEN TULOS	176 445	385 314	561 759	360 674,01	-201 084,91	64,20 %	-35,80 %

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot.
(ulkoinen+sisäinen)	talousarvio	muutokset	+ muutokset	€	€	%
Myyntituotot	1 460 021	0	1 460 021	1 536 471,53	-76 450,53	105,24 %
Maksutuotot	357 200	0	357 200	383 822,40	-26 622,40	107,45 %
Tuet ja avustukset	205 650	145 000	350 650	344 447,31	6 202,69	98,23 %
Muut toimintatuotot	1 328 542	0	1 328 542	1 685 594,11	-357 052,11	126,88 %
TOIMINTATUOTOT	3 351 413	145 000	3 496 413	3 950 335,35	-453 922,35	112,98 %
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot						
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 625 078	-36 000	-3 661 078	-3 983 510,36	322 432,36	108,81 %
Henkilöstökorvaukset				68 855,24	-68 855,24	0,00 %
Palkat ja palkkiot	-3 625 078	-36 000	-3 661 078	-3 914 655,12	253 577,12	106,93 %
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-969 567	0	-969 567	-821 676,32	-147 890,97	84,75 %
Muut henkilösivukulut	-106 608	0	-106 608	-126 961,05	20 353,26	119,09 %
Henkilösivukulut	-1 076 175	0	-1 076 175	-948 637,37	-127 537,71	88,15 %
Henkilöstökulut	-4 701 253	-36 000	-4 737 253	-4 863 292,49	126 039,41	102,66 %
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-237 623	0	-237 623	-248 044,64	10 421,64	104,39 %
Muiden palvelujen ostot	-2 246 321	-10 000	-2 256 321	-2 401 745,92	145 424,92	106,45 %
Palvelujen ostot	-2 483 944	-10 000	-2 493 944	-2 649 790,56	155 846,56	106,25 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-1 588 670	-18 000	-1 606 670	-1 845 939,74	239 269,74	114,89 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 588 670	-18 000	-1 606 670	-1 845 939,74	239 269,74	114,89 %
Avustukset						
Avustukset kotitalouksille	-50 000	0	-50 000	-63 903,66	13 903,66	127,81 %
Avustukset yhteisöille	-216 100	0	-216 100	-182 064,73	-34 035,27	84,25 %
Avustukset	-266 100	0	-266 100	-245 968,39	-20 131,61	92,43 %
Vuokrat	-636 052	0	-636 052	-757 844,36	121 792,36	119,15 %
Muut toimintakulut	-12 315	0	-12 315	-72 465,16	60 150,16	588,43 %
TOIMINTAKULUT	-9 688 334	-64 000	-9 752 334	-10 435 301	682 966,62	107,00 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 336 921	81 000	-6 255 921	-6 484 965	229 044,27	103,66 %
VEROTULOT	5 599 000	0	5 599 000	5 992 495,96	-393 495,96	107,03 %
VALTIONOSUUDET	2 173 086	304 314	2 477 400	2 539 181,00	-61 781,00	102,49 %
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT						
KORKOTUOTOT	80 000	0	80 000	74 449,11	5 550,89	93,06 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	12 000	0	12 000	33 174,06	-21 174,06	276,45 %
KORKOKULUT	-50 000	0	-50 000	-242 483,74	192 483,74	484,97 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 000	0	-7 000	-105 695,94	98 695,94	1509,94 %
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	35 000	0	35 000	-240 556,51	275 556,51	-687,30 %
VUOSIKATE	1 470 165	385 314	1 855 479	1 806 155,10	49 323,82	97,34 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 178 165,22	-115 554,78	91,07 %
Arvonalentumiset		0	0	-267 315,87	267 315,87	0,00 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 445 481,09	151 761,09	111,73 %
TILIKAUDEN TULOS	176 445	385 314	561 759	360 674,01	419 076,96	64,20 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	176 445	385 314	561 759	360 674,01	201 084,91	64,20 %

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama €	Tot. %
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	1 469 965	385 314	1 855 279	1 806 155,10	49 123,82	97,4 %
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-1 415 830	-134 742	-1 550 572	-950 647,66	-599 924,34	61,3 %
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0	0	0	1 760,00	-1 760,00	#JAKO/0!
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	54 135	250 572	304 707	857 267,44	-552 560,52	281,3 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
Antolainasaamisten lisäys			0	0,00	0,00	0,0 %
Antolainasaamisten vähennys	8 000	0	8 000	8 000,00	0,00	100,0 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000	0	-47 000	-47 000,00	0,00	100,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-450 000	0	-450 000	0,00	-450 000,00	0,0 %
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0	0	0	-4 483,19	4 483,19	-100,00 %
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0			
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0	0	0	39 248,20	-39 248,20	-100,00 %
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	0	0	0	305 822,38	-305 822,38	-100,00 %
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	0	0	0	340 587,39	-340 587,39	-100,00 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-489 000	0	-489 000	301 587,39	-790 587,39	-61,7 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	-434 865	250 572	-184 293	1 158 854,82	-1 343 147,90	-628,8 %
Kassavarat 31.12.2				5 213 215,89		
Kassavarat 1.1.				4 054 361,07		
Kassavarojen muutos				1 158 854,82		

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	alousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma 2024	Poikkeama €	Toteutuma %
****HALLINTOPALVELUT						
TULOT	67 000	0	67 000	190 667	-123 667	284,58 %
MENOT	-1 074 122	0	-1 074 122	-1 277 270	203 148	118,91 %
NETTO	-1 007 122	0	-1 007 122	-1 086 603	79 481	107,89 %
****ELINKEINOEL. EDISTÄMINEN						
TULOT	312 400	0	312 400	396 129	-83 729	126,80 %
MENOT	-221 809	0	-221 809	-285 925	64 116	128,91 %
NETTO	90 592	0	90 592	110 205	-19 613	121,65 %
****SOS. JA TERV. OMATOIMINTA						
TULOT	0	0	0	3 627	-3 627	
MENOT	-510 000	0	-510 000	-234 216	-275 784	45,92 %
NETTO	-510 000	0	-510 000	-230 590	-279 410	45,21 %
****SOS. JA TERV. OSTOPALV. JÄMSÄ/KEURUU						
MENOT	-69 023	0	-69 023	-56 415	-12 608	81,73 %
NETTO	-69 023	0	-69 023	-56 415	-12 608	81,73 %
**YLESHALLINTO						
TULOT	379 400	0	379 400	590 423	-211 023	155,62 %
MENOT	-1 874 954	0	-1 874 954	-1 853 826	-21 128	98,87 %
NETTO	-1 495 554	0	-1 495 554	-1 263 403	-232 151	84,48 %
****SIVISTYSTOIMEN HALLINTO						
TULOT	0	0	0	0	0	0,00 %
MENOT	0	0	0	-578	578	0,00 %
NETTO	0	0	0	-578	578	0,00 %
****VARHAISKA SVATUS						
TULOT	75 200	30 000	105 200	111 818	-6 618	106,29 %
MENOT	-761 502	-30 000	-791 502	-881 057	89 556	111,31 %
NETTO	-686 302	0	-686 302	-769 239	82 937	112,08 %
****YHTENAIKOULU						
TULOT	80 100	115 000	195 100	82 740	112 360	42,41 %
MENOT	-2 204 734	0	-2 204 734	-2 447 234	242 499	111,00 %
NETTO	-2 124 634	115 000	-2 009 634	-2 364 494	354 860	117,66 %
****ELÄMÄNLAATUPALVELUT						
TULOT	49 400	0	49 400	54 371	-4 971	110,06 %
MENOT	-547 228	-16 000	-563 228	-617 483	54 256	109,63 %
NETTO	-497 828	-16 000	-513 828	-563 112	49 285	109,59 %
****RUOKAPALVELU						
TULOT	9 200	0	9 200	6 902	2 298	75,02 %
MENOT	-202 626	-18 000	-220 626	-298 612	77 986	135,35 %
NETTO	-193 426	-18 000	-211 426	-291 710	80 285	137,97 %
***SIVISTYSTOIMI						
TULOT	213 900	145 000	358 900	255 831	103 069	71,28 %
MENOT	-3 716 089	-64 000	-3 780 089	-4 244 965	464 298	112,30 %
NETTO	-3 502 189	81 000	-3 421 189	-3 989 134	567 366	116,60 %
****KAAVOITUS- JA MAANKÄYTTÖ						
TULOT	269 700	0	269 700	278 996	-9 296	103,45 %
MENOT	-695 819	0	-695 819	-856 129	160 309	123,04 %
NETTO	-426 119	0	-426 119	-577 133	151 014	135,44 %
****KIINTEISTOIMII						
TULOT	780 560	0	780 560	1 047 150	-266 590	134,15 %
MENOT	-1 080 460	0	-1 080 460	-1 080 046	-414	99,96 %
NETTO	-299 900	0	-299 900	-32 895	-267 004	10,97 %
****PALO- JA PELASTUSTOIMI						
TULOT	0	0	0	994	-994	0,00 %
MENOT	0	0	0	-464	464	0,00 %
NETTO	0	0	0	530	-530	0,00 %
****LAITOSTOIMINTA						
TULOT	596 000	0	596 000	594 592	1 408	99,76 %
MENOT	-975 889	0	-975 889	-1 030 270	54 381	105,57 %
NETTO	-379 889	0	-379 889	-435 678	55 789	114,69 %
****RAKENNUSVALVONTA						
TULOT	44 000	0	44 000	47 323	-3 323	107,55 %
MENOT	-277 271	0	-277 271	-234 575	-42 695	84,60 %
NETTO	-233 271	0	-233 271	-187 253	-46 018	80,27 %

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma 2024	Poikkeama €	Toteutuma %
**TEKNINEN TOIMI						
TULOT	1 690 260	0	1 690 260	1 969 055	-278 795	116,49 %
MENOT	-3 029 438	0	-3 029 438	-3 201 484	172 046	105,68 %
NETTO	-1 339 178	0	-1 339 178	-1 232 429	-106 749	92,03 %
KAYTTOTALOUS YHTEENSÄ						
TULOT	2 283 560	145 000	2 428 560	2 815 309	-386 749	115,93 %
MENOT	-8 620 481	-64 000	-8 684 481	-9 300 275	615 215	107,09 %
NETTO	-6 336 921	81 000	-6 255 921	-6 484 965	228 466	103,66 %
TULOSLASKELMAOSA						
VEROTULOT	5 599 000	0	5 599 000	5 992 496	-393 496	107,03 %
VALTIONOSUUEDET	2 173 086	304 314	2 477 400	2 539 181	-61 781	102,49 %
KORKOTULOT	80 000	0	80 000	74 449	5 551	93,06 %
MUUT RAHOITUSTULOT	12 000	0	12 000	21 197	-9 197	176,64 %
KORKOMENOT	-50 000	0	-50 000	-242 484	192 484	484,97 %
MUUT RAHOITUSMENOT	-7 000	0	-7 000	-93 718	86 718	1338,83 %
VIOSIKATE	1 470 165	385 314	1 855 479	1 806 155	48 746	97,34 %
INVESTOINNIT						
MAA-ALUEET (MENOT)	0	0	0	-729	729	
MAA-ALUEET (TULOT)	0	0	0	1 760	-1 760	0,00 %
OSAKKEIDEN HANKINTA (MENOT)	0	0	0	0	0	0,00 %
OSAKKEIDEN HANKINTA (TULOT)	0	0	0	0	0	0,00 %
MYYNTOVUOTO	0	0	0	0	0	0,00 %
INVESTOINNIT KIINTEISTOIHIN (MENOT)	-548 000	0	-548 000	-191 076	-356 924	0,00 %
INVESTOINNIT KIINTEISTOIHIN (TULOT)	0	0	0	0	0	0,00 %
INVESTOINNIT LAITOSTOIMINTAAN (MENOT)	-430 000	0	-430 000	-289 355	-140 645	0,00 %
INVESTOINNIT LAITOSTOIMINTAAN (TULOT)	0	0	0	0	0	0,00 %
YLEISET ALUEET JA LIIKENNEVAYLAT (MENOT)	-331 830	-134 742	-466 572	-384 632	-81 940	0,00 %
LIIKUNTA PAIKKA INVESTOINTI (MENOT)	0	0	0	0	0	0,00 %
LIIKUNTA PAIKKA INVESTOINTI (TULOT)	0	0	0	0	0	0,00 %
Koneet ja kalusto	-106 000	0	-106 000	-84 856	-21 144	0,00 %
INVESTOINTITULOT	0	0	0	1 760	-1 760	0,00 %
INVESTOINTIMENOT	-1 415 830	-134 742	-1 550 572	-950 648	-599 924	0,00 %
INVESTOINNIT NETTO	-1 415 830	-134 742	-1 550 572	-948 888	-601 684	84,50 %
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0		0	0	0	0,00 %
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	8 000	0	8 000	8 000	0	100,00 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	0,00 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	0	0	0	0	0,00 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄH.	-47 000	0	-47 000	-47 000	0	100,00 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-450 000	0	-450 000	0	-450 000	0,00 %
MAARARAHAT YHTEENSÄ	-489 000	0	-489 000			
TULOARVIOT YHTEENSÄ	9 705 646	449 314	10 154 960	11 403 632	-1 297 432	112,30 %
MENOARVIOT YHTEENSÄ	-10 140 311	-198 742	-10 339 053	-10 585 364	294 493	102,38 %
NETTO	-434 665	250 572	-184 093	818 267	-1 002 361	-444,49 %
NETTO				818 267		
MUUT MAKSUALMIUDEN MUUTOKSET				340 587		
RAHAVAROJEN MUUTOS				1 158 855		
TARKISTUS:						
Tulojen alitukset (ilman invest. ja lainanotto)	2 938 386	419 314	3 357 700	10 683 949	22 395	
Tulojen ylitykset	7 209 260	30 000	7 239 260	758 683	-405 518	
Menojen alitukset (ilman investointeja, lainojen vähennystä ja poistoja)	-6 716 497	-34 000	-6 750 497	-1 605 252	274 870	
Menojen ylitykset (ilman investointeja)	-1 960 984	-30 000	-1 990 984	-8 031 225	340 924	
NETTO (vuosikate)	1 470 165	385 314	1 855 479	1 806 155	232 671	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 293 720	0	-1 293 720	-1 445 481	-151 761	
TILIKAUDEN TULOS	176 444,93	385 314	561 759	360 674	80 910	
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0,00	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMA	176 444,93	385 314	561 759	360 674	80 910	

KUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA, KUNTA

(ulkoinen)

	2024	2023
	€	€
Toimintatuotot	2 815 309,26	2 857 386,08
Myyntituotot	1 020 934,44	958 278,59
Maksutuotot	383 665,40	405 768,11
Tuet ja avustukset	344 447,31	385 880,34
Muut toimintatuotot	1 066 262,11	1 107 459,04
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Toimintakulut	-9 300 274,61	-9 328 179,69
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 914 655,12	-3 671 946,31
Henkilösivukulut	-948 637,37	-874 187,47
Eläkekulut	-821 676,32	-769 892,56
Muut henkilösivukulut	-126 961,05	-104 294,91
Palvelujen ostot	-2 468 089,51	-2 913 340,60
Aineet ja tarvikkeet	-1 511 946,70	-1 417 116,30
Avustukset	-245 968,39	-206 064,33
Muut toimintakulut	-210 977,52	-245 524,68
Toimintakate	-6 484 965,35	-6 470 793,61
Verotulot	5 992 495,96	5 994 170,96
Valtionosuudet	2 539 181,00	2 221 413,67
Rahoitustuotot ja -kulut	-240 556,51	-61 920,92
Korkotuotot	74 449,11	88 020,99
Muut rahoitustuotot	21 196,52	17 125,67
Korkokulut	-242 483,74	-161 621,03
Muut rahoituskulut	-93 718,40	-5 446,55
Vuosikate	1 806 155,10	1 682 870,10
Poistot ja arvonalentumiset	-1 445 481,09	-1 224 740,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	360 674,01	458 129,28
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	29,4	30,6
Vuosikate/Poistot, %	130,5	137,4
Vuosikate, euroa/asukas	758	804
Asukasmäärä	2 037	2 092

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 806	1 683
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	-63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-951	-1 068
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	193
Toiminnan ja investointien rahavirta	857	746
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	8	8
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	8	8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47	-47
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	341	-1 213
Rahoituksen rahavirta	302	-2 252
Rahavarojen muutos	1 159	-1 506
Rahavarat 31.12.	5 213	4 054
Rahavarat 1.1.	4 054	5 561
	1 159	-1 506
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-1 649	-3 059
Investointien tulorahoitus, %	162	135
Lainanhoitokate	6	6
Laskennallinen lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys, pv	175	139
Asukasmäärä	2 037	2 092
Lanakanta 31.12. (milj. €)	5,2	5,2
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 544	2 500
Lainasaamiset (milj. €)	0,4	0,4

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	21 112	21 617
I Aineettomat hyödykkeet	13	17
1. Aineettomat oikeudet	0	0
2. Muut pitkävaikutteiset menot	13	17
3. Ennakkomaksut	0	0
II Aineelliset hyödykkeet	18 616	18 847
1. Maa- ja vesialueet	2 601	2 602
2. Rakennukset	11 348	11 331
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 322	4 316
4. Koneet ja kalusto	189	201
5. Muut aineelliset hyödykkeet	3	4
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	153	392
III Sijoitukset	2 482	2 753
1. Osakkeet ja osuudet	2 003	2 266
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	439	447
3. Muut lainasaamiset	40	40
4. Muut saamiset	0	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	421	394
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Lahjoitusrahastojen varat	421	394
3. Muut toimeksiantojen varat	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 870	3 948
I Vaihto-omaisuus	0	0
1. Aineet ja tarvikkeet	0	0
2. Keskeneneräiset tuotteet	0	0
3. Valmiit tavarat/tuotteet	0	0
4. Muu vaihto-omaisuus	0	0
5. Ennakkomaksut	0	0
II Saamiset	604	642
Pitkäaikaiset saamiset	16	90
1. Myyntisaamiset	0	0
2. Lainasaamiset	16	22
3. Muut saamiset	0	68
4. Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	589	552
1. Myyntisaamiset	176	266
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	128	112
4. Siirtosaamiset	285	174
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	3 266	3 306
1. Osakkeet ja osuudet	0	0
2. Sijoitukset ja rahamarkkinainstr.	3 266	3 306
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
4. Muut arvopaperit	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 948	748
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 350	26 708

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	19 681	19 320
I Peruspääoma	12 524	12 524
II Arvonkorotuspääoma	0	0
III Muut omat rahastot	0	0
IV Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 796	6 338
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	361	458
B POISTOERO JA VAPAA- EHTOSET VARAUKSET	0	0
1. Poistoero	0	0
2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
1. Eläkevaraukset	0	0
2. Muut pakolliset varaukset	0	0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	685	663
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	685	663
3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
E VIERAS PÄÄOMA	6 984	6 725
I Pitkäaikainen	336	383
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	136	183
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	4	4
6. Ostovelat	0	0
7. Liittymismaksut ja muut velat	196	196
8. Siirtovelat	0	0
II Lyhytaikainen	6 648	6 342
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 000	5 000
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	47	47
5. Saadut ennakot	0	0
6. Ostovelat	720	630
7. Liittymismaksut ja muut velat	0	0
8. Siirtovelat	881	665
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 350	26 708
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	72,0	72,3
Suhteellinen velkaantuneisuus,	61,5	61,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 157	6 796
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 513	3 249
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 183	5 231
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 544	2 500
Lainasaamiset, 1000 €	439	447
Asukasmäärä	2037	2092

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	4 989	3 786
Toimintakulut	-11 271	-11 136
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiost:	0	0
Toimintakate	-6 282	-7 350
Verotulot	5 972	5 974
Valtionosuudet	2 539	3 493
Rahoitustuotot ja -kulut	-317	-144
Korkotuotot	65	78
Muut rahoitustuotot	40	18
Korkokulut	-323	-241
Muut rahoituskulut	-99	1
Vuosikate	1 911	1 972
Poistot ja arvonalentumiset	-1 467	-1 467
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	444	505
Tilinpäätössiirot	0	0
Tilikauden verot	2	-6
Laskennalliset verot	9	0
Vähemmistöosuudet	112	-7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	567	492

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,3	34,0
Vuosikate/Poistot, %	130,3	134,4
Vuosikate, euroa/asukas	938	943
Asukasmäärä	2 037	2 092

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 911	1 972
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tilikauden verot	2	-6
Tulorahoituksen korjauserät	-4	-105
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 048	-1 085
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6	203
Toiminnan ja investointien rahavirta	867	978
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	400	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-212	-348
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-231	-970
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	314	-1 250
Rahoituksen rahavirta	271	-2 568
Rahavarojen muutos	1 138	-1 589
Rahavarat 31.12.	6 441	5 303
Rahavarat 1.1.	5 303	6 892
	1 138	-1 589
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	182	160
Laskennallinen lainanhoitokate	4	2
Lainanhoitokate	2	3
Kassan riittävyys, pv	182	150
Asukasmäärä	2 037	2 092

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoinen)

	2024	2023
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 517	22 938
I Aineettomat hyödykkeet	14	18
1. Aineettomat oikeudet	1	1
2. Muut pitkävaikutteiset menot	13	17
3. Ennakkomaksut	0	0
II Aineelliset hyödykkeet	21 376	21 793
1. Maa- ja vesialueet	2 900	2 901
2. Rakennukset	13 727	13 908
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 323	4 317
4. Koneet ja kalusto	256	266
5. Muut aineelliset hyödykkeet	6	6
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	163	396
III Sijoitukset	1 127	1 127
1. Osakkeet ja osuudet	1 069	1 069
2. Joukkovelkakirjalainasaamis	0	0
3. Muut lainasaamiset	3	3
4. Muut saamiset	55	55
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	466	479
1. Valtion toimeksiannot	39	78
2. Lahjoitusrahastojen varat	6	6
3. Muut toimeksiantojen varat	421	394
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 097	6 014
I Vaihto-omaisuus	6	6
1. Aineet ja tarvikkeet	6	6
2. Keskenräiset tuotteet	0	0
3. Valmiit tavarat/tuotteet	0	0
4. Muu vaihto-omaisuus	0	0
5. Ennakkomaksut	0	0
II Saamiset	650	705
Pitkäaikaiset saamiset	17	23
1. Myyntisaamiset	0	0
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	17	23
4. Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	633	682
1. Myyntisaamiset	178	275
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	169	229
4. Siirtosaamiset	286	178
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	3 390	3 348
1. Osakkeet ja osuudet	3 334	3 312
2. Sijoitukset ja rahamarkkinain	56	36
3. Joukkovelkakirjalainasaamis	0	0
4. Muut arvopaperit	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 051	1 955
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 080	29 431

	2024	2023
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	18 775	18 209
I Peruspääoma	12 524	12 524
II Arvonkorotuspääoma	0	0
III Muut omat rahastot	466	466
IV Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 218	4 727
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	567	492
B VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	112
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
1. Eläkevaraukset	0	0
2. Muut pakolliset varaukset	0	0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	731	749
1. Valtion toimeksiannot	39	78
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	691	669
3. Muut toimeksiantojen pääomat	2	1
E VIERAS PÄÄOMA	10 574	10 362
I Pitkäaikainen	2 977	2 918
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 808	2 749
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	4	4
6. Ostovelat	0	0
7. Liittymismaksut ja muut velat	165	165
8. Siirtovelat	1	1
II Lyhytaikainen	7 597	7 444
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 741	5 843
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
5. Saadut ennakot	24	14
6. Ostovelat	910	832
7. Liittymismaksut ja muut velat	1	23
8. Siirtovelat	921	732
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 080	29 431
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	63,0	62,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,1	79,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5 785	5 219
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 840	2 495
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 082	8 591
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 458	4 107
Lainasaamiset	3 450	3 450
Asukasmäärä	2037	2092

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liite 1: tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät; (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Investointien kirjaamisessa pysyviin vastaaviin on pienhankintarajana käytetty kunnanvaltuuston vahvistamaa alarajaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman ja poistoaikojen tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Kunnanvaltuuston hyväksymällä hyödykekohtaisen poistoaikojen muutoksella (kvalt 14.9.2020 § 43) on Päiväkoti Saukontassun sekä tulevan uuden koulurakennuksen poistoaikojen tarkistettu 1.1.2020 alkaen. Tarkistettu poistoaika on 30 vuotta ja perustuu hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin.

Yhtenäiskoulun rakennuksen purkuun liittyvät päätökset on tehty vuonna 2020. Koulurakennus poistettiin käytöstä vuonna 2020 (luokkatilat, vanha liikuntasali). Kunnanhallitus linjasi kokouksessaan 1.3.2021 § 42, että Kuhmoisten kunnan yhtenäiskoulun rakennuksen A osalta tehdään kirjanpidollinen alaskirjaus vuoden 2020 tilinpäätöksen yhteydessä. Koulurakennuksen purku viimeisteltiin vuonna 2023, jolloin vanha liikuntasali purettiin. Vanhan liikuntasalin tilalle rakennettiin uusi liikuntahallin aulatala.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liite 1 A: Konsernitilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 4:2. §);

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konserniin on yhdistelty tytäryhteisöt ja kuntayhtymät omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konserniin, niiden pääomaosuuksien vaikutus kunnan konsernitilinpäätökseen ei ole olennainen.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Tytäryhteisöt on yhdistelty kunnan konserniin rivi riviltä. Kuhmoisten Verkkopalvelu Oy:n ja Kuhmoisten Laajakaista Oy:n muodostama alakonserni on yhdistelty konserniin rivi riviltä ja vähemmistöosuus on erotettu omalle rivilleen. Kuntayhtymät on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Kunnan ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu suunnitelmanmukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Kuntayhtymien osalta poistoerot ja verovelat ovat lukuarvoltaan vähäisiä ja niitä ei ole huomioitu.

Liite 6:

Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina. Kunnan tai kuntayhtymän liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin tai tulolajeihin sisällytettynä;

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	590 423	630 078	590 423	630 078
Sosiaali ja terveystoimet	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 795 817	484 265	255 831	277 802
Tekniset palvelut	2 567 192	2 633 424	1 969 055	1 949 506
Muut palvelut	35 096	38 306	0	0
Toimintatuotot yhteensä	4 988 528	3 786 073	2 815 309	2 857 386

Liite 7:

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (kuntajaoston tuloslaskelmaohje kohta 5.1)

Verotulojen erittely		
	2024	2023
Kunnan tulovero	3 476 402	3 414 087
Osuus yhteisöveron tuotosta	752 385	932 457
Kiinteistövero	1 763 709	1 647 627
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	5 992 496	5 994 171

Tuloveroprosentti**v. 2024****v. 2023**

9,10

9,11

Kiinteistöveroprosentit

Yleinen kiinteistövero

1,10

1,10

Vakituisen asuinrakennuksen

0,60

0,60

Muun kuin vak.asuinrakennuksen

1,20

1,20

Liite 8:

Valtionosuudet eriteltyinä

Valtionosuuksien erittely		
	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	1 729 052	1 785 419
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	245 772	19 141
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtos.	126 285	-32 210
Verotulomenetysten kompensatio	438 072	449 064
Valtionosuudet yhteensä	2 539 181	2 221 414

Liite 9:

Palveluiden ostot eriteltyinä asiakaspalveluiden ostoihin ja muiden palveluiden ostoihin.

Palveluiden ostojen erittely	2024	2023
Asiakaspalveluiden ostot	248 045	224 582
Muiden palveluiden ostot	2 220 045	2 688 758
<i>Kunnan palveluiden ostot yhteensä</i>	2 468 090	2 913 341

Liite 11:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
(KPA 2:3.1 3-kohta)

Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma (Pienhankintaraja 10 000 €)	1.1.2009 - 31.12.2012	1.1.2013 alkaen
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot		2 v.
Aineettomat oikeudet		5 v.
Liikearvo		2 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
- Atk-ohjelmat	4 v.	2 v.
- Muut	4 v.	2 v.
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennelmat	40 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Koulun rakentaminen	30 v. Tasapoisto	30 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Talousrakennukset	17 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	40 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Koulun konekatos	10 v. Tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit, puistot	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Koulun maansiirtotyöt ja kevyer	15 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Kaavatiden kunnostus, valistus	15 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat	20 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Laiturit	2 v. tasapoisto	2 v. Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoas., ulkov	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	35 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto saneer	30 v. Tasapoisto	
Kaukolämpöverkko		20 v. tasapoisto
Koulun kaukolämpö	20 v. tasapoisto	
Koulun vesihuolto	30 v. Tasapoisto	30 v. tasapoisto
Koulun hulevesijärjestelmä	15 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakesk.		10 v. tasapoisto
Maakaasuverkko		20 v. tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 v. tasapoisto
Sähkö-, vesi-, yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	15 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 v. tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet		10 v. tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet, i	12 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		8 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	7 v. tasapoisto	4 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	7 v. tasapoisto	5 v. tasapoisto
Muut raskaat työkoneet		10 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet		5 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		5 v. tasapoisto
Atk-laitteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytönmukainen	Käytönmukainen
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	Ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa
Käyttöomaisuus arvopaperit ja muut pitkäaik. sij.		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	Ei poistoa

Liite 13:

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista (Kuntajaoston tuloslaskelmaohje luvut 2.3 ja 4.5)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	0	6 198	0	6 198
Rakennusten myyntivoitot	0	56 769	0	56 769
Muut myyntivoitot	3 795	42 355	0	0
Myyntivoitot yhteensä	3 795	105 322	0	62 967
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Rakennusten myyntitappiot	0	0	0	0
Muut myyntitappiot	262 500	262	0	0
Myyntitappiot yhteensä	262 500	262	0	0

Liite 14:

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät (KPA 2:3.1 2-kohta)

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	0	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	88	129	0	0

Liite 15:

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (KPA 2:3.1 § 5-kohta), jos ne ovat olennaisia

Rahoitustuottojen ja -kulujen erittely		
	2024	2023
Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	11 990	12 086
Korkotuotot sijoituksista, talletuksista ja maksuliik.	61 939	75 916
Sijoitusten ja arvopapereiden tuotot	20 089	5 923
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Korvaus jäännöspääomasta vesihuoltolaitos ja kaukolämpöverkko	11 978	11 978
Verotilitysten korot ja korotukset	33	8
Viivästyskorkotuotot	1 089	1 165
Muut rahoitustuotot	505	10 048
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	107 624	117 125
Korkokulut lainoista	-242 484	-161 621
Arvonalentumiset sijoitukset ja arvopaperit	-92 732	-503
Korvaus jäännöspääomasta vesihuoltolaitos ja kaukolämpöverkko	-11 978	-11 978
Verotilitysten korot ja korotukset	-59	-79
Viivästyskorkokulut	-316	-4 781
Muut rahoituskulut	-611	-84
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	-348 179	-179 045
Rahoitustuotot ja -kulut netto	-240 556	-61 920

Liite 19 A:

Tiedot pysyvästä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											Kaikki yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaik. menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk.	Ennakkomaksut ja keskener.	Yhteensä		
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	17 249,09	17 249,09	2 602 499,10	11 331 454,03	4 316 309,19	201 223,13	3 363,76	391 755,71	18 846 604,92	18 863 854,01	
Lisäykset tilikauden aikana		11 830,00	11 830,00	729,00	447 265,73	232 763,89	104 990,94		153 068,10	938 817,66	950 647,66	
Rahoitusosuudet tilikaudella										0,00	0,00	
Vähennykset tilikauden aikana				-1 760,00						-1 760,00	-1 760,00	
Siirtoerien välillä					224 681,47	162 258,37			-386 939,84	0,00	0,00	
Tilikauden poisto		-15 771,11	-15 771,11		-655 812,03	-389 435,66	-117 146,42			-1 162 394,11	-1 178 165,22	
Arvonlennukset ja niiden palautukset									-4 815,87	-4 815,87	-4 815,87	
Poistamaton hankintameno 31.12.		13 307,98	13 307,98	2 601 468,09	11 347 589,20	4 321 895,79	189 067,67	3 363,76	153 068,10	18 616 452,61	18 629 760,59	
Arvonkorotukset										0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	13 307,98	13 307,98	2 601 468,09	11 347 589,20	4 321 895,79	189 067,67	3 363,76	153 068,10	18 616 452,61	18 629 760,59	

Liite 19 B:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Sijoitukset

		Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					Kaikki yhteensä
		Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet osakk. ja yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset yhteisöt	Saamiset osakk. ja yhteisöt	Saamiset konserni-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	938 045,12	749 208,13	269 537,29	309 138,00	2 265 928,54	446 747,70	0,00	0,00	39 981,79	486 729,49	2 752 658,03	
Lisäykset					0,00					0,00	0,00	
Vähennykset					0,00	-8 000,00				-31 541,75	-31 541,75	
Siirrot erien välillä					0,00					0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	938 045,12	749 208,13	269 537,29	309 138,00	2 265 928,54	438 747,70	0,00	0,00	39 981,79	478 729,49	2 721 116,28	
Arvonlennukset	-262 500,00				-262 500,00					0,00	-262 500,00	
Arvonkorotukset										0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	675 545,12	749 208,13	269 537,29	309 138,00	2 003 428,54	438 747,70	0,00	0,00	39 981,79	478 729,49	2 482 158,03	

Liitteet 20-22:

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konser- nin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy	Kuhmoi- nen	100 %	100 %	474	2159	-167
Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (emoyhtiö)	Kuhmoi- nen	100 %	100 %	-739	1560	6
			Yh- teensä	-265	3719	-161
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan liitto	Tampere	0,32 %	0,32 %	10	16	1
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	1,27 %	1,27 %	1421	321	54
Koulutuskeskus Salpaus ky	Lahti	0,23 %	0,23 %	234	19	13
			Yh- teensä	1665	356	68
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Kuhmoisten Hokkalanperä	Kuhmoi- nen	31,7 %	31,7 %	11	12	0
Kiinteistö Oy Pohjoisportti	Kuhmoi- nen	35,05 %	35,05 %	335	8	2
Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat)						
Asunto Oy Peltohokkala	Kuhmoi- nen	*)				
Asunto Oy Kokkonniemi	Kuhmoi- nen	4,27 %				
Asunto Oy Paajaranta	Kuhmoi- nen	3,31 %				
Asunto Oy Hokkalankulma	Kuhmoi- nen	6,32 %				
Reka Industrial Oyj B	Helsinki					

Liite 23:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

- myyntisaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
  - lainasaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
  - muut saamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
  - siirtosaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- (KPA 2:4.3 § 3-kohta)

Saamisten erittely				
	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	14 588	0	0
Lainasaamiset	438 748	0	446 748	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>438 748</i>	<i>14 588</i>	<i>446 748</i>	<i>0</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	0	0	0
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Saamiset yhteensä	438 748	14 588	446 748	0

Liite 24:

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2024	2023
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	175 803	266 483
Lyhytaikaiset lainasaamiset	0	0
Valtionosuussaaminen	44 955	0
Alv- saaminen	128 319	111 521
Puunmyyntituloja	88 248	0
KEVA/eläkemenoperusteiset vak.maksut	0	0
Tuotto-osuuden korko	0	0
Siirtosaamiset tyttäreiltä	0	0
Muut siirtosaamiset	151 317	174 488
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	588 643	552 492

Liite 25:

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5.1 § 1-kohta)

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	12 524 235	12 524 235	12 524 235	12 524 235
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 524 235	12 524 235	12 524 235	12 524 235
Arvonkorotusrahassto 1.1.	540	1 968		
Lisäykset	0	0		
Vähennykset	114	1 428		
Arvonkorotusrahassto 31.12.	426	540		
Muut omat rahastot	465 151	0		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-44	-465 151		
Vahinkorahaston pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	465 107	465 151		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	5 218 430	7 156 557	6 795 883	6 337 753
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	5 218 430	4 726 600	6 795 883	6 337 753
Tilikauden yli-/alijäämä	566 663	491 830	360 674	458 129
Oma pääoma yhteensä	18 774 862	18 208 357	19 680 792	19 320 118

Liite 27:

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät **myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua** (KPA 2:5.1 § 2-kohta).

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät **1.1.2029 tai sen jälkeen**.

Kunta	Pitkäaikaiset velat	
	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	136 000	183 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Takausvastuun kautta tullut laina		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	3 532	3 532
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	196 341	196 341
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	335 873	382 873

Pitkäaikaiset velat		
Konserni	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 807 656	2 748 785
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	3 532	3 532
Ostovelat	300	300
Muut pitkäaikaiset velat	165 588	165 588
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 977 076	2 918 205

Liite 30:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

- saadut ennakot (Vt E I 5, II 5)
- ostovelat (Vt E I 6, II 6)
- liittymismaksut ja muut velat (Vt E I 7, II 7)
- siirtovelat (Vt E I 8, II 8) (KPA 2:5.2 §)

Vieras pääoma				
	2024		2023	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				105,24
Muut velat				
Siirtovelat				4 160,97
<i>Yhteensä</i>				4 266,21
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		6 512,87		
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>		6 512,87		
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	4 266,21

Liite 32:

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	164 837,25	164 837,25	196 340,55	196 340,55
Muut velat				
Tilitettävä arvonlisävero	0	0	0	0
Ennakonpidätykset	0	0	74 807	70 454
Sosiaaliturvamaksut	0	0	3 696	4 519
Muut	0	0	8 221	8 221
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>164 837</i>	<i>164 837</i>	<i>283 064</i>	<i>279 534</i>

Liite 33:

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:5.1 § 4-kohta)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	23 551,26	14 336,80		
Siirtovelat				
Henkilöstökulujen jaksotukset	0	0	534 520	445 813
Korkojaksotukset	0	0	16 069	17 116
Palkkojen henkilösivukulut	0	0	177 151	82 496
Muut siirtovelat	1 831 873	1 586 278	153 556	119 766
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>1 855 424</i>	<i>1 600 615</i>	<i>881 297</i>	<i>665 191</i>

Liite 41:

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt. Tähän merkittäviä taseen ulkopuolisia järjestelyjä voivat olla mm. yhteistyö- ja kumppanuussopimuksista aiheutuvat vastuut, ympäristövastuut jne. Vastuut ilmoitetaan nimellisarvoisena ilman arvonlisäveroa, jos arvonlisävero voidaan sisällyttää vähennettäviin tai palautettaviin arvonlisäveroihin.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt voivat olla sellaisia, että niiden rahamäärää ei pystytä määrittämään. Tällöin vähimmäisinformaationa ilmoitetaan vastuun olemassaolo.

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Kuhmoisten Laajakaista Oy:n ja Valokuitunen Oy:n välillä toteutettiin liiketoimintakauppa 29.12.2022. Valtuusto hyväksyi päätöksellään 14.11.2022 § 51 toimintamallin yhtiön purkamiseksi vuonna 2023 ja kauppahinnan käsittelyksi.

Kunnanhallitus totesi päätöksellään 20.3.2023 § 64, että saatavat ovat muuttuneet velkojan kannalta arvottomiksi ja että voidaan myöntää välittömästi. Akordin kohdistui Kuhmoisten Laajakaista Oy:n ja KVP:n välisen lainan loppuosalle, 1.065.000 euroa.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto on päätöksillään 1.7.2020 § 31 ja 13.6.2022 § 30 sijoittanut rahoitusanteina Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n vapaan oman pääoman rahastoon yhteensä 262.500 euroa. Edellä mainituista rahoitusanneista, yhteensä 262.500 euroa on tehty alaskirjaus (arvonlennus) vuoden 2024 tilinpäätöksessä.

Kuhmoisten Lämpö Oy:n ja Kuhmoisten kunnan 9.4.2013 allekirjoittama sopimus lämmön toimittamisesta kunnan omistamaan kaukolämpöverkkoon. Sopimuksen voimassaoloaika on viisitoista vuotta lämmöntoimitusten alkamisesta. Sopimusehdoissa todetaan, että kaksi vuotta ennen sopimuksen päättymistä sopimuspuolet aloittavat neuvottelut lämmöntoimituksen mahdollisesta jatkosopimuksesta.

Arvonlisäveron palautusvastuu vuoden 2024 tilinpäätöksessä on 2.977.796 euroa.

Merkittävät sopimukset:

Kuhmoisten kunnan ja Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden kiinteistöjä koskevat vuokrasopimukset 1.1.2023 alkaen

Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan sopimus palkanlaskentapalveluiden tuottamisesta Kuhmoisten kunnalle

Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan sopimus ICT-palveluiden tuottamisesta Kuhmoisten kunnalle

Sopimus Jämsänjokilaakson musiikkiopiston toiminnan järjestämisestä Kuhmoisten kunnassa

Sopimus Oriveden kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä Kuhmoisten kunnassa 1.1.2024 alkaen

Yrityskylä Pirkanmaan yhteistyösopimus

Yhteistoimintasopimus ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuulumisesta

Yhteistoimintasopimus maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen kuulumisesta

Liite 42:

Henkilöstön lukumäärä 31.12. toimialoittain;

-vakinaiset

-määräaikaiset

-ilman työllistettyjä

Henkilöstön lukumäärä 31.12. toimialoittain		
	2024	2023
Yleishallinto	6,00	10,00
Sivistystoimi	65,00	70,00
Tekninen toimi	19,00	16,00
Investoinnit	0,65	0,65
yhteensä	90,65	96,65

Liite 43:

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, jos henkilöstökuluja on aktivoitu taseeseen;

Henkilöstökulut		
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 863 292	4 546 134
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
yhteensä	4 863 292	4 546 134

Liite 44:

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
Kuhmoisten keskustan paikallisyhdistys ry	577	649
Kuhmoisten työväenyhdistys ry	638	609
Kuhmoisten perussuomalaiset ry	601	552
Kuhmoisten Kokoomus	1 724	1 571
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 539	3 381

Liite 45:

Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot.

Tilintarkastajan palkkiot		
	2024	2023
Revisium Oy, JHT-yhteisö		
Tilintarkastuspalkkiot	8 412	13 491
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2577	2287
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	10 989	15 778

Liite 46:

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona esitetään myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista voidaan yhdistellä, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Kunnan ja intressitahojen välinen liiketoiminta

Kuhmoisten Laajakaista Oy:n ja Valokuitunen Oy:n välillä toteutettiin liiketoimintakauppa 29.12.2022. Valtuusto hyväksyi päätöksellään 14.11.2022 § 51 toimintamallin yhtiön purkamiseksi vuonna 2023 ja kauppahinnan käsittelyksi.

Samalla päätöksellä valtuusto päätti antaa KVP:lle akordin pitkäaikaisen lainan takausvastuun perusteella syntyvästä regressisaatavastaan siltä osin, kun KVP ei pysty maksamaan Kuntarahoitus Oyj:n lainaansa takaisin.

Kunnanhallitus totesi päätöksellään 20.3.2023 § 64, että saatavat ovat muuttuneet velkojan kannalta arvottomiksi ja että voidaan myöntää välittömästi. Akordin kohdistui Kuhmoisten Laajakaista Oy:n ja KVP:n välisen lainan loppuosalle, 1.065.000 euroa.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto on päätöksillään 1.7.2020 § 31 ja 13.6.2022 § 30 sijoittanut rahoitusanteina Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n vapaan oman pääoman rahastoon yhteensä 262.500 euroa. Edellä mainituista rahoitusanneista, yhteensä 262.500 euroa on tehty alaskirjaus (arvonalennus) vuoden 2024 tilinpäätöksessä.

VASTUUT 31.12.2024**KUNNAN TAKAUSVASTUUT 31.12.2024***** Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy**

	v. 2024	v. 2023
Kuhmoisten Osuuspankki FI7451760480650685	423 866,29	451 066,33
Kuhmoisten Osuuspankki FI3851760480646774	347 555,00	391 535,00
Kuhmoisten Osuuspankki FI2651760480632634	0,00	24 600,43
Kuhmoisten Osuuspankki FI8251760480632790	43 830,57	73 051,41
	<u>815 251,86</u>	<u>940 253,17</u>

* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy

Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 337374	100 000,00	100 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 355434	50 000,00	50 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 363034	50 000,00	50 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 365229	100 000,00	100 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 365999	100 000,00	100 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 330223	0,00	100 000,00
	<u>400 000,00</u>	<u>500 000,00</u>

Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy yhteensä   1 215 251,86   1 440 253,17

* Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (kvalt 21.12.2015 § 71)

Kuntarahoitus Oyj 18235/16	1 552 500,00	1 687 500,00
----------------------------	--------------	--------------

TAKAUSVASTUUT YHTEENSÄ

2 767 751,86   3 127 753,17

KUNNAN ANTAMAT PANTIT*** Liikekiinteistö 291-404-6-20 Kuntala**

Kuhmoisten Osuuspankki		
Panttikirjat 1337-41 5 kpl	84 090,00	84 090,00
Panttikirja 1342 1 kpl	16 818,00	16 818,00
	<u>100 908,00</u>	<u>100 908,00</u>

Nordea

Panttikirjat 1381-83 3 kpl	252 000,00	252 000,00
Panttikirjat 1385-86 2 kpl	168 000,00	168 000,00
Panttikirjat 1387 1 kpl	33 600,00	33 600,00
Panttikirjat 1388 1 kpl	58 800,00	58 800,00
	<u>512 400,00</u>	<u>512 400,00</u>

ANNETUT PANTIT YHTEENSA

613 308,00   613 308,00

MUUT VASTUUT*** Kuntien takauskeskus (*)**

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	18 080 145,00	17 578 862,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	19 402,00	13 993,00
*Leasingvuokravastuu/Tukirahoitus Oy	17 718,12	24 743,53
*Leasingvuokravastuu/Nordea Rahoitus	6 116,52	6 116,52
* Vuokravastuu/OP Yrityspankki Oyj	13 948,54	16 407,18
* Vuokravastuu/Qualident Finland Oy	1 235,00	1 235,00
*Vuokravastuu/De Lage Laden Financial Solutions	1 281,00	2 010,00
* ALV-vastuut	2 977 796,14	2 843 088,81
MUUT VASTUUT YHTEENSÄ	<u>21 096 296,26</u>	<u>20 461 922,34</u>

KAIKKI VASTUUT YHTEENSA

24 477 356,12   24 202 983,51

*) Kuntien takauskeskuslain 478/1996 1 §:n mukaan Kuntien takauskeskuksen tarkoituksena on turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä. Takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Takauskeskuslain 10 §:n mukaan takauskeskuksen jäsenyhteisöt vastaavat yhdessä takauskeskuksen sellaisten menojen ja sitoumusten rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuksi, väestötietolain (507/93) 18 §:ssä tarkoitettun edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Vuosina 2012 ja 2013 vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kannanoton mukaan Kuntien takauskeskus tulee antamaan vuosittain kullekin jäsenelle tilinpäätöksen liitetietoja varten tarvittavat tiedot jäsenen takausvastuista.

VASTUUT 31.12.2024

KONSERNIN TAKAUSVASTUUT 31.12.2024

	v. 2024	v. 2023
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt		
Kunnan antamat takaukset:		
Järvi-Hämeen Osuuspankki/Kuhmoisten konttori	815 251,86	940 253,17
Kuntien eläkevakuutus	0,00	0,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 337374	100 000,00	100 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 355434	50 000,00	50 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 363034	50 000,00	50 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 365229	100 000,00	100 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 365999	100 000,00	100 000,00
	1 215 251,86	1 340 253,17
Valtiokonttorille annetut panttikirjat:		
Pankkila	911 242,19	911 242,19
Kaskitie 9	789 642,31	789 642,31
Kaskitie 7	592 021,50	592 021,50
	2 292 906,00	2 292 906,00
Edellä luetellut kiinnitysvakuuksilla olevat Valtiokonttorin lainat on maksettu pois. AsL rajoitukset voimassa.		
Järvi-Hämeen Osuuspankille annetut panttikirjat:		
Riihelä		
panttikirja no 2969	100 000,00	100 000,00
Mylly-Pelto		
panttikirja no 2970	110 000,00	110 000,00
Asunto Oy Leppäkoski		
panttikirja no 2595, 3517 ja 3518	428 120,00	428 120,00
Asunto Oy Rekolantie 12 (2kpl á 100 000 €)	200 000,00	200 000,00
	838 120,00	838 120,00
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Järvi-Hämeen Osuuspankin lainoja jäljellä 31.12.		
	58 800,00	58 800,00
* Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (kvalt 21.12.2015 § 71)		
Kuntarahoitus Oyj 18235/16	1 552 500,00	1 687 500,00
	1 552 500,00	1 687 500,00
* Vastuut kuntayhtymien veloista		
Jyväskylän koulutus kuntayhtymä	185 842	211 184
Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä	300	6 647
yhteensä	186 142	217 831
Konsernin vastuut yhteensä	3 012 693,74	3 245 584,17

LASKENNALLISESTI ERIYTETTY

KAUKOLÄMPÖVERKKO TULOSLASKELMA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	270 000,00	0,00	270 000,00	251 906,83	-18 093,17
Myyntituotot, sis.	300 000,00	0,00	300 000,00	310 113,77	10 113,77
	570 000,00	0,00	570 000,00	562 020,60	-7 979,40
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-601 000,00	0,00	-601 000,00	-637 526,32	36 526,32
Palvelujen ostot	-5 680,00	0,00	-5 680,00	-3 804,14	-1 875,86
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-9 701,00	0,00	-9 701,00	-4 914,31	-4 786,69
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 600,66	0,00	-1 600,66	-829,01	-771,65
Muut henkilösivukulut	-290,06	0,00	-290,06	-141,04	-149,02
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poisto	-85 000,00	0,00	-85 000,00	-83 812,05	-1 187,95
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	-2 088,00	2 088,00
Liikealijäämä	-133 271,72	0,00	-133 271,72	-171 094,27	37 822,55
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	-9 741,13	9 741,13
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00	0,00	-5 107,65	5 107,65
Tilikauden alijäämä	-133 271,72	0,00	-133 271,72	-185 943,05	52 671,33

TULOSLASKELMAVERTAILU

KAUKOLÄMPÖVERKKO

TULOSLASKELMA

(ulkoiset ja sisäiset)

Tilivuosi

2024

Tilivuosi

2023

LIIKEVAIHTO

Myyntitulot (ei lämpö)	0,00	0,00
Myyntituotot, ulk.	251 906,83	275 099,26
Myyntituotot, sis.	310 113,77	338 363,46
	562 020,60	613 462,72
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-637 526,32	-621 225,60
Palvelujen ostot	-3 804,14	-13 688,27
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 914,31	-9 449,30
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-829,01	-1 600,40
Muut henkilösivukulut	-141,04	-309,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-83 812,05	-83 812,05
Liiketoiminnan muut kulut	-2 088,00	-2 089,01
Liikealijäämä	-171 094,27	-118 711,89
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	-9 741,13	0
Korvaus jäännöspääomasta	-5 107,65	-5 107,65
Tilikauden tulos	-185 943,05	-123 819,54

LASKENNALLISESTI ERIYTETTY**KAUKOLÄMPÖVERKKO
RAHOITUSLASKELMA****31.12.2024****31.12.2023****Toiminnan rahavirta**

Liikealijäämä	-171 094,27	-84 970,62
Poistot ja arvonalentumiset	83 812,05	83 812,06
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 848,78	-5 107,65
Tulorahoituksen korjaukset	14 848,78	5 107,65
	<u>-87 282,22</u>	<u>-1 158,56</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	0,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-87 282,22	-1 158,56

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000,00	-47 000,00
Lainakannan muutokset	-47 000,00	-47 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-191 766,45	112 283,10
Korottomien velkojen muutos	387 897,45	49 938,42
Muut maksuvalmiuden muutokset	196 131,00	162 221,52
Rahoituksen rahavirta	149 131,00	115 221,52

Rahavarojen muutos	61 848,78	114 062,96
---------------------------	------------------	-------------------

LASKENNALLISESTI ERIYTETTY

KAUKOLÄMPÖVERKKO **31.12.2024** **31.12.2023**
TASE

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Kiinteät rakenteet ja laitteet	884 006,90	967 818,96
Keskeneräiset	0,00	0,00
Liittymismaksusaamiset	172 761,83	172 761,83

PYSYVÄT VASTAAVAT

	1 056 768,73	1 140 580,79
--	---------------------	---------------------

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Myyntisaamiset	238 775,15	31 293,86
Muut saamiset	134 189,25	149 904,09

VAIHTUVAT VASTAAVAT

	372 964,40	181 197,95
--	-------------------	-------------------

VASTAAVAA

	1 429 733,13	1 321 778,74
--	---------------------	---------------------

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Jäännöspääoma	1 927 389,28	1 927 389,28
Edellisten tilikausien alijäämä	-1 372 329,96	-1 158 432,15
Tilikauden alijäämä	-185 943,06	-213 897,81

OMA PÄÄOMA

	369 116,26	555 059,32
--	-------------------	-------------------

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	136 000,00	230 000,00
Muut pitkäaikaiset velat ulkoiset	196 340,55	196 340,55
Muut pitkäaikaiset velat sisäiset	172 761,83	172 761,83

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	47 000,00	47 000,00
Ostovelat	505 557,21	107 000,15
Siirtovelat	2 957,28	13 616,89

VIERAS PÄÄOMA

	1 060 616,87	766 719,42
--	---------------------	-------------------

VASTATTAVAA

	1 429 733,13	1 321 778,74
--	---------------------	---------------------

**KUHMOISTEN VESIHUOLTOLAITOKSEN
TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA
2024**

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus ja tilikauden tuloksen käsittely.....	2
Tavoitteiden toteutumiset	3
Talousarviomäärärahojen ja investointien toteutumiset	5
Tuloslaskelmat	6
Rahoituslaskelmat	9
Tase	11
Tilinpäätöksen liitetiedot	12
Allekirjoitukset	16

.Toimintakertomus 2024

Vesihuoltoverkoston piirissä olevia asiakkaita oli vuoden lopussa runsaat 1600. Myyty vesimäärä tilikaudella 2024 oli yhteensä 59 374 m³ ja jäteveden määrä 56 540 m³. Vuoteen 2023 verrattuna veden myynnissä oli pientä kasvua. Alla on lueteltu vesihuollon kulutusmaksut vuodelta 2024.

Veden ja jäteveden kulutusmaksut 31.8.2024 asti sis. alv 24 %

Veden käyttömaksu (€/m³) 3,10

Jätevesimaksu (€/m³) 3,54

Veden ja jäteveden kulutusmaksut 1.9.2024 alkaen sis. alv 25.5 %

Veden käyttömaksu (€/m³) 3,14

Jätevesimaksu (€/m³) 3,59

Verkoston laajennusta tehtiin mm. Nuutinrinteen alueella. Myös yksittäisiä vesiasiakkaita saatiin lisää. Vedenottoilla uudistettiin tekniikkaa nykypäivän vaatimusten ja turvatason mukaisiksi. Verkostoa uudistettiin mm. Jussilankujan sekä torin alueella. Myyntiin toimitettu vesi vuonna 2024 täytti talousvedelle vaaditut kriteerit kaikilla tutkimusjaksoilla.

Puhdistamon toiminnan parantamiseksi suoritettiin paljon toimenpiteitä. Koneita, sekä laitteita päivitettiin vuoden aikana, myös uuden hygieniavaatimukset täyttävän sosiaali- ja valvomotilojen suunnittelu aloitettiin. Toteuttaminen on edennyt muuten suunnitelmien mukaisesti, mutta vuodelle 2024 suunniteltu ferrosulfaattialtaan saneeraus siirtyi vuodelle 2025. Myös jätevesiverkoston pumppaamoilla on tehty laitteistojen uusimisia.

Syksyllä 2022 aloittamamme yhteistyöprojekti Kvvyn (Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys) kanssa sai jatkoa vuonna 2024 mm. automaation käyttökoulutuksena henkilöstölle.

Vuoden 2024 puhdistustuloksissa oli parannettavaa kiintoaineen ja ammoniumtypen osalta toisen vuosineljänneksen näytteissä sekä lievä ylitys ammoniumtypen osalta ensimmäisen vuosineljänneksen näytteissä. Viimeisen puolen vuoden ajan näytteenottojen tulokset ovat olleet lupaehtojen mukaiset. Yhteenvetona lupavaateista ei jääty vuonna 2024 merkittävästi, vaan ylitykset ja alitukset olivat melko lieviä. Käsittelytulos parani edellisvuodesta selkeästi. Kuhmoisten jätevesipuhdistamo täytti vuonna 2024 Yhdyskuntajätevesiasetuksen 888/2006 vähimmäisvaatimukset.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vesihuoltolaitoksen tilikauden tulos on 108 148 € alijäämäinen.

Tilikauden alijäämä esitetään kirjattavaksi taseen tilikauden alijäämätilille.

VESIHUOLTOLAITOS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Laitostoiminnan häiriötön toiminta			
Valtuustokauden tavoite 2021–2025	Tavoitetaso 2024	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Vesijohtoputkien saneeraus	1 linja uusittu	Valmiusaste	Valmis
Suunnittele mattomat vesikatkot	Alle 3 kpl/vuosi	-----	-----
Jätevedenpuhdistamon saneeraus	Ammoniumtyppipitoisuuden alentaminen ja muut lupamääräykset	Laboratoriotulokset	Projekti etenee. Vuoden 2024 aikana saavutettu tavoitetaso jaksokohtaisessa tarkastelussa.

Perustelut: Vesi- ja jätevesihuollon laitteiston päivittäminen ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesihuollon sekä ympäristöluvan vaatimuksen täyttymisen. Vesihuoltolaitoksen työntekijät ovat tälläkin toimialalla keskeisessä asemassa myös pitkällä tähtäimellä. Laitostoiminnan henkilöstöresurssien riittävydestä huolehdittava työntekijöiden ikäännyessä.

KÄYTTÖTALOUS

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen €	Toteutuma 2024	Poikkeama	Toteutuma %
Vesihuoltolaitos						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	326 000	0	326 000	316 842	9 158	97,2 %
Maksutulot	0	0	0	25 013		0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0		0,0 %
Vuokratulot	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut tulot	0	0	0	830	-830	0,0 %
tulot yhteensä	326 000	0	326 000	342 686	-16 686	105,1 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	-150 617	0	-150 617	-112 267	-38 350	74,5 %
Palvelujen ostot	-139 500	0	-139 500	-122 889	-16 611	88,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-63 800	0	-63 800	-135 546	71 746	212,5 %
Avustukset	0	0	0	0		
Vuokramenot	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut menot	-3 700	0	-3 700	-9 927	6 227	268,3 %
menot yhteensä	-357 617	0	-357 617	-380 629	23 012	106,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-31 617	0	-31 617	-37 943	6 326	120,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot ja muut rah.tuotot	0	0	0	-281	281	
Korvaus jäännöspääomasta	0	0	0	-6 870	6 870	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-7 151	7 151	0,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	-145 300	0	-145 300	-99 472	-45 828	68,5 %
Tulot	64 550	0	64 550	44 369	20 181	0,0 %
Menot	-5 000	0	-5 000	-7 951	2 951	0,0 %
KOKONAISTULOT	390 550	0	390 550	387 055	3 776	99,1 %
KOKONAISMENOT	-507 917	0	-507 917	-495 203	-12 714	97,5 %
NETTO KUSTANNUS	-117 367	0	-117 367	-108 148	-9 219	92,1 %

INVESTOINNIT V. 2024		TA+muutos		Toteutunut	Toteutunut	Tot.
Investointihanke	Hanke €	Valtuuston sitovuustaso		31.12.2024	31.12.2024	%
		Menot €	Tulot €	Menot €	Tulot €	Menot
Investoinnit vesihuoltolaitokseen:						
Vesi- ja viemäriverkostot saneeraus	40 000 €	0		38 075,69 €		95,2 %
Nuutinrinteen vesi- ja jätevesihuolto	60 000 €	0		85 414,03 €		142,4 %
JVP:n saneeraus	300 000 €	0		145 729,67 €		48,6 %
Laitostoiminnan tutkimus- ja projektityöt	10 000 €	0		0,00 €		0,0 %
JVP:n auto	20 000 €	0		20 135,24 €		100,7 %
		0				
Investoinnit vesihuoltolaitokseen yhteensä	430 000 €	430 000 €		289 354,63 €		67,3 %

Keskeneräiset:	2023	2024	Yhteensä
JVP:n saneeraus keskeneräiset	110 460,16	-110 460,16	0,00
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus	51 798,22	-51 798,22	0,00
	162 258,38	-162 258,38	0,00

TULOSLASKELMAT

TALOUSARVION TOTEUTUMI-
NEN

(ulkoiset ja sisäiset)

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA	Alkuper. talousarvio	Talousar- vio muutok- set	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu- tuma 31.12.2024	Poik- keama
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	390 550,00	0	390 550	336 095,28	54 454,72
Myyntituotot, sis.	0,00	0	0	44 369,31	-44 369,31
Liittymismaksut ulk.	0,00	0	0	5 760,00	-5 760,00
Liittymismaksut sis.	0,00	0	0	0,00	0,00
	390 550,00	0	390 550	386 224,59	4 325,41
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00		0	830,25	-830,25
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-68 800,00	0	-68 800,00	-138 957,80	70 157,80
Palvelujen ostot	-139 500,00	0	-139 500,00	-125 340,08	-14 159,92
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-126 050,00	0	-126 050,00	-93 771,08	-32 278,92
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-20 798,25	0	-20 798,25	-15 433,40	-5 364,85
Muut henkilösivukulut	-3 768,89	0	-3 768,89	-3 062,96	-705,93
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-145 300,00	0	-145 300,00	-99 472,17	-45 827,83
Liiketoiminnan muut kulut	-3 700,00	0	-3 700,00	-12 014,56	8 314,56
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-117 367,14	0	-117 367,14	-100 997,21	-16 369,93
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Muut kulut	0,00	0	0,00	-280,96	280,96
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0	0,00	-6 869,89	6 869,89
Tilikauden tulos	-117 367,14	0	-117 367,14	-108 148,06	-9 219,08

TULOSLASKELMA VERTAILU

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA

(ulkoiset ja sisäiset)	Tilivuosi 2024	Tilivuosi 2023
LIIKEVAIHTO		
Myyntituotot, ulk.	316 841,82	297 498,84
Myyntituotot, sis.	44 369,31	61 304,56
Maksutuotot	25 013,46	33 902,56
	386 224,59	392 705,96
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	830,25	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-138 957,80	-138 560,61
Palvelujen ostot	-125 340,08	-216 385,29
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-93 771,08	-91 145,18
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 433,40	-14 687,36
Muut henkilösivukulut	-3 062,96	-2 836,88
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-99 472,17	-122 521,70
Liiketoiminnan muut kulut	-12 014,56	-14 034,27
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-100 997,21	-207 465,33
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	93,07
Muut kulut	-280,96	-233,01
Korvaus jäännöspääomasta	-6 869,89	-6 869,89
Tilikauden tulos	-108 148,06	-214 475,16
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-108 148,06	-214 475,16
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-8,9	-16,2
Voitto, %	-28,0	-54,6

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA**(ulkoinen)****Tilivuosi
2024****Tilivuosi
2023****LIKEVAIHTO**

Myyntituotot, ulk.	316 841,82	297 498,84
Maksutuotot	25 013,46	33 902,56
	341 855,28	331 401,40
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	830,25	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-135 546,29	-134 063,11
Palvelujen ostot	-122 888,72	-205 437,46
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-93 771,08	-90 907,61
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 433,40	-14 687,36
Muut henkilösivukulut	-3 062,96	-3 074,45
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-99 472,17	-122 521,70
Liiketoiminnan muut kulut	-9 926,56	-11 945,27
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-137 415,65	-251 235,56
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	93,07
Muut kulut	-280,96	-233,01
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-137 696,61	-251 375,50
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-137 696,61	-251 375,50

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-11,3	-19,0
Voitto, %	-40,3	-75,9

RAHOITUSLASKELMAT

Rahoituslaskelman toteutuminen

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA

Toteuminen

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2024	Poikkeama summa
	€		€	€	€
Toiminnan rahavirta					
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-117 367		-117 367	-100 997,21	-16 369,93
Poistot ja arvonalentumiset	145 300		145 300	99 472,17	45 827,83
Rahoitustuotot ja -kulut	0		0	-7 150,85	7 150,85
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	0	
Tuloverot				0	
Toiminnan rahavirta	27 933	0	27 933	-8 675,89	36 608,75
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-430 000		-430 000	-289 354,63	-140 645,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0			0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0			0	0
Investoinnit netto	-430 000	0	-430 000	-289 354,63	-140 645,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	-402 067	0	-402 067	-298 030,52	-104 036,62
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset				0	
Lainakannan muutokset				0	
Oman pääoman muutokset				0	
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos				76 438,70	
Korottomien velkojen muutos				153 355,90	
Muut maksuvalmiuden muutokset				229 794,60	
Rahoituksen rahavirta				229 794,60	
Rahavarojen muutos				-68 235,92	
Kassavarojen muutos				-68 235,92	
Kassavarat 31.12.				0	
Kassavarat 1.1.				68 235,92	

Rahoituslaskelman vertailu

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA

	Tilivuosi 2024	Tilivuosi 2023
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-100 997,21	-207 465,33
Poistot ja arvonalentumiset	99 472,17	122 521,70
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 150,85	-139,94
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tuloverot	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Toiminnan rahavirta	-8 675,89	-85 083,57
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-289 354,63	-332 954,67
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	0,00	0,00
Investoinnit netto	-289 354,63	-332 954,67
Toiminnan ja investointien rahavirta	-298 030,52	-418 038,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	76 438,70	286 728,69
Korottomien velkojen muutos	153 355,90	143 131,67
Muut maksuvalmiuden muutokset	229 794,60	429 860,36
Rahoituksen rahavirta	229 794,60	429 860,36
Rahavarojen muutos	-68 235,92	11 822,12
Kassavarojen muutos	68 235,92	-11 822,12
Kassavarat 31.12.	0,00	-68 235,92
Kassavarat 1.1.	-68 235,92	80 058,04

TASE**VESIHUOLTOLAITOS**

	31.12.2024	31.12.2023
	Tilinpäätös	Tilinpäätös
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet	14 282,16	14 282,16
Rakennukset	554 341,19	321 766,73
Vesi- ja viemäriverkostot	1 227 987,15	1 110 242,79
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet *)	32 212,31	47 944,70
Koneet ja kalusto	19 204,80	1 650,40
Keskeneräiset	0,00	162 258,38
Liittymismaksusaamiset	10 150,00	10 150,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 858 177,61	1 668 295,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Myyntisaamiset	132 541,22	251 768,18
Myyntisaamiset, sisäiset	149 105,86	
Muut saamiset	2 435,32	13 008,90
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	-68 235,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	284 082,40	196 541,16
VASTAAVAA	2 142 260,01	1 864 836,32
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 327 953,25	2 327 953,25
Edellisten tilikausien alijäämä	-1 003 278,49	-788 803,33
Tilikauden ylijäämä	-108 148,06	-214 475,16
OMA PÄÄOMA	1 216 526,70	1 324 674,76
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	58 968,21	162 395,93
Ostovelat, sisäiset	851 470,04	0,00
Muut velat	0,00	366 813,75
Siirtovelat	15 295,06	10 951,88
VIERAS PÄÄOMA	925 733,31	540 161,56
VASTATTAVAA	2 142 260,01	1 864 836,32

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liite 1:

tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta);

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Investointien kirjaamisessa pysyviin vastaaviin on pienhankintarajana käytetty kunnanvaltuuston vahvistamaa alarajaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman ja poistokoja on tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 12.12.2016 § 50 perustanut kuntaan Vesihuoltolaitoksen taseyksikön 1.1.2016 alkaen. Vertailut on nyt tehty edelliseen vesihuoltolaitoksen tilinpäätökseen.

Liite 6:

Toimintatuottojen erittely tehtäväkokonaisuuksina.

Toimintatuotot		
	2024	2023
Laskutetut vesimaksut (ulkoiset)	157 055	145 854
Laskutetut jätevesimaksut (ulkoiset)	154 262	149 750
Laskutetut vesimaksut (sisäiset)	28 708	30 112
Laskutetut jätevesimaksut (sisäiset)	15 663	31 193
Liittymismaksut (ulkoiset)	5 760	2 304
Liittymismaksut (sisäiset)		
Muut tuotot	25 607	33 493
Toimintatuotot yhteensä	387 055	392 706

Liite 11:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
(KPA 2:3.1 3-kohta)

Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma (Pienhankintaraja 10 000 €)	1.1.2009 - 31.12.2012	1.1.2013 alkaen
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot		2 v.
Aineettomat oikeudet		5 v.
Liikearvo		2 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
- Atk-ohjelmat	4 v.	2 v.
- Muut	4 v.	2 v.
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vesi- ja viemäriverkosto	35 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Sähkö-, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	12 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	7 v. tasapoisto	4 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	7 v. tasapoisto	5 v. tasapoisto
Muut raskaat työkoneet		10 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet		5 v. tasapoisto
Atk-laitteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa

Liite 19:
Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet							Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kilinteit rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskener.	Yhteensä	Yhteensä	
Polstamaton hankintameno 1.1.	14 282,16	321 766,73	1 158 187,49	1 650,40	162 258,38	1 495 886,78	1 658 145,16	
Lisäykset tilikauden aikana		145 729,67	123 489,72	20 135,24		289 354,63	289 354,63	
Rahoitusosuudet tilikaudella						0,00	0,00	
Vähennykset tilikauden aikana						0,00	0,00	
Siirrot erien välillä		110 460,15	51 798,22		-162 258,38	0,00	0,00	
Tilikauden poisto		-23 615,36	-73 275,97	-2 580,84		-99 472,17	-99 472,17	
Arvonlennukset ja niiden palautukset					0,00	0,00	0,00	
Polstamaton hankintameno 31.12.	14 282,16	554 341,19	1 260 199,46	19 204,80	0,00	1 848 027,61	1 848 027,61	
Arvonkorotukset						0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 282,16	554 341,19	1 260 199,46	19 204,80	0,00	1 848 027,61	1 848 027,61	

10 150,00

Sijoitukset/Liittymismaksusaamiset

kaikki yhteensä

1 858 177,61

Liite 24:

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2024	2023
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	132 541	251 768
Myyntisaamiset, sisäiset	149 106	106 262
Alv- saaminen	2 435	12 953
Muut siirtosaamiset	0	56
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	284 082	371 039

Liite 25:

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden

erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5.1 § 1-kohta)

Oman pääoman erittely		
	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	2 327 953	2 327 953
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	2 327 953	2 327 953
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-1 003 278	-788 803
Siirto rahastoon		
Edellisen tilikauden virheen oikaisu		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-1 003 278	-788 803
Tilikauden yli-/alijäämä	-108 148	-214 475
Oma pääoma yhteensä	1 216 527	1 324 675

Liite 32:

Lyhytaikaisiin velkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaisiin velkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2024	2023
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	58 968	119 664
Ostovelat, sisäiset	851 471	
Tilitettävä arvonlisävero	0	0
Muut velat	0	27 408
Siirtovelat	15 295	10 952
Lyhytaikaiset velat yhteensä	925 734	158 024

Tilinpäätöksen allekirjotukset

Kuhmoinen 14.3.2025

Virve Toukola
tekninen johtaja

Pekka Pitkäranta
teknisen lautakunnan
puheenjohtaja

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA SIDOTUSSA TASEKIRJASSA

Toimintakertomus

Toteutumisvertailu

Kunnan ja konsernin

- tuloslaskelma
- rahoituslaskelma
- tase

Kunnan ja konsernin liitetiedot

Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös

Laskennallisesti eriytetyn kaukolämpöverkon tilinpäätös

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

KÄYTETYT TOSITELAJIT	KÄYTETYT TOSITENUMEROT
OR Ostolaskut	1 - 17190
MY Myyntilaskut	10000 - 36138
T1 Tiliotetositteet	30000 - 31528
PA Palkkatositteet	50000 - 50061
MU Muut tositteet	60000 - 60303

Tilinpäätöksen allekirjoikset

LIITE 1

Kuhmoisten kunnan henkilöstö 31.12.2024

Toimiala	Vakinaiset	määräaikaiset	Työllistetyt ja Yhteensä	Ilman työllistettyjä
Hallintotoimi	5	1	8	14
Sivistystoimi	53	12		65
Tekninen toimi	17	2		19
Yhteensä	75	15	8	98

31.12.2024 Henkilömäärä 98 (palvelussuhteita 106, henkilöstömäärään ei sisälly 4 kuntalisän saajaa)

Vakituisen rakenne: 75 henkilöä, palvelussuhteita 79, joista osa-aikaisia palvelussuhteita 14 sivuvirkoja 4

Työllistetyt/oppisopimus: Palkkatukilaisia 8 henkilöä, oppisopimussuhteessa 0 henkilöä

Määräaikaisten rakenne: 15 henkilöä (palvelussuhteita 19, joista osa-aikaisia 1, sivuvirkoja 5, 3:llä henkilöllä myös vakituinen palvelussuhde)

Mahdollinen eläkelöityminen:

Vuonna 2025 67-vuotta täyttäviä 1 henkilö	(synt.vuosi 1958)
Vuonna 2025 66-vuotta täyttäviä 1 henkilö	(synt.vuosi 1959)
Vuonna 2025 65-vuotta täyttäviä 1 henkilö	(synt.vuosi 1960)
Vuonna 2025 64-vuotta täyttäviä 7 henkilöä	(synt.vuosi 1961)
Vuonna 2025 63-vuotta täyttäviä 2 henkilöä	(synt.vuosi 1962)
Vuonna 2025 62-vuotta täyttäviä 5 henkilöä	(synt.vuosi 1963)
Vuonna 2025 60-vuotta täyttäviä 2 henkilöä	(synt.vuosi 1965)

Palvelussuhteiden rakenne sukupuolittain

	Naiset	Miehet
Vakituiset	60	19
Määräaikaiset	15	4
Työllistetyt/oppisopimus	2	6

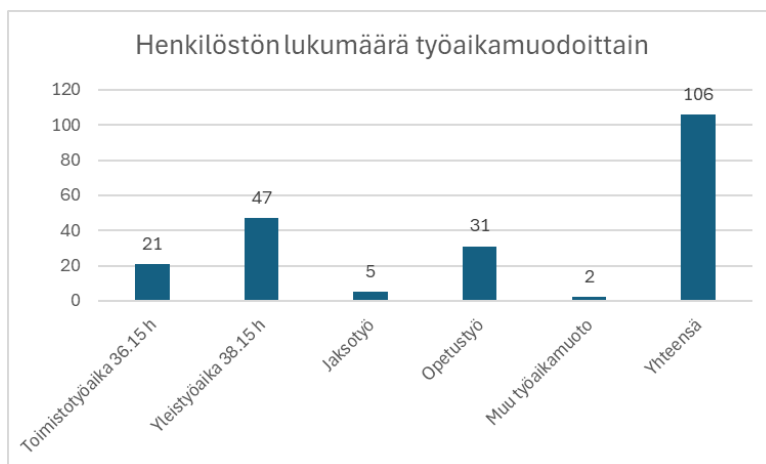
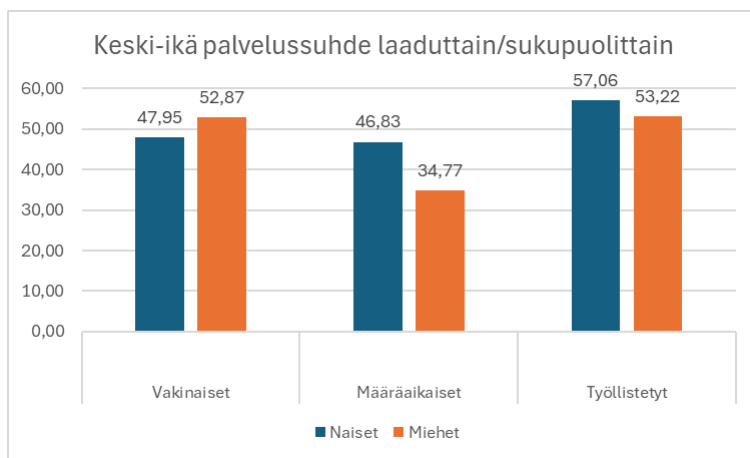
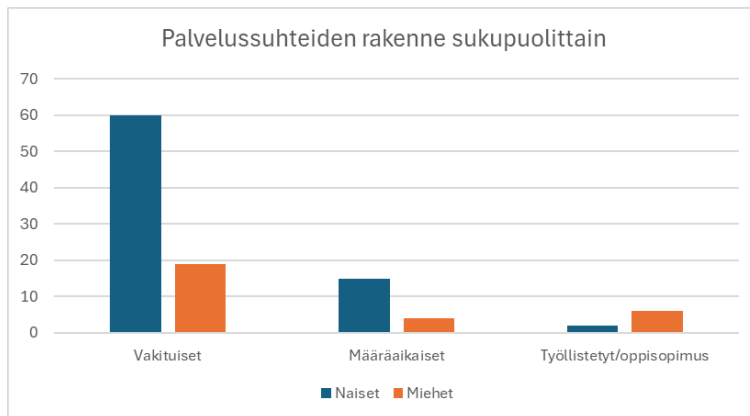
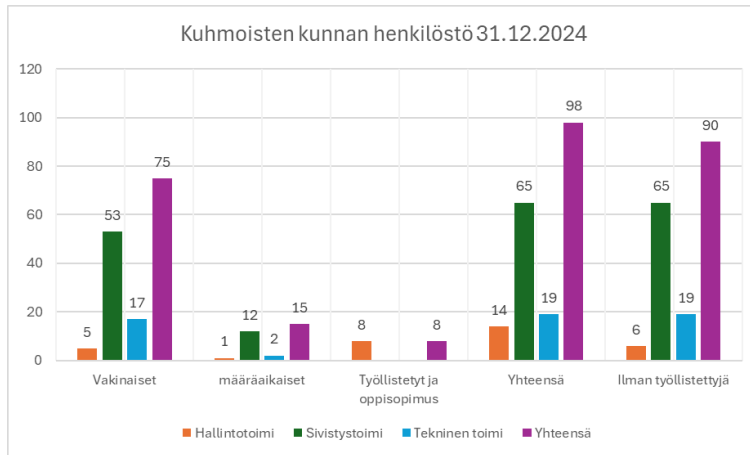
Keski-ikä palvelussuhde laaduttain/
sukupuolittain 31.12.2024

	Naiset	Miehet
Vakinaiset	47,95	52,87
Määräaikaiset	46,83	34,77
Työllistetyt	57,06	53,22

Keski-ikä koko henkilöstö 48,64 vuotta

Palvelussuhteiden lukumäärä työaikamuodoittain 31.12.2024

Toimistotyöaika 36.15 h	21
Yleistyöaika 38.15 h	47
Jaksotyö	5
Opetustyö	31
Muu työaikamuoto	2
Yhteensä	106

Palkkakustannukset 2024

Maksetut palkat 3 952 476,61 (Summa sis. 62 936,24 € luottamustoimen palkkioita ja -korvauksia)
 Henkilökustannukset
 Kuel:n alaisista palkoista 19,47%
 Vael:n alaisista palkoista 19,91%

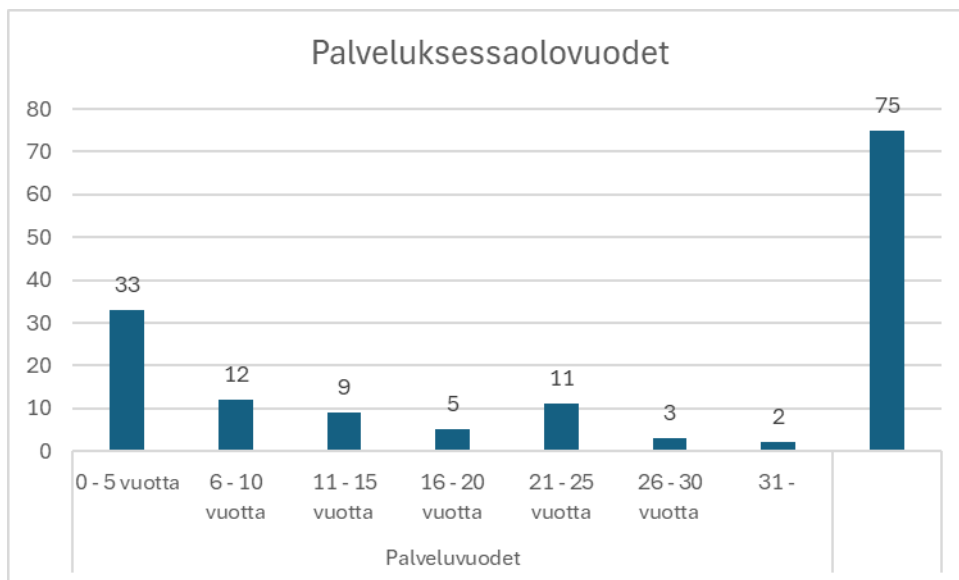
Palveluksessaolovuodet

Vakituinen henkilöstö

Palveluvuodet	0 - 5 vuotta	33
	6 - 10 vuotta	12
	11 - 15 vuotta	9
	16 - 20 vuotta	5
	21 - 25 vuotta	11
	26 - 30 vuotta	3
	31 -	2
		75

Vakituisista 25 henkilöä asuu muualla kuin Kuhmoisten kunnassa

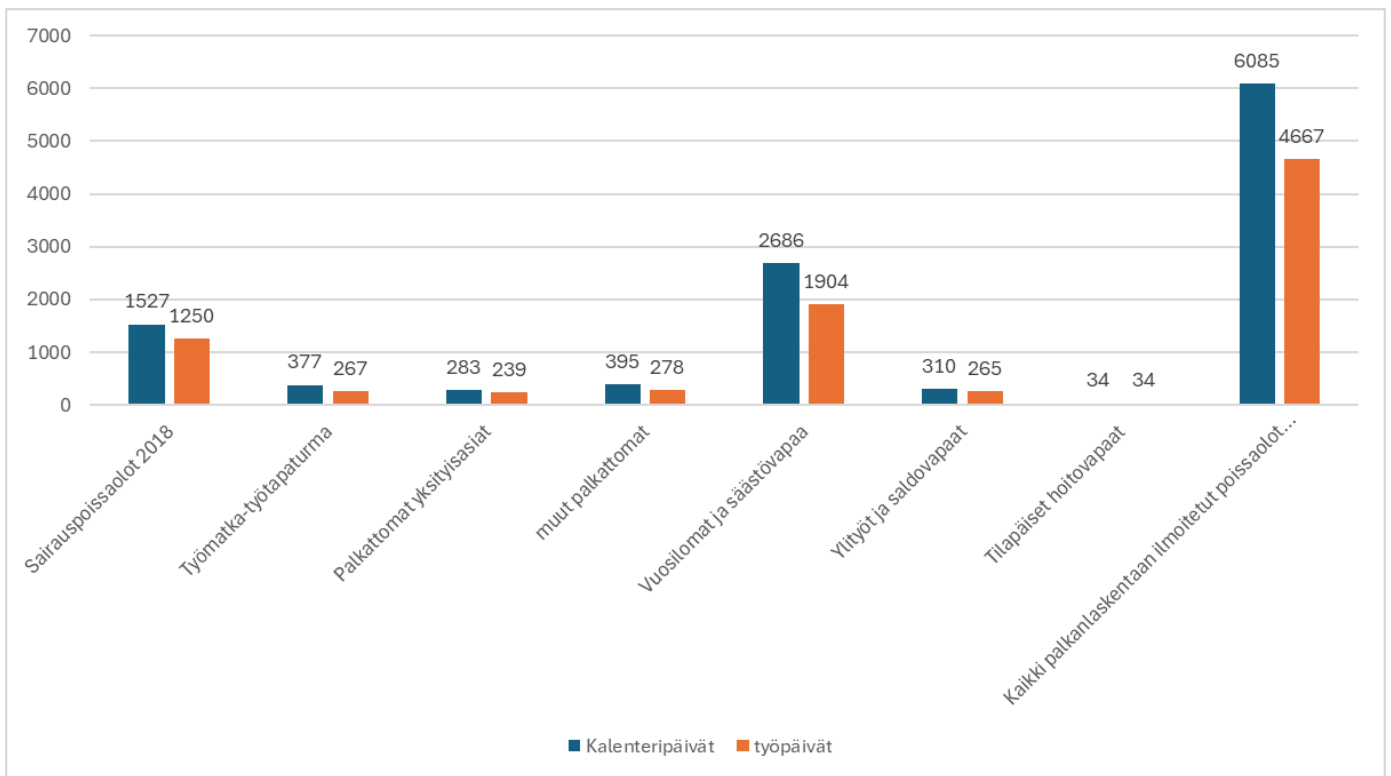
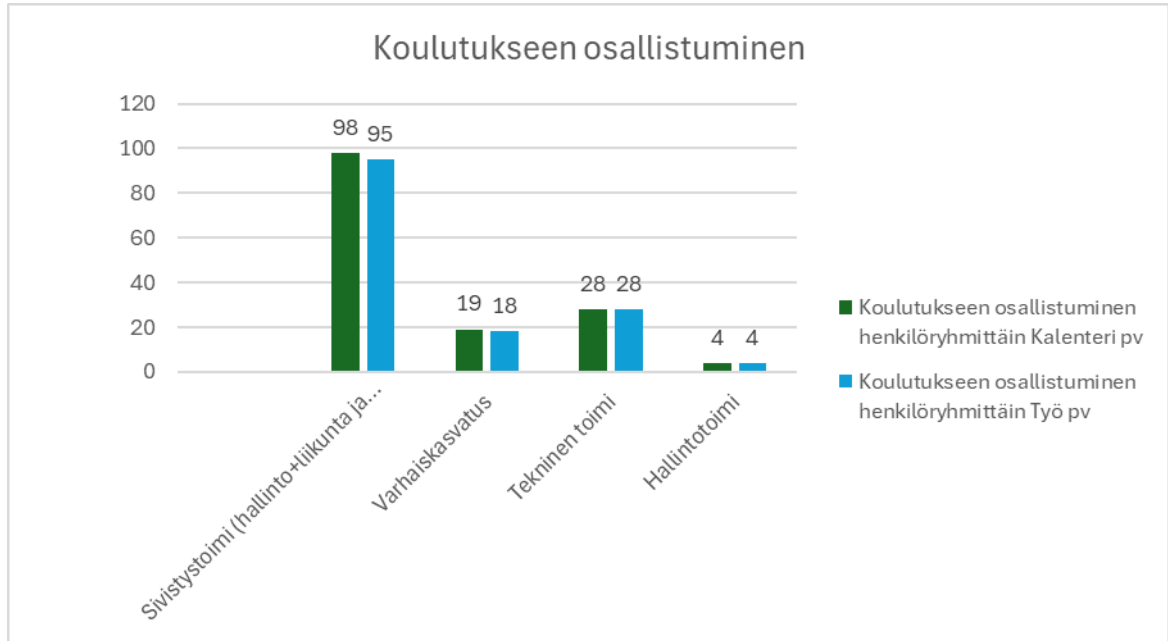
Vuonna 2024 eläkkeelle jäi 2 henkilöä

KESKEYTYKSET 1.1.-31.12.2024**Koulutukseen osallistuminen henkilöryhmittäin**

Työyksikkö	Kalenteri pv	Työ pv	
Sivistystoimi (hallinto+liikunta ja nuoriso +kulttuuri +opetus+ruokapalvelut)	98	95	
Varhaiskasvatus	19	18	
Tekninen toimi	28	28	
Hallintotoimi	4	4	
Yhteensä koulutukseen osallistumispäivät	149	145	
Osapäivän tuntikoulutuksia oli yhteensä	49,5 tuntia		sivistystoimi
	5 tuntia		tekninen toimi
Työtehtävä/virkamatkat	197	178	
Oppisopimuskoulutuksessa 2024 aikana 3 henkilöä			
Opintovapaalla 0 henkilöä	0	0	
Sairauspoissaolot 2024	1527	1250	
Työmatka-/työtapaturmat			
3 kpl vuonna 2024	377	267	
Palkattomat keskeytykset 2023			
-yksityisasiat	283	239	
- muut palkattomat keskeytykset	395	278	
(sisältää mm. vuorotteluvapaa., hoitovapaa, virkavapaa)			
- virkavapaus, toisen työnantajan palveluksessa	0	0	
Yhteensä	678	517	
Vuosilomat ja säästövapaa	2686	1904	
Ylityöt ja saldovapaat	310	265	
Tilapäiset hoitovapaat	34	34	
(Kaikkia yksittäisiä poissaolosyitä ei ole lueteltu yllä)			
Kaikki palkanlaskentaan ilmoitetut poissaolot yhteensä:	6085	4667	(sis. yllämainitut keskeytykset)

LIITE 2**Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy**

2

Tilikausi 1.1.2024 - 31.12.2024**Toimintakertomus****Yhtiön perustiedot**

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy on 100 %:sti Kuhmoisten kunnan omistama kiinteistöyhtiö. Alkuperäiset seitsemän yhtiötä fuusioitiin vuonna 2004 ja merkittiin Kaupparekisteriin 11.4.2005. Vuoden 2005 lopussa yhtiö osti Myllykuja 15 - 16 rivitalot sekä tyhjän kiinteistön Rekolantie 14. 1.3.2021 ostettiin rivitalorakennukset Rekolantie 1 - 7 ja tilikauden lopulla ostettiin tontti nimellä Iltarusko. 1.12.2022 omistajayhteisö myi yhtiölle As Oy Peltohokkalan osakehuoneistot Puistotie 4 A 2 ja 4 A 3. 2024 toteutettiin kiinteät laajakaistayhteydet, kaapeli-TV ja nettiyhteydet mahdollistava taloyhtiönetti. Kulunut tilikausi oli yhtiön kahdeskymmenes tilikausi.

Yhtiön osakepääoma

Osakkeiden lukumäärä on 5 900 kpl, nimellisarvo 20,00 euroa.

Yhtiön toimiala

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita kiinteistöjä, niillä sijaitsevia rakennuksia sekä vuokrata niissä olevia asuntoja Kuhmoisten kunnassa. Yhtiö on aravarajoituslakien alainen, paitsi asuntojen Myllykuja 15 ja 16, Rekolantie 1-7 ja osakehuoneistojen Puistotie 4 A 2 ja A 3 osalta. Vuokrattavia huoneistoja yhtiöllä on 133 omissa kiinteistöissä ja 2 osakehuoneistoa As Oy Peltohokkalassa.

Tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Toimialansa mukaan yhtiö tarjoaa kunnan asukkaille kohtuuhintaisia ja hyväkuntoisia sekä terveellisyyden ja viihtyvyyden kriteerit omaavia kerrostalo- ja rivitalohuoneistoja eri alueilla. Tilikaudella toteutettiin vesiputkiremontti Jussilankuja 4 kerrostaloissa ja saneerattiin 2 kylpyhuonetta. Samalla asennettiin asuntokohtaiset kaukoluettavat käyttövesimittarit. Pohjakerroksen kylpyhuoneisiin remontin yhteydessä lisättiin lattialämmitys rakennuksen pohjakosteuden eliminoimiseksi. Vuonna 2023 kunnan kanssa sovitusti solmi yhtiö ja Valokuitunen Oy sopimuksen kiinteän valokuituverkon ottamisesta kaikkiin kiinteistöihin. Tällä kaudella yhteydet vedettiin ja päätelaitteet asennettiin. Tällöin kaikkiin asuntoihin tuli kiinteät valokuituyhteydet, kaapeli-TV ja taloyhtiönetti. Nyt jokainen voi asuntoonsa ottaa kiinteän nettiyhteyden. Nettiyhteyden asukas maksaa operaattorilleen. Muut tapahtumat olivat tavanomaisia asuntojen ja kiinteistöjen hallinnan huolto- ja kunnossapidon töitä. Remonttitoiden kustannukset on esitetty tilinpäätöksen lisäosassa kiinteistökohtaisesti. Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut normaalia poikkeavia tapahtumia, eikä menetyksiä tiedossa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toiminta on vuokra-asuntojen hallinnoiminen, ylläpitäminen ja vuokraaminen asuntoja tarvitseville. Yhtiön tulevaisuuden kannalta on huomioitava, että yhtiöllä on sopiva ja riittävä asuntokanta. Sopivan asuntokannan määrää yhtiössä on jo useana vuonna arvioitu ja mietitty tarvittavia toimenpiteitä. Etenkin haja-asutusalueiden kiinteistöjen tyhjat asunnot ovat olleet rasitteita yhtiölle. Asuntojen vähentämisestä joko kiinteistöjä myymällä tai osittain purkamisella on edessä lähiaikana. Jos kiinteistöt ovat aravarajoitusten ehtojen alaisia, on ne huomioitava myynnissä. Parista kohteesta yhtiö voisi purkaa toisen rakennuksen ja toinen jää, jolloin jäljelle jääviin riittää kyllä asukkaita. Tilikauden 2024 alkaessa käyttöaste putosi reippaasti, kun keskustassa asuneita ukrainalaisia lähti pois.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy Tilikausi 1.1.2024 - 31.12.2024

3

Tulevaisuuden näkymät, toimintaympäristö ja riskien hallinta

Energiakriisiksi voitaisiin kutsua paria mennyttä vuotta, kun sekä sähköenergiat että lämmitysenergiat nousivat ennätyskorkealle. Hinnat ovat toki alentuneet, mutta ei enää aiemmalle tasolle, joten talouden tilanne voi heijastua usealle tulevalle vuodelle ja heikko kehitys voi jäädä pitkäaikaiseksikin.

Yhtiön rahoitus nojaa rahoituslaitosten myöntämiin lainoihin. Omistaja on myös myöntänyt yhtiölle lainaa. Viitekorkoina käytetyt euriborit olivat voimakkaassa nousussa jo edellisellä tilikaudella.

Talouksellisen riskin hallitsemisen kannalta on tärkeää hoitaa rakennuskantaa huolellisesti ja riittävästi sekä toteuttaa peruskorjaukset ja vuosittaiset vuosikorjaukset niille parhaaseen ja oikeaan aikaan.

Etenkin perusparannusten toteutus riittävässä ajassa on tärkeää. Siitä syystä kuluneella tilikaudella tehtiin Jussilankuja 4:n käyttövesiputkien uusiminen ja kulutusmittareiden lisäys. Kyseinen urakka oli hyväksytty jo vuonna 2020 ja päätetty toteuttaa yhtiölle ja urakoitsijalle yhdessä sopimana aikana.

Nyt kuluneen vuoden tilikauden alkupuolella sovittiin ryhtyä työhön ja yhtiö haki siihen lainarahoitusta.

Hoito- ja huoltokustannukset aiheuttavat usein runsaasti kustannuksia vaikuttaen siten vuokratasoon.

Toiminnassaan yhtiö on huomioinut tulevaisuuden haasteet sekä remonteissa energian säästöhyödyn.

Hyvä kiinteistöpito vaatii, että yhtiön omaisuutta hoidetaan arvioimalla niin, ettei ennalta arvaamattomia ja suuria kustannuksia aiheuttavia tapahtumia tapahtuisi, eikä myös suurta korjausvelkaa pääse kertymään.

Omaisuus on vakuutettu riittäväillä omaisuusvakuutuksilla ja vastuuvakuutuksilla.

Yhtiön henkilöstö on vakuutettu lakisääteisillä vakuutuksilla ja hallinto vastuu- sekä oikeusturvalla.

Kaikissa asunnoissa on palovaroittimet, jotka toimii 10 vuoden akulla, joita on testattava kuukausittain.

Palosammuttimia on riittävästi rakennusten ulkoseinillä, roskakatoksissa ja porrashuoneissa.

Yhtiön hallinnollista toimintaa suorittamaan on palkattu osa-aikainen toimistohenkilöstö. Henkilöstö on ammattitaitoinen. Toimitusjohtaja vastaa taloushallinnosta ja teknisiä asioista tekninen isännöitsijä.

Yhtiön talouden peruspilarina ovat vuokratuotot, ja asuntosihteerin työ on keskeinen vuokratuottojen saamisessa täysimääräisinä. Yhteiskunnan taloustilanne on heikohko ja asukkaiden etuudet pienenevät, Sosiaaliturva on melko hyvin auttanut heikossa asemassa olevia, eikä yhtiö asukkaita taivasalle laita.

Rästit on perittävinä. Luottotappioiksi on kirjattu, kun saanti on epävarma tai perintä ei tuota tulosta.

Taloudellinen tilanne

Tilikauden taloudellinen tilanne oli heikko johtuen alkaneesta käyttövesiputkiremontista, jonka lainarahoituksen takuun saaminen omistajalta oli erittäin hankalaa. Yhtiön mielestä asiaa vaikeutettiin. Puistotie 4 A 2 ja A 3 osakehuoneistojen remontoiteihin yhtiö käytti omia varojaan tällä tilikaudella 40 436 euroa ja edellisellä kaudella 55 320 euroa. A 2 on ollut jo vuokrattuna, mutta A 3 työ on vielä kesken. Valokuituyhteyksien ottaminen, asennuskustannukset ja käyttömaksut ovat yhtiölle kallis ratkaisu. Kustannuksiin oli jo etukäteen varauduttu ja kirjattu aiemmilla tilikausilla. Nyt maksut realisoituivat ja siten vaikuttivat kauden kassavirtaan. Jatkossa toistuvat maksut ovat yhteyksien kuukausimaksut.

Yhtiön liikevaihto oli 589 500 euroa. Palkkakulut oli 32 520 euroa ja kiinteistöjen hoitokulut 599 000 euroa, korkokuluja maksettiin 76 200 euroa, poistoja kirjattiin 95 400 euroa sallittujen poistoprosenttien mukaan. Lainoja lyhennettiin 156 400 euroa ohjelmien mukaan. Lainaa nostettiin Kuntarahoitukselta 400 000 euroa. Kuntarahoituksen 500 000 euron yritystodistusten limiitistä oli käytössä vuoden lopussa 400 000 euroa. Kauden lopussa keskustan asunnoiden käyttöaste oli noin 72 %; Orivedentiellä 50% ja Ruolahdella 33 % Vuokria korotettiin tilikauden alussa keskimäärin 2 %, maksut mihin vaikutti energian hinta korotus n 5%. Asuntojen vuokrat olivat keskimäärin 8,84 e neliöltä; halvimmasta kalleimpaan 7,91 e - 10,10 e/ neliö.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy

Tilikausi 1.1.2024 - 31.12.2024

Hallinto ja henkilöstö

Yhtiökokous

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:n yhtiökokous pidettiin 9.12.2024

Hallitus

Yhtiökokouksen valitsema	
Paajanen Kari, hallituksen puheenjohtaja	1.1.2024 - 31.12.2024
Sarvala Silmu, jäsen	1.1.2024 - 31.12.2024
Aittolahti Lea, jäsen	1.1.2024 - 31.12.2024
Toukola Virve, jäsen	1.1.2024 - 31.12.2024
Sanna Luukkanen, varajäsen	1.1.2024 - 31.12.2024

Toimitusjohtaja

Peltonen Alli	1.1.2024 - 31.12.2024
---------------	-----------------------

Tilintarkastus

Revisium Oy	1.1.2024 - 31.12.2024
Päävastuullinen Ville Valkonen, HT, JHT	
Päävastuullinen Jaakko Rönkkö, KHT, JHT	
Varatilintarkastaja Mikko Lilja, KHT, JHT	

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		2024	
Hallinto	vakituiset osa-aikaiset	1	henkilöä
Toimistotyöt	vakituiset osa-aikaiset	2	henkilöä
Tekninen isännöintityö	vakituiset osa-aikaiset	1	henkilöä
Kiinteistönhoito ja siivous	vakituiset osa-aikaiset	1	henkilöä

Kiinteistönhoito ja sisäpuolinen siivous otettiin ostosopimuksella paikkakuntalaisilta toimijoilta.

Konserniohje ja omistajan ohjaus

Omistaja antaa omistajaohjausta konserniohjeen mukaisesti. Kunnanhallitus esittää yhtiön hallitukseen valittavia henkilöitä. Kuluneella kaudella omistajaohjaus koski yhtiön hallinnon järjestämistä ja yhtiön omistamien kiinteistöjen ja asuntojen lukumäärien suhteuttamista tarpeeseen ja käyttöasteeseen. Yhtiö laatii neljännesvuosittain tilikausien osavuosisikatsaukset ja esittää konsernijohdolle. Yhtiön tulee saattaa omistajan tietoon tulevista tapahtumista ja hankkia suostumus suurien päätöksiensä toimista, varmistaen yhtiön toiminnalle omistajan edustajan hyväksynnän. Konsensiohjeen mukaisesti kunnan hallitus on esittänyt yhtiön hallituksen jäsenet. Toimitusjohtaja on kutsuttu palaveriin kunnanhallituksen kanssa ja tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tilikauden 1.1.2024 - 31.12.2024 taseen osoittaman voiton / tappion kirjaaminen

Hallitus esittää, että tilikauden tappio 167 313,69 euroa merkitään taseessa yhtiön vapaan oman pääoman vähennykseksi. Edelleen hallitus esittää, että osinkoa ei jaeta.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy
Tilikausi 1.1.2024 - 31.12.2024

Talousarviovertailu

Tuloslaskelma	1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2024 - 31.12.2024
	kuluva tilikausi	talousarvio
Liikevaihto		
Vuokrat	535 983,61	640 000,00
Käyttökorvaukset	49 415,99	54 900,00
Liikevaihto yhteensä	585 399,60	694 900,00
Liiketoiminnan muut tuotot	4 073,95	
	589 473,55	
Henkilöstökulut		
Palkat	-26 709,93	-38 500,00
Eläkekulut	-3 069,41	-8 600,00
Muut henkilösivukulut	-2 744,29	-3 000,00
	-32 523,63	-50 100,00
Poistot rakennuksista	-94 692,32	
Poisto kalustosta	-732,74	
	-95 425,06	-96 000,00
Muut kiinteistön hoitokulut		
Hallinto, tilintarkastus, toim.vuokra omistajalle	-29 092,27	-25 000,00
Käyttö- ja huoltokulut	-5 381,21	-21 000,00
Ulkoalueiden hoito	-44 444,00	-20 000,00
Siivouspalvelut ja -tarvikkeet	-9 727,77	-5 000,00
Lämmitys	-140 615,80	-140 000,00
Vesi ja jätevesi	-39 167,83	-50 000,00
Kiinteistösähkö	-37 123,65	-26 000,00
Jätehuolto	-12 428,69	-16 000,00
Kiinteistövakuutukset	-19 351,56	-18 700,00
Kiinteistövero	-20 899,70	-20 000,00
Vuosikorjaukset	-63 714,29	-50 000,00
Osakehuoneistot 4 A 2- A3 remontit	-40 436,08	-50 000,00
Aktivoitu taseeseen uudisrakentamisena	40 436,08	
Eriks. päätetyt Jussilank. 4 vesiputket ja mittarit	-152 573,96	
Kaapeli-TV ja viestintäpalvelut	-14 207,86	-12 000,00
Muut hoitokulut	-10 259,23	-5 000,00
	-598 987,82	-554 700,00
	-694 412,88	
Luottotappioihin	-586,14	
Liikevoitto (tappio)	-138 049,10	90 100,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut ja muut rah.kulut	-76 166,89	-45 000,00
Voitto / tappio ennen tilinpäätössiirt	-214 215,99	45 100,00
Vapaaehtoisten varausten muutos	45 000,00	
Tuloverot		
Veron palautus	1 902,30	
Tilikauden voitto (tappio)	-167 313,69	45 100,00

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan tarpeisiin soveltuvan asuntokannan ylläpitäminen	Käyttöaste % asuntojen sopiva määrä	90 %	72 %
Asuntokannan suunnitelmallinen hoito	Vuosikorjaukset e/ m ² as.pinta-ala 6 842,5 m ² Rakennuskohtaiset käyttö- ja korj.suunnitelma	7,30 e / m ² PTS 50 000,00 e	63 714,30 € 9,31 €/ m ² 5 vuoden suunnitelman päivittäminen 152 574,00 €
Erikseen päätettävät korjaukset, käyttövesiputket	lämmitysenergia-muutoksia		
Energian ja veden kulutuksen vähentm.	veden kulutuksen hallinta mittareiden lisäykset	90 l/hlö/vrk	asuntokohtaiset kaukoluettavat mittarit lisätty 31 asuntoon

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa näkyi heikko liikevaihdon tulos ja käyttöasteen lasku, kun osa ukrainalaisia muutti pois. Tilikauden alussa vuokrien ja maksujen korotus ei kattanut yleistä jatkunutta kustannustason nousua. Palkkakulut laskivat, mihin vaikutti siivouksessa ja kiinteistönhoidossa ostopalveluihin siirtyminen. Vastaavasti kiinteistönhoidon ja siivouksen kustannukset nousivat voimakkaasti ulkoistamisen johdosta. Kuitenkin hyvää ulkoistamisessa oli kun kaikki kiinteistönhoidon ja siivouksen toimijat ovat paikkakunnalta. Sähköenergian ostot ylitti reippaasti arvion johtuen sähkön hinnasta, kulutukset eivät muuttuneet. Vuosiremontteja tuli arvioitua enempi tehtäväksi ja kustannukset ylitti arvion. Jussilankuja 4: käyttövesiputkiremontti oli päätetty rahoittaa lainarahalla. Rahoituslainojen korkokulut nousivat edelleen yli arvion.

Kulutustietoja tilikaudelta

Öljynostot 43 344 l. Lämmitettävä pinta-ala 2 138,5 m², kulutus 20,3 l/m² vastaa 203 kWh/m²
Kaukolämmön ostot 739 634 kWh. Lämmitettävä pinta-ala 4 395,5 m², kulutus 168,3 kWh/m²

Rahoituslaskelma 1.1.2024 - 31.12.2024

Tuotot	Vuokrat ja käyttökorvaukset	585 399,60
	Liiketoiminnan muut tuotot	4 073,95
	Veronpalautus	1 902,30
	Lainan nostot	<u>400 000,00</u>
		991 375,85
Hoitokulut	Henkilöstökulut	-32 523,63
	Kiinteistöjen hoitokulut ja aktivoidut rakent.	-639 673,80
	Luottotappiot	-586,14
	Rahoituksen korkokulut	-76 166,89
	Rahoituslainojen lyhennykset	<u>-148 099,75</u>
		-897 050,21
Tilikauden 2024 ylijäämä		94 325,64
Siirtyvä jäämä edellisiltä kausilta		<u>-167 245,25</u>
Seuraavalle tilikaudelle siirtyvä alijäämä		-72 919,61
Vaihtuvat vastaavat		19 870,83
Lyhytaikainen vieras pääoma		<u>-92 790,44</u>
Tilikaudelle 2024 siirtyvä alijäämä		-72 919,61

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy
Tilinpäätös 1.1.2024 - 31.12.2024

7

Tase	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
Vastaavaa	kahdeskymmenes tilikausi yhdeksästoista tilikausi	
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	245 638,75	245 638,75
Rakennukset ja rakennelmat	2 272 615,47	2 367 307,79
Osakehuoneistot Puistotie 4 A2 ja A3	40 436,08	
Koneet ja kalusto	2 198,22	2 930,96
Laajakaistaliittymät	12 276,00	12 276,00
Sijoitukset, Kaukolämpöliittymät	31 503,30	31 503,30
Sijoitukset, osakkeet	8 000,00	8 000,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 612 667,82	2 667 656,80
Myyntisaam. vuokrat, vuoden lopun vesimaksut	8 963,13	9 537,33
Muut saamiset, sähköjä, korkoennakoita	3 552,37	10 313,90
Kassatili	0,00	48,00
Pankkitili J-H Osuuspankki	7 355,33	
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	19 870,83	19 899,23
Vastaavaa yhteensä	<u>2 632 538,65</u>	<u>2 687 556,03</u>
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	118 000,00	118 000,00
Osakepääoma rahasto	82 408,21	82 408,21
	200 408,21	200 408,21
Svop-rahastot	455 136,91	455 136,91
	655 545,12	655 545,12
Edellisten tilik. voitto/tappio	-14 424,23	-7 397,52
Tilikauden voitto / tappio	-167 313,69	-7 026,71
	-181 737,92	-14 424,23
Oma pääoma yhteensä	473 807,20	641 120,89
Tilinpäätössiirtojen kertymä		45 000,00
Vieras pääoma, pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 165 656,32	907 443,20
Omistajayhteisöltä tertiäärilainat	358 747,71	358 747,71
	1 524 404,03	1 266 190,91
Vieras pääoma, lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta seur.tilik. lyh	533 786,88	635 622,35
Laina lyhytaikainen omistajalle seur.tilik lyh	8 000,00	8 000,00
Saadut ennakomaksut ja vuokravakuudet	22 992,81	14 336,80
Ostovelat muille	18 959,63	33 050,77
Ostovelat omistajayhteisölle	45 969,30	37 607,08
Muut lyhytaikaiset velat		
Siirtovelat, jaksot.korot	4 153,62	4 160,97
Ennakonpid.velka 12.2024 palkoista	98,31	146,74
Tyel-maksuvelka	350,88	2 170,97
Siirtovelat, sava, työllisyysrahasto	15,99	148,55
	634 327,42	735 244,23
Vieras pääoma yhteensä	2 158 731,45	2 001 435,14
Vastattavaa yhteensä	<u>2 632 538,65</u>	<u>2 687 556,03</u>

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy
Tilinpäätös 1.1.2024 - 31.12.2024

Tuloslaskelma		1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
		kahdeskymmenes tilikausi yhdeksästoista tilikausi	
Liikevaihto			
Vuokrat		535 983,61	613 250,84
Käyttökorvaukset		49 415,99	63 839,50
Liikevaihto yhteensä		<u>585 399,60</u>	<u>677 090,34</u>
Muut liiketoiminnan tuotot		4 073,95	7 050,72
		<u>589 473,55</u>	<u>684 141,06</u>
Henkilöstökulut			
Palkat		-26 709,93	-34 059,14
Eläkekulut		-3 069,41	-5 663,92
Muut henkilösivukulut		-2 744,29	-4 342,09
		<u>-32 523,63</u>	<u>-44 065,15</u>
Poistot	rakennuksista kalustosta	-94 692,32 <u>-732,74</u>	-99 614,82
		<u>-95 425,06</u>	
Muut kiinteistön hoitokulut			
Hallintokulut, toimiston vuokra ja tilintarkastus		-29 092,27	-28 736,78
Käyttö- ja huoltokulut		-5 381,21	-19 308,94
Ulkoalueiden hoito		-44 444,00	-21 228,62
Siivouspalvelut ja -tarvikkeet		-9 727,77	-6 202,22
Lämmitys		-140 615,80	-151 598,91
Vesi ja jätevesi		-39 167,83	-49 154,08
Kiinteistösähkö		-37 123,65	-32 611,79
Jätehuolto		-12 428,69	-16 126,01
Kiinteistövakuutukset		-19 351,56	-18 734,04
Kiinteistövero		-20 899,70	-20 504,82
Vuosikorjaukset		-63 714,29	-96 745,87
Osakehuon. 4 A 2- A3 rakent. aktiv.	40 436,08		
Eriks. päätetyt Jussilank. 4 vesiputket ja mittarit		-152 573,96	
Kaapeli-TV ja viestintäpalvelut		-14 207,86	
Muut hoitokulut		-10 259,23	-11 113,74
		<u>-598 987,82</u>	<u>571 680,64</u>
Luottotappioihin		-586,14	-9 296,46
		<u>-599 573,96</u>	
Liikevoitto (tappio)		-137 902,50	59 098,81
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkokulut ja muut rah.kulut		-76 166,89	-60 093,26
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja		-214 215,99	-994,45
Vapaaehtoisten varausten muutos		45 000,00	
Tuloverot, veron palautus		1 902,30	-6 032,26
Tilikauden voitto (tappio)		<u>-167 313,69</u>	<u>-7 026,71</u>

LIITE 3

KUHMOISTEN VERKKOPALVELUT OY

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
	-----	-----
	0	0
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-450	-540
Henkilöstökulut yhteensä	-450	-540
Poistot ja arvonalentumiset		
Arvonl. pys.vast. hyödykk.	18404,01	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	18404,01	
Liiketoiminnan muut kulut	-4498,55	-9385,08
	-----	-----
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	13455,46	-9925,08
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot konserniyr.	0	3687,89
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	0,83	0,07
Arvonalentumiset pys.vast. sijoituksista	0	-1065000
Korkokulut ja muut rahoituskulut muilta	-14292,69	-16053,66
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-14291,86	-1077365,7
	-----	-----
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP. SIIRT. JA VEROJA	-836,4	-1087290,78
	-----	-----
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-836,4	-1087290,78
	=====	=====

TASE	31.12.2024	31.12.2023
Vastavaa		
	-----	-----
	0	0
Lyhytaikaiset		
Muut saamiset	0,5	0,13
Siirtosaamiset	0	1303,72
Lyhytaikaiset yhteensä	0,5	1303,85
Rahat ja pankkisaamiset	821311,75	956548,73
	-----	-----
	821312,25	957852,58
	=====	=====

Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma		
Osakepääoma	20000	20000
Osakepääoma yhteensä	20000	20000
Muut rahastot		
Sij.vapaan oman po.n rahasto	262500	262500
Muut rahastot yhteensä	262500	262500
Ed. tilikausien voitto (tappio)	-1020172,61	67118,17
Tilikauden voitto (tappio)	-836,4	-1087290,78
	-----	-----
Oma pääoma yhteensä	-738509,01	-737672,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1417500	1552500
Pitkäaikainen yhteensä	1417500	1552500